

Syddansk Universitet, Odense
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
Institut for Biomekanik og Idræt

Afleveringsdato: 4. juni 2024
Antal anslag: 139.166

Har aktivitetsdata en rolle i skoletiden? En undersøgelse af kapacitetsudnyttelsen for idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune

Specialet er udarbejdet af:
Mark Skovbye Eg Østergaard
Eksamens nr.: 4115137

Vejleder:
Evald Bundgaard Iversen

Abstract

Background: Sports facilities have historically played a crucial role in the development of sports by providing the context for physical activity and serving as social hubs for schools and sports clubs. Today, facilities are designated for school use during the day, between 8 AM and 4 PM, referred to as "school time." In recent years, there has been significant attention on the suboptimal utilization of these facilities, with municipalities increasingly monitoring facility usage. Although research has mainly focused on the use of sports facilities by clubs in the afternoon, municipal reports consistently show that school time is less efficiently utilized. This thesis is therefore relevant and suitable for the time being, as it investigates whether existing data on booking and use of sports facilities in Frederiksberg can improve the utilization of sport facilities during school time.

Method: The thesis uses mixed methods with an explanatory sequential design, that is divided into four phases. Findings from phase one and two includes the collection and analysis of activity data and the selection of informants to shed light on interesting findings from the activity data. These findings are used in phase three to specify the thesis statement for the study, and further specify and nuance interviews with informants, and conduct a thematic analysis of the collected data. In phase four, the data are analyzed separately and then integrated in the discussion. The thesis is based on sports facilities and informants from Frederiksberg.

Results: The thesis finds that there is available capacity in sports facilities during school time across the facilities. During the low season (spring and summer weeks), the facilities are utilized for activities for one-third of the opening hours during school time. The schools' booking method and usage are historically accustomed, resulting in the facilities often being unused during school time. The study also finds that sports facilities play a crucial role in the planning and execution of physical education in schools. The role of sports facilities is particularly important for maintaining the flexibility of schools and teachers in their complex daily schedules.

Conclusion: The thesis concludes that activity data can be used to improve capacity utilization during school time. If activity data is to be included in decision-making to enhance capacity utilization, it is necessary to consider the public value created by sports facilities in their current usage, particularly in their important role of being available to schools.

Resumé

Baggrund: Idrætsfaciliteter har historisk set haft en hovedrolle i idrættens udfoldelse ved at danne ramme om den fysiske aktivitet samt være et socialt samlingspunkt for skolerne og idrætsforeningerne. Idrætsfaciliteter i dagtimerne, mellem kl. 8-16, bliver i dag betegnet som ”skoletiden”, fordi faciliteterne forventes at stå til rådighed for skoleundervisningen. De senere år er der opstået stor bevågenhed omkring idrætsanlæggenes suboptimale benyttelse, og kommunerne er i stigende grad begyndt at anvende aktivitetsmonitorering af idrætsanlæggene. Selvom forskningen generelt har haft større fokus på at undersøge idrætsforeningernes anvendelse af idrætsfaciliteterne om eftermiddagen, viser kommunale rapporter samstemmende, at skoletiden er dårligere udnyttet end tiden om eftermiddagen. Dette speciale finder det dermed interessant og aktuelt at undersøge, hvorvidt eksisterende data om booking og benyttelse af idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune kan forbedre kapacitetsudnyttelsen i idrætsfaciliteterne i skoletiden.

Metode: Specialet anvender mixed methods med et forklarende sekventielle design, der indebærer, at undersøgelsen opdeles i fire faser. Fund i fase et og to inkluderer indsamling- og analysering af aktivitetsdata samt udvælgelse af informanter til at belyse de interessante fund fra aktivitetsdataen. Fund fra fase et og to anvendes i fase tre til at konkretisere problemfeltet for undersøgelsen, og dernæst til at specificere og nuancere interviewene med informanter og foretage tematisk analyse af den indsamlede data. I fase fire analyseres datatyperne separat og kobles sammen i en diskussion. Specialet tager udgangspunkt i idrætsfaciliteter og informanter fra Frederiksberg Kommune.

Resultater: Specialet finder, at der på tværs af idrætsfaciliteterne er ledig kapacitet i skoletiden. I lavsæsonen (forår- og sommerugerne) benyttes faciliteterne til aktivitet i en tredjedel af rådighedstiden i skoletiden. Skolernes bookingmetode og benyttelse er historisk betinget, og betyder, at faciliteterne ofte står ubenyttet i skoletiden. Undersøgelsen finder også, at idrætsfaciliteterne spiller en afgørende rolle for skolernes planlægning- og gennemførelse af idrætsundervisningen. Idrætsfaciliteternes rolle er særlig vigtig for at opretholde skolernes og lærernes fleksibilitet i deres komplekse hverdag.

Konklusion: Specialet konkluderer, at aktivitetsdata kan anvendes til at forbedre kapacitetsudnyttelsen i skoletiden. Hvis aktivitetsdata skal indgå i beslutninger, der skal forbedre kapacitetsudnyttelse, er det nødvendigt at inkludere den offentlige værdi, som idrætsfaciliteterne skaber på den nuværende måde idrætsfaciliteterne er udnyttet, og deres vigtige rolle ved at stå til rådighed for skolerne.

Indholdsfortegnelse

Abstract	2
Resumé	3
Indholdsfortegnelse	4
1. Baggrund	6
1.1 Problemformulering	8
1.2 Frederiksberg Kommune	8
1.3 Nøglebegreber	10
2. Teori	11
2.1 Den strategiske trekant.....	11
2.2 Værdiskabelseskonto	13
2.3 Operationalisering af offentlig værdi	15
3. Metode	17
3.1 Videnskabsteoretisk afsæt	17
3.2 Forskningsdesign og dataindsamlingsmetode	17
3.2.1 Kvantitativ metode.....	19
3.2.2 Kvalitativ metode	22
3.3 Etik	24
4. Databearbejdning	25
4.1 Rensning og præsentation af aktivitetsdata	25
4.2 Transskribering af interviews	25
4.3 Tematisk analyse.....	26
5. Resultat- og analyseafsnit	28
5.1 Kvantitative resultater	28
5.1.1 Hvilke idrætsfaciliteter indgår i undersøgelsen?	28
5.1.2 Registreringsuger og tid	29
5.1.3 Booking, benyttelse og fremmøde i løbet af ugen	29
5.1.4 Antal aktive.....	31
5.1.5 Koblingen mellem metoder.....	31
5.2 Analyse af kvalitativ data	33
5.2.1 En idrætsfacilitet, et faglokale i en kompleks hverdag.....	34
5.2.2 Spæde skridt for aktivitetsdata	39
5.2.3 Samarbejdets betydning for aflysning og efterspørgsel.....	45
5.2.4 Fællesopsamling af tematisk analyse (5.2.1 – 5.2.3): værdiskabelseskonto	48
6. Diskussion	50
6.1 Analyse- og resultatdiskussion	50
6.1.1 Er idrætsfaciliteter nødvendig for at leve op til lovkravet for undervisningen?	50
6.1.2 Betydning af bookingpraksis på idrætsfaciliteters kapacitetsudnyttelse	51

6.1.3 Sæsonudsving.....	53
6.1.4 Aflysning.....	55
6.2 Metodisk diskussion.....	57
6.2.1 Aktivitetsdatas begrænsning.....	57
6.2.2 Interview og informanter.....	59
7. Konklusion.....	60
8. Perspektivering.....	62
8.1 Et mindre behov for idrætsfaciliteter.....	62
8.2 Social ulighed.....	63
8.3 Fremtidig forskning.....	63
9. Litteraturliste.....	65
10. Bilag.....	71
Bilag 1: Værdiskabelseskonto.....	71
Bilag 2: Aktivitetsdata – eksempel.....	72
Bilag 3: Beregning af benyttelse.....	75
Bilag 4: Interviewguides.....	76
Bilag 5: Booking, benyttelse og fremmøde på timeniveau.....	78
Bilag 6: Antal aktive.....	82
Bilag 7: Eksempel på kodning af interview.....	84
Bilag 8: Identificerende temaer og undertemaer.....	88
Bilag 9: Transskribering af interviews.....	89

1. Baggrund

Idrætspladsen kan ses som den nødvendige materielle basis for idrætslivet. Man kan med andre ord del rekonstruere idrætslivet – idrætsvalg, regler, det ydre forløb. Ud fra idrætsanlæggenes udformning. Idrætsanlæggene kan altså ses som et kildemateriale til studiet af idrætslivet” Wøllekær, 2007, p. 53.

Idrætsfaciliteter har historisk set haft en hovedrolle i, at idrætten har haft et sted at folde sig ud, ved at være rammerne om den fysiske og sociale udfoldelse for skoler og idrætsforeningerne (Wøllekær, 2007). I dag skal idrætsfaciliteter være rammerne på baggrund af en forventning om, at folkeoplysende aktiviteter bidrager til sundhed, opdragelse, demokratiske deltagelse, integration, forebyggelse af kriminalitet samt skaber en øget sammenhængskraft i samfundet. Det understøtter kommunerne bl.a. ved at yde tilskud til aktiviteter for børn og unge, under 25 år, og stiller lokaler gratis til rådighed for de folkeoplysende foreninger (Ibsen, 2011; Kulturministeriet., 2018). Brugen af idrætsfaciliteter i dagtimerne, typisk mellem kl. 8-16, bliver betegnet som skoletiden, fordi skolerne anvender faciliteterne til skoleundervisning (Iversen & Forsberg, 2024). Det fortjener en redegørelse, da skoletiden ikke har samme retslige, legitime benyttelse af idrætsfaciliteter, som folkeoplysende foreninger, der kan benytte idrætsfaciliteterne efter Folkeoplysningsloven. Det kræver først en kort introduktion til boomet i skolernes egne idrætsfaciliteter:

Det første politiske tegn på, at der var et ønske om at satse på idrætten i skoletiden, var da skolereform trådte i kraft i 1937 (Wøllekær, 2007). Den krævede, at alle skoler, der underviste børn over 12 år, skulle opføre en gymnastiksal med badefaciliteter inden for fem år efter lovens ikrafttrædelse. Derudover skulle kommunerne også sikre udendørsfaciliteter til boldspil og anden idrætslig udfoldelse, f.eks. boldbaner på skolens matrikel (Wøllekær, 2007). Det særkende ved reformen var, at det blev pointeret, at sognerådene kunne udlåne gymnastiksal og de øvrige idrætsfaciliteter til kommunens foreninger om eftermiddagen og aften (Ottesen & Ibsen, 2000). Skolereformen førte bl.a. til, at idrætsforeninger udvidede deres repertoire af aktiviteter. De mange nye idrætsfaciliteter var formentlig én af årsagerne til, at flere idrætsgrene voksede i 1930'erne og 1940'erne (Wøllekær, 2007). F.eks. beskriver Wøllekær (2007) i sin ph.d.-afhandling, at Taarup Gymnastikforening udvidede sine idrætsaktiviteter med tennis, atletik og håndbold – til trods for, at håndbolden skulle spilles på en knoldede og stejle græsmark. Wøllekær (2007) beskriver endvidere, at der implicit i skolereformen lå,

at skolegymnastikken skulle flyttes væk fra forsamlingshuse og over i egnede idrætsfaciliteter, hvortil staten samtidig skærpede kravene for gymnastiklokalernes indretning, badeforhold mv.

Af ovenstående korte fortælling om idrætsfaciliteternes indtog i skolerne, kan det aflæses, hvordan skolers idrætsaktivitet var bedst tjente i egne rammer. Samtidig blev skolernes idrætsfaciliteter et nyt samlingssted og 'hjemmebane' for idrætsforeninger om eftermiddagen og aften – som vi også kender til det i dag. Med statslige midler blev der opført adskillige idrætsfaciliteter på landets skoler, men det var først i starten af 1960'erne, at de store, enkeltstående idrætshaller- og sale, som vi kender dem i dag, blev bygget. Under det store hal-boom fra 1960 til 1980 blev antallet af idrætsfaciliteter mere end fordoblet (Svendsen, 2003). Én af årsagerne var vedtagelsen af Fritidsloven i 1968. Den sikrede den kommunale forpligtelse til at støtte frivillige foreninger, som bl.a. bestod af at stille kommunale lokaler til gratis benyttelse. Fritidsloven blev til den nuværende Folkeoplysningslov i 1990, hvortil den decentraliserede lovgivning betød, at kommunerne selv havde til opgave at bestemme, hvor meget de ønskede at støtte de folkeoplysende foreninger og idrætten (Forsberg & Iversen, 2019a). Med opførelsen af idrætsfaciliteterne kan det tyde på, at skolerne har været tænkt ind i idrætsfaciliteternes benyttelse på samme måde, som idrætsforeningerne var tænkt ind i skolefaciliteternes benyttelse ved skolereformen i 1938. Det kan ses ved, at mange af idrætsfaciliteterne, der blev bygget under hal-boomet, blev anlagt sammen med skolerne (Wøllekær, 2007). Derved fik skolerne nem adgang til idrætsfaciliteten i dagtimerne, hvilket gjorde "skoletiden" til et begreb, der hen ad vejen blev et alment begreb benyttet i såvel daglig tale som faglige sammenhæng.

Da kommunalreformen blev vedtaget i 2007, blev ansvaret for forebyggelse og sundhedsfremme samtidig overdraget til kommunerne. Det har været diskuteret, hvorvidt kommunalreformen, herunder kommunesammenlægning til større kommuner, danskernes ændrede motions- og sportsvaner, eller en kombination af disse har været startskuddet til at idrætsanlæggene er blevet genstand for et større politisk og strategisk arbejde med dets organisering, styring og ledelse (Forsberg, 2020; Forsberg & Iversen, 2019b; Ibsen & Jørgensen, 2009). Dette har de senere år ført til stor bevågenhed af idrætsanlæggenes suboptimale benyttelse (Forsberg, 2016; Høyer-Kruse, 2022; Høyer-Kruse et al., 2017; Iversen et al., 2021), som er blevet mulig gennem kommunernes stigende anvendelse af aktivitetsmonitorering af idrætsanlæggene (Forsberg & Hayman, 2021). Selvom forskningen generelt har haft større fokus på at undersøge idrætsforeningers anvendelse af

idrætsfaciliteterne om eftermiddagen, viser kommunale rapporter (Forsberg et al., 2023; Høyer-Kruse, 2022; Pedersen et al., 2019a) samstemmende, at skoletiden er dårligere udnyttet end tiden om eftermiddagen.

Senest har forskere taget den flerårige diskussion op om, hvorvidt idrætsfaciliteter alene kan legitimeres ved primært at danne ramme om skoleundervisning og folkeoplysende foreninger samt undersøgt, hvilke forventninger og typen af offentlig værdi idrætsfaciliteterne skaber (Iversen og Forsberg, 2024). Denne undren har vakt min nysgerrighed, fordi der eksisterer begrænset viden om, hvorfor skoletiden ikke udnyttes i samme grad som "foreningstiden".

1.1 Problemformulering

Der er de seneste år kommet øget opmærksomhed på idrætsfaciliteters suboptimale benyttelse og større interesse for brugen af aktivitetsdata. På baggrund heraf undersøges det, hvorvidt eksisterende data om booking og benyttelse af idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune kan forbedre kapacitetsudnyttelsen i idrætsfaciliteterne i skoletiden, mellem kl. 8-16. Dette gøres ved at undersøge følgende forskningsspørgsmål:

- Er der ledig kapacitet i idrætsfaciliteterne på Frederiksberg i skoletiden, og i givet fald hvornår?
- Hvilken betydning har måden, som skolerne booker og benytter idrætsfaciliteterne?
- Hvad er idrætsfaciliteternes rolle i skolernes hverdag?

1.2 Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Kommune, beliggende centralt i den københavnske metropol, har Danmarks højeste befolkningstæthed (Danmarks Statistik, 2018), og er den by i Danmark med færrest idrætsfaciliteter pr. indbyggere. Det giver kommunen en bundplacering på Facilitetsindekset 2023 (Toftgård, 2023). De mange indbyggere skaber et øget pres på drift og udnyttelse af idrætsfaciliteterne, og intet tyder på, at det pres bliver mindre i de kommende år. En forventet befolkningstilvækst og fuldt udbygget kommune (Frederiksberg Idræt, 2023) skaber svære betingelser for et idræts- og foreningsliv, der samtidig oplever medlemstilvækst (DGI, 2024).

Idrættens organisering i Frederiksberg Kommune er en smule atypisk sammenlignet med den gængse kommune, idet kommunen har uddelegeret det overordnede ansvar for idrætten til den selvejende

institution Frederiksberg Idræt (FIU). I kommunen er der tre idrætsaktører med relevans for dette speciale¹:

1. Frederiksberg Idræt (FIU)
2. Kultur- og fritidsafdelingen (KFA), og
3. Skoleafdelingen

FIU er en selvejende institution, en paraplyorganisation for idrætsforeningerne, der i starten af 2024 består af 59 medlemsforeninger med det formål at fremme idrætten på Frederiksberg og skabe de optimale betingelser for idrætsforeningerne ved at repræsentere og varetage medlemsforeningernes interesse (Frederiksberg Kommune, 2022). Der er mellem FIU og Frederiksberg Kommune (ved Kultur- og fritidsafdelingen) indgået en driftsoverenskomstaftale, der overdrager administration og/eller drift af kommunalt ejede idrætsfaciliteter til FIU, og beskriver de økonomiske kriterier, bl.a. aktivitetstilskuddet. FIU administrerer tillige alle skoleidrætsfaciliteter, men har derudover ingen involvering eller beføjelser over disse.

Fordeling af tider i kommunale idrætsfaciliteter i skoletiden varetages af Kultur- og fritidsafdelingen og foretages i henhold til Folkeoplysningslovens §21 (Frederiksberg Kommune, 2019). Andre brugergrupper (aftenskoler og patientforeninger m.fl.) får først anvisningsret til kommunale idrætsfaciliteter, når skolerne har fået opfyldt deres ønsker for tid i idrætsfaciliteterne. Fordeling af tider om eftermiddagen varetages af FIU og dets Idrætsråd. FIU opkræver et gebyr for, at brugere kan benytte deres faciliteter i skoletiden, da de ikke modtager et kommunalt aktivitetstilskud for denne tidsperiode².

Frederiksberg Kommune har efter flere år med manuel aktivitetsregistreringer truffet politisk beslutning om at investere i kamerateknologi fra Hallmonitor, der automatisk kan genere data om en idrætsfacilitets grad af benyttelse og antallet af aktive (Hallmonitor, 2024). Denne metode er de senere år indført i størstedelen af kommunernes idrætsfaciliteter, og beregnes af Forsberg & Hayman (2021) som en "game changer", idet det bliver muligt at gå fra at undersøge "om" en idrætsfacilitet bliver anvendt, til "hvordan" idrætsfaciliteterne bliver og kan anvendes.

¹ Der eksisterer med selvfølge flere aktører, som har stor betydning for idrætten på Frederiksberg, men ikke inkluderes på grund af hensyn til specialets omfang. Se afgrænsning.

² Det skal bemærkes, at der er idrætsforeninger, som benytter FIU-ejede idrætsfaciliteter i dagtimerne.

1.3 Nøglebegreber

Idrætsfacilitet: En idrætsfacilitet defineres i dette speciale, som en indendørs idrætshal- og/eller sal, som kan være en del af et større idrætsanlæg med flere idrætsfaciliteter. Skoleidrætsfaciliteter er ikke omfattet af denne definition.

Aktivitetsdata: Defineres til at omfatte data, der kan relatere til aktivitetsniveauet i idrætsfaciliteten, som vedrører information om *booking*, *benyttelse* og *antal aktive*. Information om booking kommer fra kommunens bookingssystem, samt benyttelse og antal aktive fra den automatiske datagenerering (kort beskrevet ovenfor).

Kapacitetsudnyttelse: Kapacitetsudnyttelse refererer til, hvor stor en del af den tilgængelige tid en idrætsfacilitet bliver aktivt brugt. Det måler, hvor effektivt faciliteterne udnyttes i forhold til deres samlede kapacitet, hvilket kan udtrykkes som en procentdel af den samlede tilgængelige tid.

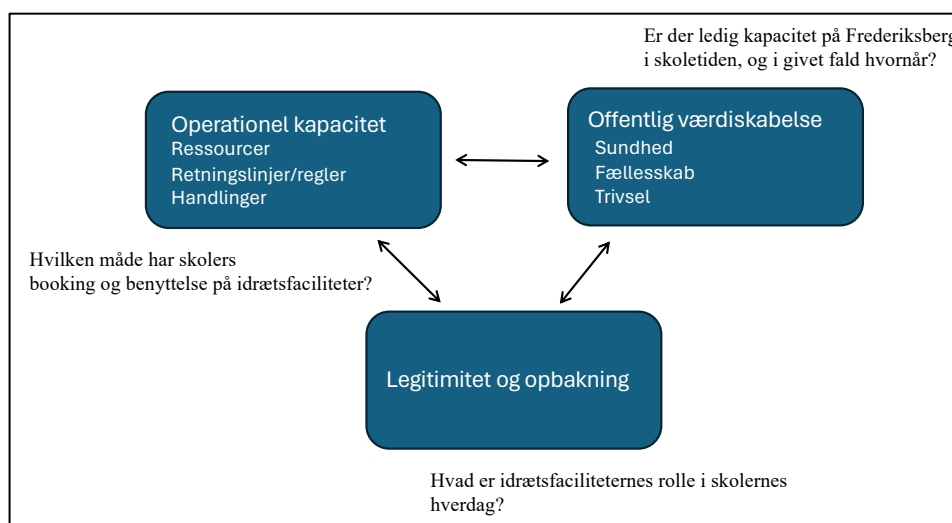
Offentlig værdi: Offentlig værdi refererer til de ønskværdige fordele, som offentlige institutioner skaber for samfundet gennem deres politikker, tjenester og handlinger, og går ud over økonomisk afkast og kan f.eks. omfatte sociale, miljømæssige og kulturelle værdier, der opfylder borgernes forventninger til den offentlige institution, og forbedrer samfundets samlede velfærd. I dette special inkluderer begrebet desuden de omkostninger, der måtte være i forbindelse med den offentlige værdiskabelse.

2. Teori

I dette speciale anvendes teorien om offentlig værdiskabelse af politologen Mark H. Moore fra hans bog *Creating Public Value – strategic management in government* (Moore, 1995). Med sin baggrund som mangeårig underviser i ledelse på Harvard University, præsenterede han en teoretisk ramme for offentlig værdiskabelse, strategisk ledelse og politikformulering. Teorien om offentlig værdiskabelse har været central at rammesætte for, hvordan offentlige institutioner kan arbejde hen imod at skabe værdi for samfundet (Moore, 1995).

2.1 Den strategiske trekant

Ifølge Moore (2013) er det afgørende for en offentlig institution at have en klar forståelse af, hvordan den bidrager til at skabe offentlig værdi for samfundet. Denne forståelse skal formuleres og formaliseres gennem en nedskrevet vision, hvor institutionen definerer sine mål og succeskriterier. Den offentlige institution modtager økonomisk støtte fra politikere til at opnå de definerede mål, og forventes på den baggrund at dokumentere, at mål og succeskriterier skaber offentlig værdi for, at støtten fremstår legitim. Det illustrerer Moore (2013) i den strategiske trekant, som er tilpasset denne undersøgelse i figur 1.

Figur 1. Den strategiske trekant

Note. Efter inspiration af Forsberg & Iversen (2019)

Det øverste, og første, hjørne beskæftiger sig med måden, hvorpå idrætsfaciliteterne skaber offentlig værdi for dets borgere. Borgere er centrale i første hjørne af den strategiske trekant. Ifølge (Moore, 1995) er det borgerne, der er bedømmere af den offentlige værdiskabelse, da de gennem deres skattebetaling bidrager og betaler til idrætsfaciliteterne. Borgere har indirekte indflydelse på den offentlige værdiskabelse gennem den demokratiske proces ved at stemme på repræsentanter til kommunalvalget. På den måde kan borgere forsøge at få indflydelse på visionen for idrætsfaciliteter,

hvis formål er at danne ramme om idrætsaktiviteter, der fremmer sundhed, fællesskab og trivsel. Det intuitive er at pege på, at det er brugerne af en given serviceydelse eller produkt, som lederne af den offentlige institution skal skabe offentlig værdi for. Moore (1995) mener derimod, at den offentlige værdiskabelse er for alle (brugere og ikke-brugere). Historisk set har idrætsfaciliteterne skabt offentlig værdi ved at danne ramme om skolerne i dagtimerne og den organiserende og folkeoplysende idræt om eftermiddagen.

Det andet hjørne udgør legitimering og opbakning, der fokuserer på lederens handlinger og beslutninger i overensstemmelse med samfundets normer, værdier og forventninger. Moore (1995) mener, at offentlige institutioner skal dokumentere den offentlige værdiskabelse for at legitimere den økonomiske støtte, og modtage opbakning fra de skattebetalende borgere. Dokumentationen bør orientere sig mod sociale outcomes; summen af de sociale forhold, som den brede offentlighed værdsætter, og stiltiende har accepteret, at deres skattepenge går til (Moore, 1995, 2013). I relation til idrætsfaciliteterne har læring, fællesskab, demokratisk dannelse, sundhed m.fl., været de sociale outcomes, der har været grundlag for legitimering og opbakning til skoler og folkeoplysende foreningers anvendelse af idrætsfaciliteterne, og for sidstnævnte, sågar indskrevet i Folkeoplysningsloven (Kulturministeriet., 2018).

Det tredje hjørne, operationel kapacitet, vedrører måden, hvorpå tildelte ressourcer omsættes til offentlig værdi. Her inddrager (Moore, 2013) den organisatorisk kapacitet, de interne kræfter i den offentlige institution, som skal omsætte ressourcer til handlinger, der i overensstemmelse med visionen skaber substantiel offentlig værdi. For idrætsfaciliteter gælder det, at alle kommunalt ansatte er bevidste om, hvordan og for hvem der skabes offentligt værdi. Det være sig fra idrætskonsulenter med begrænset daglig gang i de kommunale idrætsfaciliteter, til et dagligt personale i idrætsfaciliteterne, f.eks. halinspektøren og servicepersonalet. Det er derfor vigtigt, at den vision, der er vedtaget for en offentlig institution, er mulig at implementere på alle niveauer i organisationen. Moore (2013) understreger også betydningen af ansvarsfølelse som et vigtigt element for, at den offentlige institution kan fortsætte med at skabe de ønskede resultater. Lederen af idrætsfaciliteterne spiller en afgørende rolle ved kontinuerligt at foreslå metoder til at opnå de ønskede outputs, der er i overensstemmelse med den offentlige værdiskabelse, og som nyder tilstrækkelig politisk legitimitet og opbakning. I sin bog fremhæver Moore, som det primære argument, at offentlige ledere bør bedømmes ud fra deres evne til at generere offentlig værdi, på lige fod med private lederes evne til at

generere indtjening og økonomisk afkast til virksomhedens ejere. I bestræbelsen på at skabe offentlig værdi, mener Moore (2013), at det ikke er tilstrækkeligt alene at vurdere fordelene ved den offentlige værdiskabelsen. Det er også nødvendigt at tage højde for de omkostninger, der er forbundet med den offentlige værdiskabelse - som et middel til målet - kunne være anvendt til andre formål og til gavn for andre borgere i samfundet. Det leder videre til Moores værdiskabelseskonto.

2.2 Værdiskabelseskonto

Moore (2013) beskriver, at det ikke er tilstrækkeligt at vurdere den offentlige værdi alene ved at opgøre fordelene af den offentlige værdiskabelse. Det kræver, at fordelene er deres omkostninger værd, og de skal derfor inddrages i den samlede vurdering af den offentlige værdiskabelse. Summen af den offentlige værdiskabelse opgøres samlet i værdiskabelseskontoen, der inddrager alle dimensioner i forfølgelsen af den offentlige værdiskabelse (Moore, 2013). Det gør han ved at drage parallel til den private sektor.

”Kunden har altid ret”, er et udsagn, som ofte høres i den private sektor, hvor kunden fungerer som dommer for værdien af serviceydelsen eller det produkt, der tilbydes. I andre tilfælde er det aktionærerne, der vurderer værdien af en virksomhed og dens ydelser gennem egen investering, hvilket afspejles i virksomhedens aktiekurs. Moore (2013) mener, som beskrevet tidligere, at den offentlige værdi bestemmes af politikere og befolkningen, og udformes som politiske dokumenter (Moore, 1995). I relation til idrætsfaciliteter vil det således fortsat være borgerne, der bestemmer og vurderer, hvordan idrætsfaciliteter skaber offentlig værdi. Det skal være defineret i et eller flere politiske vedtaget kommunale, offentlig tilgængelige dokumenter - i praksis udformet som en vision, f.eks. idræts- og fritidspolitik eller facilitetsstrategi. Det vil herefter være idrætskonsulenter, halinspektører, servicepersonale m.fl., der skal omsætte visionen til offentlig værdiskabende handlinger (Moore, 1995).

I den private sektor opgøres profit som forskellen mellem omsætning og omkostning fra produktion og salg af produktet. Offentlige institutioner kan ikke anvende samme logik, eftersom offentlig værdiskabelse indebærer en bredere vifte af mål f.eks. sociale, kulturelle og politiske mål samt et økonomisk hensyntagen fremfor en økonomisk målsætning. I relation til idrætsfaciliteter vil omsætningen således være den egentlige offentlige værdiskabelse, som idrætsfaciliteter skaber ved at danne ramme om idrætslige aktiviteter. Omkostninger er f.eks. henførbare driftsomkostninger

herunder. el-, vand-, og varmemeforbrugsomkostninger, personaleomkostninger til varetagelse af rengøring, ad hoc vedligeholdelsesarbejde m.fl. Denne undersøgelse har fokus på omkostninger, som ikke er økonomisk henførbare; alternative omkostninger. En alternativ omkostning (opportunity cost) er en økonomisk teori, der refererer til det, der opgives eller mistes, når en handling eller en beslutning vælges frem for en anden (Fernado, 2024). Alternative omkostninger kan ikke identificeres i et årsregnskab eller opgjort i officielle politiske dokumenter, men kan f.eks. identificeres ved den politiske opprioritering af specifikke brugergrupper i idrætsfaciliteterne.

Der er to facetter af Moores sammenligning af det private og det offentlig, som kan relateres til idrætsfaciliteterne, og hvorvidt det er muligt at vurdere, om der skabes reel substantielt offentlig værdi (Moore, 2013). Det første vedrører efterspørgslen og adgangen til faciliteterne, som karikeret og sat på spidsen betyder, at det kræver enten medlemskab i en folkeoplysende forening eller ansættelse som lærer eller elev i en kommunal folkeskole for at få adgang til kommunale idrætsfaciliteter. Den anden facet vedrører, hvorvidt det kan vurderes, om der skabes substantiel offentlig værdi, når idrætsforeninger og folkeskoler har vederlagsfri benyttelse af kommunale idrætsfaciliteter. Ifølge Moore (2013) er det en forudsætning for at kunne vurdere den substantielle offentlige værdiskabelse, at brugerne har omkostninger forbundet med deres benyttelse af faciliteterne. Dette skyldes, at omkostningerne er med til at illustrere, hvor meget skoler og idrætsforeninger egentlig værdsætter faciliteterne. Når benyttelsen er vederlagsfri, kan det være sværere at vurdere den reelle værdi og efterspørgsel, da brugerne ikke står over for en direkte økonomisk konsekvens ved deres valg om at benytte faciliteterne, eller mangel på samme.

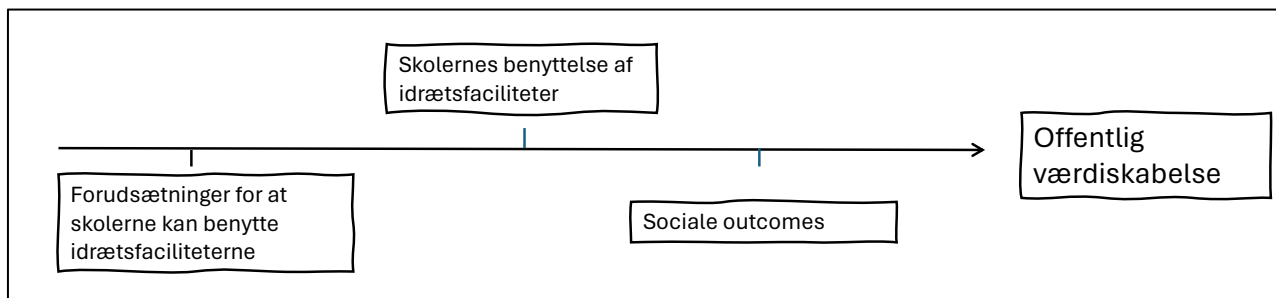
Moore (2013) advarer om, at hvis succesen udelukkende måles på baggrund af politiske prioriteringer uden at tage højde for de omkostninger, der anvendes ved at skabe offentlig værdi, er der en risiko for, at der bruges flere ressourcer på at forfølge politiske mål uden at overveje, hvad der går tabt ved at vælge disse mål frem for andre mål. F.eks. tillægges idrætsforeningernes rolle stor betydning for samfundet, fordi de er primus motor for fysisk aktivitet, socialt samvær og fællesskabsfølelse for børn og unge. Men der er også tegn på en betydelig social skævhed i medlemssammensætningen i idrætsforeningerne (Schmidt & Ibsen, 2022), som betyder, at visse grupper i samfundet har langt mindre adgang til at benytte de muligheder og fordele, som et foreningsmedlemskab kan tilbyde, herunder prioriteret adgang til idrætsfaciliteterne (Kulturministeriet., 2018).

I et forsøg på at se udover økonomisk værdi inddrager Moore (2013) etik og moral i sin diskussion om offentlig værdiskabelse. Han mener, at de offentlige ledere skal tage højde for utilitaristiske (nyttefilosofi) og deontologiske værdier (pligtetik). Utilitarisme fokuserer på at maksimere den samlede lykke for samfundet som helhed. Et kendt udtryk er ”størst mulig lykke til det størst mulig antal individer” (Ryberg, 2023), hvorved en handling anses som etisk korrekt, hvis der ikke findes andre alternativer, der resulterer i en større lykke. Det er de utilitaristiske værdier, som Moore (2013) mener, at offentlige ledere vurderes efter: bliver de økonomiske midler omsat til handlinger, der skaber flest mulige tilfredse borgere, og skaber de ønskede sociale outcomes, der er knyttet til benyttelsen af idrætsfaciliteter, hos flest mulige?

Omvendt handler ledere ikke alene i kraft af deres evne til at skabe størst nytte, men i et demokratisk styre med lovgivning, der forpligter handlinger i overensstemmelse med normer og værdier. De deontologiske værdier handler om retfærdighed og rettigheder, der henleder til at træffe det ”rigtige valg”, selvom valget måske ikke altid fører til den maksimale samlede nytte eller glæde for samfundet som helhed. I sin helhed bedømmes en handling på sin hensigt, uafhængig af konsekvenserne. Heri indgår også de økonomiske midler gennem beskatning af borgerne, som skal anvendes retfærdigt i den offentlige værdiskabelse. Selvom kommunerne har brede rammer til at fordele tider i idrætsfaciliteterne præges de i høj grad af Folkeoplysningsloven, som rammelov, der lovmæssigt prioriterer folkeoplysende foreningerne med aktiviteter for børn og unge under 25 år (Kulturministeriet., 2018).

2.3 Operationalisering af offentlig værdi

Sociale outcomes er svære at måle, fordi det er såkaldte afledte effekter af de aktiviteter, som idrætsfaciliteterne danner ramme om. Derfor har konsensus blandt danske kommuner været at måle benyttelsen af idrætsfaciliteterne, hvormed der skabes et kvantitativt output, som sikrer, at idrætsfaciliteterne med en vis sandsynlighed danner ramme om aktiviteter, der skaber de ønskværdige sociale outcome (Forsberg & Iversen, 2019b; Iversen & Cuskelly, 2015). I dette speciale udvides den offentlige værdiskabelse til også at omfatte forudsætningerne for, at skolerne kan anvende idrætsfaciliteten og opgøres som en del af den offentlige værdi i værdiskabelseskontoen. Se figur 2.

Figur 2. 'Tidslinje' for offentlig værdiskabelse

Forudsætningerne omfatter f.eks. rammerne for skoletiden samt det organisatoriske og administrative arbejde, som ligger til grund for, at skolerne kan benytte idrætsfaciliteterne i skoletiden. Forsimpelt kan det siges, at skolernes benyttelse går forud for de sociale outcome, der anses som den offentlige værdi. På samme måde går de forudsættende dimensioner forud for skolernes benyttelse. Fordelen ved at benytte værdiskabelseskontoen, er, at den indfanger de forudsættende dimensioner, som er nødvendige for, at den substantielle offentlige værdiskabelse kan opstå. Værdiskabelseskontoen opgøres således:

1. Værdiskabelseskontoen opgører på den ene side den offentlige værdiskabelse, som de forudsætninger der er en nødvendighed for, at den egentlige, substantielle offentlige værdiskabelse kan finde sted; herunder skolernes benyttelse af idrætsfaciliteterne til aktiviteter, der skaber læring, sundhed, fællesskab mv.
2. Værdiskabelseskontoen opgører på den anden side de omkostninger, der opstår ved de etablerede forudsætninger for den offentlige værdiskabelse.

Se bilag 1 for eksempel af værdiskabelseskontoen med ovenstående punkter.

3. Metode

Dette afsnit præsenterer specialets metodiske overvejelser for indsamling af empiri, samt hvordan disse overvejelser bidrager til at besvare specialets problemformulering.

3.1 Videnskabsteoretisk afsæt

Videnskabelige metoder er ladet med videnskabsteoretiske forståelser (Buch-Hansen & Nielsen, 2014, p. 11), hvorfor dette speciales videnskabsteoretiske afsæt kræver en forklaring. Specialet tager videnskabsteoretisk afsæt i kritisk realisme i undersøgelsen af, hvorvidt aktivitetsdata for idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune kan forbedre kapacitetsudnyttelsen af idrætsfaciliteterne. Fordelen ved kritisk realisme, er, dets ontologiske standpunkt mellem et kontinuum for to yderligheder; positivismen og konstruktivismen. Det forekommer, fordi kritisk realisme antager, at der eksisterer en objektiv virkelighed, uafhængigt af vores opfattelse af den, og erkender samtidig, at vores forståelse af virkeligheden er påvirket af sociale, kulturelle og historiske faktorer (Buch-Hansen & Nielsen, 2014). Dermed er kritisk realisme et videnskabsteoretisk afsæt med integration af både objektive og sociale konstruktioner i forståelsen af virkeligheden. Kritisk realisme anser teorier som fejlbarlige forsøg på at beskrive naturens virkelige strukturer (Buch-Hansen & Nielsen, 2014). Hertil pointerer Nielsen og Hansen, at det har epistemologiske konsekvenser, som et udtryk for at teorier og forklaringer, der hidtil er betragtet som korrekte, kan erstattes af nye teorier og forklaringer, fordi viden anses som historisk betinget og lader sig forbedre til nye teorier og forklaringer. Denne fejlbarlighed er en styrke, da det driver videnskabelig udvikling ved at udfordre og forbedre vores forståelser af, hvordan viden erkendes (Buch-Hansen & Nielsen, 2014, p. 33). I relation til denne undersøgelse betyder det, at viden, der tilvejebringes i undersøgelsen, kan danne grundlag for at foreslå forbedringer til den anvendte teori.

3.2 Forskningsdesign og dataindsamlingsmetode

Med udgangspunkt i det videnskabsteoretiske afsæt, kritisk realisme, muliggør det en differentieret tilgang til specialets metode herunder for dataindsamling- og analysering. Der gøres brug af et mixed methods design, som er fordelagtigt idet undersøgelsen anvender flere metoder og typer af data til at besvare problemformuleringen.

I specialet er der anvendt en interaktiv strategitilgang indenfor for mixed methods, da det i begyndelsen af specialet ikke var fastlagt, hvornår og hvordan metoderne skulle inddrages undervejs (Cresswell & Clark, 2017). Fordelen ved den interaktive tilgang er, at det er muligt at tilpasse forskningsdesignet undervejs i takt med, at ny viden opnås. Mixed methods har til formål at

kombinere både kvantitative og kvalitative dataindsamlings- og analysemetoder. Den centrale præmis for mixed methods er kombinationen af kvantitative og kvalitative metoder, der bidrager til en dybere og mere nuanceret forståelse af forskningsspørgsmålet, end hvad der kan opnås ved at anvende hver tilgang isoleret (Cresswell & Clark, 2017). Mens kvantitative metoder typisk fokuserer på generalisering ud fra surveys og objektive data, tillader kvalitative metoder en dybere forståelse af komplekse fænomener ved at undersøge kontekstuelle faktorer, meninger og erfaringer, der kræver menneskelig interaktion gennem f.eks. interview (Cresswell & Clark, 2017).

I dette speciale anvendes det forklarende sekventielle design, hvilket indebærer, at designet er opdelt i flere faser. Fund i fase et og to søges belyst i tredje fase, for til sidst at blive sammensat og fortolket i en større kontekst i fase fire. Indholdet i faserne er beskrevet i flowdiagrammet nedenfor, se figur 3. Det unikke ved denne tilgang, er, at kvantitativ dataindsamling- og analyse altid ligger forud for den kvalitative dataindsamling- og analyse (Cresswell & Clark, 2017). Fordelen ved et forklarende sekventielt design, er, at det tillader en kvantitativ orientering, som dette speciale læner sig op ad. Det skyldes den eksisterende forskning om den suboptimale kapacitet i skoletiden, som understøtter specialets undersøgelse (jfr. indledningen). Derudover er det forklarende sekventielle design særligt tiltrækkende for mindre erfarne mixed methods-forskere på grund af dets strukturerede tilgang til at kombinere kvantitative og kvalitative metoder. Det tillader, at dataindsamlingen foretages separat for hhv. den kvantitative og kvalitative data, samt gør det muligt at have et opdelt kvantitativ- og kvalitativ afsnit i analysen.

Den primære årsag til valg af denne mixed methods-tilgang, er, at et forklarende sekventielt design tilgodeser den viden og erfaring, som erhverves undervejs i indsamling og analyse af den kvantitative data, hvilket har været essentielt, da fund i aktivitetsdata i stor grad har været styrende for retningen af den kvalitative del af specialet (Cresswell & Clark, 2017). Fordelen ved at anvende et sekventielt design, er den efterfølgende kvalitative del, der giver mulighed for at opnå en mere nuanceret og dybdegående forståelse af fundene fra analysen af aktivitetsdata. Det bliver muligt at kontekstualisere og konkretisere de faktorer, der ligger til grund for idrætsfaciliteternes benyttelse i skoletiden ved at inddrage forskellige informanternes unikke indsigt og viden. Gennem de kvalitative data opnås en dybere forståelse af, hvordan og hvorfor de enkelte idrætsanlæg benyttes, hvilket kan føre til opdagelsen af nye spørgsmål eller områder, der er interessante og nødvendige at undersøge nærmere.

Fase 1	Design og implementering af kvantitative dimensioner	• Hvilken del af problemformuleringen skal den kvantitative empiri besvare? • Identificering af idrætsfaciliteter på baggrund af relevans og sammenlignelighed • Inklusionskriterier og beslutning om valg af idrætsfaciliteter • Angivelse af tidsperiode for aktivitetsdata • Validering af tidsperioder for de tre idrætsfaciliteter herunder f.eks. dage med ekstraordinær aktivitet • Beslutning om valg af opgørelsesmetode • Eksportering af aktivitetsdata • Rensning af datasættet • Udarbejdelse af data- og analyseark med relevante outputmål for aktivitet
Fase 2	Strategi for anvendelse af kvantitative dimensioner	• Beslutte hvordan aktivitetsdata skal analyseres og præsenteres • Beslutte hvilke data der har relevans for informanter i fase 3, og kan bidrage med større indsigt under interviewet og specialet • Udvælgelse af informanter med indsigt i skoletiden
Fase 3	Design og implementering af kvalitative dimensioner	• Hvilken del af problemformuleringen skal den kvalitative empiri besvare? • Udvikling af semi-struktureret interviews i nuancer, så det passer til den enkelte informant • Gennemførelse af interviews (overlap mellem fase 2 og 3: informanter er rekrutteret løbende) • Transskribere interviews • Indledende faser til analysering af interviews ○ kodning og tematisering, fase 1-5
Fase 4	Fortolk og skab et sammenhængende resultat	• Analyse, fortolkning og præsentation af kvantitativ data i specialet • Analyse, fortolkning og præsentation af kvalitativ data i specialet • Diskussion af metode og fund

Figur 3. Flowchart for implementering af det sekventielle design

Note. Udarbejdet efter inspiration af kilde Creswell & Clark (2017) p. 84

Den resterende del af metodeafsnittet er opdelt i en kvantitativ og kvalitativ metodebeskrivelse.

3.2.1 Kvantitativ metode

Denne del af metodebeskrivelsen giver et kendskab til kriterierne for de inkluderede idrætsfaciliteter, registreringsuger, dvs. hvilke uger aktivitetsdata er indsamlet i, begrundelse for valg af metode for beregning af benyttelse og endelige, hvordan datasættet er klargjort til analyse.

Dette afsnit giver en metodisk forståelse af, hvordan den kvantitative data er indsamlet, og hvilke metoder, der er anvendt til at analysere dem samt, hvordan datasættet er blevet klargjort til analyse.

3.2.1.1 Kriterier for valg af idrætsfaciliteter

I processen med valg af idrætsfaciliteter anvendes Frederiksberg Idræts (FIU) årlige opgørelse af booking- og benyttelse for samtlige idrætsfaciliteter i kommunen. Rapporten summerer 11 ugers registrerede aktivitet - én uge for hver måned³ - som mål for idrætsfaciliteternes aktivitetsniveau for

³ FIU har fravalgt uger med helligdage og hele juli måned på grund af skolernes sommerferie.

det forgangne år. Specialets orientering blev i denne fase præciseret. Der blev observeret en markant forskel mellem den tid, idrætsfaciliteterne var booket i skoletiden og den faktiske benyttelse. Ved sammenligning af skoletiden med eftermiddagstimerne (efter kl. 16) blev det klart, at undersøgelsen med fordel kunne fokusere på de idrætsfaciliteter, der viste de største forskelle mellem booking og faktisk brug. Dette valg begrundes med, at ubenyttede tidsperioder potentielt kunne udnyttes af andre borgere i Frederiksberg, hvilket ville optimere anvendelsen af de kommunale idrætsfaciliteter. Primærbrugerne af idrætsfaciliteterne i skoletiden er skolerne, hvorfor fokus blev rettet mod deres brug af disse faciliteter. Eftersom skoler ikke benytter idrætsfaciliteterne i weekenderne, indgår weekendbrug ikke i den endelige udvælgelse af idrætsfaciliteterne. Med et fokus på skoletiden var det næste skridt at specificere de kriterier, som idrætsfaciliteterne skulle opfylde for at blive inkluderet i specialet. Dette skulle sikre det bedste sammenligningsgrundlag for analysen af idrætsfaciliteterne. Se nedenstående tabel 1.

Booking og benyttelse
• Idrætsfaciliteter, der indgår i specialet, er kendetegnet ved at have høj booking og lav benyttelse set i forhold til kommunens øvrige idrætsfaciliteter.
Størrelse
• Idrætsfaciliteten skal være tilstrækkelig stor til, at folkeskoler anvender den til idrætsfaget
Skole- og foreningsbenyttelse
• Idrætsfaciliteten skal benyttes af skoler i skoletiden

Tabel 1. Kriterier for inklusion af idrætsfaciliteter

3.2.1.2 Registreringsuger

Skoler og idrætsforeninger har udsving i benyttelsen af idrætsfaciliteterne i løbet af en sæson⁴ (jfr. indledning), f.eks. søger skoler udendørs i de varme måneder, maj-juni, hvor idrætsforeningers tuningssæson typisk ophører. Til brug for at belyse skolernes benyttelse af idrætsfaciliteterne i hhv. høj- og lavsæson, inddrages to periode af fem uger for henholdsvis lav- og højsæson. Det er vigtigt for validiteten af undersøgelsen, at ugerne, der inkluderes, repræsenterer en normal skoleuge, og derfor er uger med helligdage og ferie fravalgt. Denne tilgang giver et mere nuanceret billede af aktivitetsniveauet i de inkluderede idrætsfaciliteter. Ugerne for de udvalgte sæsoner præsenteres senere i specialet. Det har været uundgåeligt at inddrage dage og uger med andre ikke-idrætslige

⁴ Skolens sæson løber fra august til juni (skolestart til skoleafslutning), mens idrætsforeningers sæson er mere varierende.

aktiviteter f.eks. afholdelse af eksamen. Dage med anden aktivitet er ikke medtaget i beregning af benyttelsen.

3.2.1.3 Aktivitetsdata

Bookingdata fra kommunens idrætsfaciliteter er indsamlet i samarbejde med Frederiksberg Idræt. Data er bearbejdet i det excel-dokument, som FIU har udleveret, hvilket indeholder en summeringsfunktion per time, som dette speciale har anvendt. Datasættet er rensset for idrætsfaciliteter og uger uden relevans for specialet, hvorved et femugers gennemsnit (fra kl. 8 – 22) per faciliteter per time er opnået.

Benyttelsesdata er tillige indsamlet i samarbejde med Frederiksberg Idræt, der har givet undertegnede adgang til Hallmonitor, der er leverandør af de opsatte kameraer og den bagvedliggende software og teknologi, der beregner benyttelsen for idrætsfaciliteterne. Hallmonitor beregner benyttelsesprocenten ved minimum én deltager, hvilket ikke stemmer overens med metoden i denne undersøgelse. Derfor blev data udtrukket per facilitet per uge til et excel-dokument specifikt oprettet til undersøgelsens formål. Dokumentet summerede dage og timer, hvor to eller flere personer var registreret. Dermed var det muligt at beregne et femugers gennemsnit per facilitet per time (fra kl. 8 – 22). Se bilag 2.

Ovenstående data og excel-funktioner har tillige muliggjort beregning af femugers gennemsnit for booking og benyttelse per facilitet per dag, udover per time, samt gennemsnitlig antal deltagere per dag.

3.2.1.4 Beregning af 'benyttelse'

I dette afsnit gives en kort introduktion til måden, hvorpå idrætsfaciliteternes benyttelse beregnes. For yderligere detaljeringsgrad se bilag 3.

Et kamera placeret i idrætsfaciliteten registrerer antal personer i faciliteten to gange i timen (kvart over og kvart i, hver time). Billedet behandles i en cloudløsning fra Hallmonitor, der har udviklet en software, der markerer og opgører antallet af personer på billedet. Billedet krypteres (sløres) irreversibelt og slettes efter et år. Benyttelsen kan opgøres på to metoder. I denne undersøgelse vælges metoden, der giver det mest retvisende billede af benyttelsen (dette vil blive diskuteret yderligere i metodediskussion, afsnit 6.2.1).

Til at beregne benyttelsen anvendes et gennemsnit af antal registrerede personer fra to billeder. Benyttelsen beregnes i procent. En idrætsfacilitet anses benyttet (100%), når gennemsnittet for begge billeder er minimum to registrerede personer.

3.2.2 Kvalitativ metode

I dette afsnit gennemgås den kvalitative metode for interviewene, interviewguide og rekruttering af informanter.

3.2.2.1 Interview

Baggrunden for at inddrage kvalitativ forskningspraksis ligger i problemformuleringen, da studiet sigter mod at skabe en dybere forståelse af, hvorvidt aktivitetsdata kan anvendes til at forbedre kapacitetsudnyttelsen i idrætsfaciliteterne i skoletiden. Forskningsspørgsmål, der omhandler ”hvordan”, er oftest bedst egnet til kvalitativ interviewpraksis (Kvale & Brinkmann, 2015b). Det er disse synspunkter, der udgør det kvalitative datamateriale.

Der er foretaget to typer af interviews; 1) ét informativt, og 2) de øvrige semistrukturerede interviews. Førstnævnte interviewform er anvendt med det formål at opnå baggrundsviden fra en halinspektør, men den erfarne viden herfra anvendes kun i begrænset omfang, da specialets fokus blev ændret efter interviewet. De resterende interviews er foretaget som semistrukturerede interviews, hvor informanten midtvejs i interviewet er forelagt aktivitetsdata for de inkluderede faciliteter i henholdsvis høj- og lavsæson. Enkelte informanter fik ikke forelagt aktivitetsdata på grund af manglende tid eller relevans.

De semistrukturerede interview anvender Moores strategiske trekant samt operationaliseringen af Moores teori om offentlig værdiskabelse som teoretisk ramme. Dette giver muligheden for 1) at forfølge den konkrete tematisering af interviewspørgsmålene efter Moores strategiske trekant og værdiskabelseskonto samt 2) at forfølge nye, udforskede emner med relevans for problemformuleringen.

3.2.2.2 Interviewguide og udførelse af interview

Interviewguiden var udformet med interviewspørgsmål, som var formuleret med et hensyn til både vidensproduktion og den interpersonelle relation. Forskningsspørgsmålene var ’oversat’ til interviewspørgsmål, som var letforståelige og fri for indforstået, akademisk tale (Kvale & Brinkmann, 2015c). Et spørgsmål kan antage en tematisk eller dynamisk dimension, hvor den tematiske dimension relaterer sig til de teoretiske perspektiver og det, der søges belyst. Den dynamiske dimension relaterer sig til at fremme informantens villighed og lyst til at dele holdninger og

synspunkter (Kvale & Brinkmann, 2015c, pp. 185-186). Balancen mellem de to dimensioner er forsøgt opretholdt, men der var primært fokus på de teoretiske aspekter, hvilket også fremgår af interviewguiden. Interviewspørgsmålene er formuleret åbent for at skabe nye perspektiver, og give mulighed for nye indsigter, der ligger udover interviewguiden. Opfølgende spørgsmål blev formuleret både åbne og lukkede. Sidstnævnte ved et behov for en afklaring om et emne. På baggrund af informanterne forskelligartede, faglige baggrunde blev der på baggrund af interviewguiden, se bilag 4, udarbejdet en nuanceret interviewguide til hver informant. Viden der er opnået undervejs i dataindsamlingsprocessen, er, anvendt til de efterfølgende interviews, hvis den har haft relevans for undersøgelsen, f.eks. har interview med Skoleafdelingen konkretiseret spørgsmål til interviews med informanter for de inkluderede skoler. Interviews er foretaget løbende i perioden d. 27/02 til 09/04-24.

Informant*	Dato
Halinspektør	27/02-2024
Bestyrelsesformand	12/03-2024
Direktør	13/03-2024
Idrætskonsulent	15/03-2024
Halinspektør	20/03-2024
Idrætskonsulent	20/03-2024
Informant	20/03-2024
Bestyrelsesformand	02/04-2024
Skoleleder	04/04-2024
Pædagogisk leder	09/04-2024

Table 2. Oversigt over interviewperiode

Note. *Uddybes i afsnit 5.1.1

Alle informanter har forud for interviewet modtaget udkast til spørgsmål, hvis det var ønsket. Inden interviews blev informanter orienteret om interviewets og specialets formål, samt at interviewet blev optaget (med mundtligt samtykke). Interviews er udført i informanternes vante rammer.

3.2.2.2 Rekruttering af informanter

Det har været afgørende for undersøgelsens validitet at sikre, at den kvalitative data, der indsamles, er troværdig og pålidelig. Dette er forsøgt gennem rekruttering af informanter på samme organisatoriske niveau. Det giver en ensartet og sammenlignelig gruppe af informanter med lignende baggrund, erfaringer og perspektiver på idrætsfaciliteterne. I takt med at undersøgelsen skred frem,

er der løbende foretaget rekruttering af informanter. Da informanterne befinder sig på et højt organisatorisk niveau, ofte i en ledende rolle, har rekrutteringsprocessen været længere undervejs, men det er til trods for udfordringer undervejs lykkedes at få de ønskede informanter til at indgå i specialet.

3.3 Etik

De etiske overvejelser for specialet omhandler behandling af personoplysninger, som er baseret på baggrund af hjemlen 'legitim interesse'. GDPR kræver hjemmel til behandling af personoplysninger (Europa-Parlamentet, 2016a). Den legitime interesse (den gode grund)⁵ til at behandle personoplysninger er udførelsen af dette speciale. For at leve op til specialets formål er det nødvendigt, at der foretages interview som vil medføre behandling af personoplysninger, f.eks. navn, stilling m.fl. Det er vurderet, at et samtykke ikke har været nødvendigt at indsamle, da den legitime interesse findes mere egnet som hjemmel til behandling af personoplysningerne. Alle informanter er tilbudt anonymitet, alene med benævnelse af afdeling. Desuden behandles kun personoplysninger, der er nødvendige til at opfylde specialets formål (Europa-Parlamentet, 2016b).

⁵ Det er generelt en misforståelse, blandt uerfarne persondatabehandlere, at behandling af personoplysninger kræver samtykke. Der henvises til Datatilsynets hjemmeside, hvoraf der bl.a. fremgår eksempler på, hvornår et samtykke ikke er nødvendigt: <https://www.datatilsynet.dk/borger/samtykke>

4. Databearbejdning

I dette afsnit beskrives processen for rensning og præsentation af aktivitetsdata og transskribering af interviews. Derudover beskrives, hvordan den kvalitative empiri er analyseret og uddyber analytiske rammer og metodologiske overvejelser, der ligger til grund for den tematiske analyse. De centrale temaer, der er identificeret som en del af den tematiske analyse præsenteres i afsnit 5.2.

4.1 Rensning og præsentation af aktivitetsdata

Aktivitetsdata, herunder data om benyttelse og booking, er gennemgået, rensat og klargjort til analyse. Først er bookinginformationen gennemgået for dobbeltbookinger (fællestræning⁶) samt bookinger over flere dage; identificerede dobbeltbookinger og flerdages bookinger er blevet slettet. Dernæst er benyttelsesinformation gennemgået for at identificere ekstraordinær aktivitet, der ikke er idrætslige aktiviteter. Ekstraordinær aktivitet har typisk vist sig i form af uforholdsmæssigt mange registrerede personer per time i relation til, hvor mange der registreres i en normal time i skoletiden. Hvis en time har vist et uforholdsmæssigt højt antal aktive personer, er den ekstraordinære aktivitet blevet verificeret ved at gennemgå de to billeder, der er grundlaget for beregning af benyttelsen. Selvom billederne er slørede, tillader de alligevel en verificering af ekstraordinær aktivitet. Se billede 1 og note. Denne proces er blevet gennemført for alle inkluderede idrætsfaciliteter.

Billede 1. Verificering af ekstraordinær aktivitet

Note. Billedet illustrerer, at det er muligt at verificere ekstraordinær aktivitet ved at gennemse billedmateriale, der ligger til grund for algoritmeberegningerne

4.2 Transskribering af interviews

Kvale og Brinkmann (2015) fremhæver, at transskription er en type af transformation af én form, i dette tilfælde tale, til en anden form, tekst, samt at der i transskriberingen fra tale til tekst kan opstå fortolkningsudfordringer. De er forsøgt imødekommet ved, at undertegnede i

⁶ Flere aktører, idrætsforeninger el.lign., benytter faciliteten samtidig.

transskriptionsprocessen har bestræbt sig på at bevare det talte sprog, så vidt muligt, uden at det bliver talesprog. Derfor er der foretaget tilpasninger i form af at undlade alle udtryk f.eks. ”jo”, ”bare” og ”øh” m.fl. medmindre, det har været undertegnede holdning, at disse har været af signifikant betydning. Der er valgt ortografisk transskribering for at få en konsistent repræsentation af interviewene med informanterne (Smith & Sparks, 2016). Hvis der under interviewet har været noget, som var usagt, fremstod implicit eller informanterne lagde tryk på enkelte ord, eller anvendte relevant nonverbalt sprog, som er nødvendig af forståelsen, fremgår det af transskriberingen.

Microsoft Words gratis, online-versions transskriberingsværktøj er anvendt som grov transskribering, hvorefter undertegnede har lyttet til interviewet og anvendt den grove transskribering som kladde, så transskriberingen opnår retvisende grad af detaljer og nøjagtighed. Alle interviews er transskriberet i dets fulde længde. Under enkelte interviews, særligt de interviews optaget i begyndelsen af interviewprocessen, har optagelsen af samtalen været stoppet ved gennemgang af kvantitativ data. Lydfiler blev opbevaret på SDU's OneDrive i skyen med undertegnede som den eneste med adgang til filerne. Lydfiler er slettet efter analyseprocessen.

4.3 Tematisk analyse

Braun et al. (2016) karakteriserer den grundlæggende tilgang til den tematiske analyseproces som en metode til at observere og forstå mønstre eller temaer i et datasæt samt at tolke og forklare betydningen af disse fund. Formålet med denne tematiske analyse er at forstå skolernes indvirkning på idrætsfaciliteterne og belyse, hvilke holdninger og forventninger som kommunale aktører har til aktivitetsdata i skoletiden. Til formålet advokerer Braun et al. (2016, p. 193) for, at forfatteren træffer valg om, hvordan data skal håndteres og fortolkes i den tematiske analyse. Eftersom det videnskabsteoretiske afsæt er kritisk realisme, der i lighed med konstruktivisme anskuer fænomener som sociale konstruktioner (Buch-Hansen & Nielsen, 2014), er det naturligt at foretage analysen med latent kodning og induktiv temagenereringer (Braun et al., 2016, p. 192). Den tematiske analyse består af seks faser (Braun et al., 2016), der i praksis og som beskrevet nedenfor, oftest foretages i tre faser:

Fase 1-2: Familiarisering og kodning. Det er nødvendigt at blive bekendt og tryk med den indsamlede data. Det er gjort ved at være ene person til at transskribere alle interviews. Derefter er alt transskriberede materiale genlæst, samtidig med genlytning. Det er en langvarig proces, men det er blevet prioriteret for at blive bekendt og tryk i datamaterialet. Braun et al (2016) understreger

vigtigheden af at tilgå data uformelt for at kickstarte den tematiske analyse med idéer og koncepter til at besvare problemformuleringen. Fase to er en systematisk gennemgang af datamaterialet, hvor der tilføjes koder til relevante eller interessante citater med relevans for problemformuleringen. Kodningsprocessen er gentaget frem til, at der ikke længere er identificeret nye koder. Der findes ikke specifikke retningslinjer for, hvornår kodningsprocessen er afsluttet i en tematisk analyse (Braun et al., 2016). For alle interviews er kodningsprocessen foretaget to gange.

Fase 3-5: tematisering. Kendetegnende for de næste tre faser er udvikling og formulering af temaer i den tematiske analyse. Der er et mindre overlap mellem fase to og tre, idet tematisering af koder blev påbegyndt, da koderne blev oprettet under gennemgang af hvert interviewmateriale. Forskellen mellem fase to og tre, er, at fase tre bevæger sig mod et analytisk højere niveau end blot gengivelse af kodernes indhold, men skaber en helhed og nuanceret fortælling af indholdet for et identificeret temaet – således at temaet fortæller noget om den interviewdata, der har relevans for specialet (Braun et al., 2016). Det er en længere proces, hvor kodere og citater gennemgås i gentaget proces. Det minimerer risikoen for misrepræsentation af citater i de generede temaer (Braun et al., 2016). Det altoverende fokus i disse faser har været at sikre overensstemmighed mellem tema og specialets formål samt problemformulering, som undervejs i faserne er tilrettet.

Fase 6: skriv. Selvom denne fase står separat, er den i praksis udført parallelt med fase 3-5, men udgør den sidste del af den tematiske analyse (Braun et al., 2016). I denne fase inddrages Moores (2013) værdiskabelseskonto som summeringsmetode- og værktøj for den offentlige værdiskabelse og de omkostninger, der er forbundet med forudsætningerne for, at skolerne kan anvende idrætsfaciliteterne i skoletiden (se afsnit 2.3).

5. Resultat- og analyseafsnit

I dette afsnit rettes opmærksomheden mod de kvantitative resultater fra aktivitetsdata og analysen af den kvalitative data, som begge vil besvare specialets problemformulering. Resultat- og analyseafsnittet er opbygget i to dele; i første del af resultat- og analyseafsnittet præsenteres de kvantitative resultater som vil undersøge, om der er ledige tid i idrætsfaciliteterne, og i givet fald hvornår. Disse resultater opsummeres i afsnit 5.1.7, og beskriver hvilke resultater, der har dannet grundlag for de efterfølgende interviews. Anden del af resultat- og analyseafsnittet præsenterer de identificerede temaer.

5.1 Kvantitative resultater

Nedenfor præsenteres karakteristika for inkluderede idrætsfaciliteter, registreringsuger for aktivitetsdata og slutteligt data om booking, benyttelse og fremmødet i løbet af ugen samt antallet af aktive i faciliteterne.

5.1.1 Hvilke idrætsfaciliteter indgår i undersøgelsen?

På baggrund af inklusionskriterierne for idrætsfaciliteterne, er karakteristika for de inkluderede idrætsfaciliteter beskrevet i tabel 3. Undervejs i udvælgelsesprocessen tegnede sig et billede af ejerformens betydning for skolernes forskelligartede booking af idrætsfaciliteter og dets varierede benyttelse. Det var ikke uvæsentlig, og blev derfor inddraget i beslutningsprocessen, sekundært til inklusionskriterierne præsenteret i tabel 1, afsnit 3.2.1.1.

	Ejerform	Størrelse	Kapacitet (pers.)	Brugergrupper	Booking (pct.) *
Frederiksberghallen (Hal 2)	Selvejende	45×26 m. 1.170 kvm.	1.200	Folkeskoler, gymnasier og idrætsforeninger	Folkeskoler: 27 Gymnasier: 46 Idrætsforeninger: 11 Ledig tid: 16
Bülowsvejhallen (Store sal)	Kommunal	44×24 m. 1.056 kvm.	500	Folkeskoler	Folkeskoler: 100 Ledig tid: 0
Kedelhallen (Store sal)	Kommunal	27×22 m. 594 kvm.	600	Folkeskoler og gymnasie	Folkeskoler: 76 Gymnasier: 4 Ledig tid: 20

Tabel 3. Karakteristika for idrætsfaciliteterne

Note. * Procentangivelser er foretaget efter sæsonfordelingen 2023/24

De tre faciliteter er væsentlig mindre udnyttede i skoletiden end eftermiddagstimerne. Ved at inkludere disse idrætsfaciliteter, er det muligt på tværs af ejerform at sammenligne måden, skolerne benytter og booker idrætsfaciliteterne, hvor det for sidstnævnte gælder, at:

- Bülowsvejhallen: fem skoler får tildelt én dag i idrætsfaciliteten kl. 8-15, vederlagsfrit.
- Kedelhallen: skolerne booker begrænset tid i faciliteten per dag, vederlagsfrit.

- Frederiksberghallen: skolerne booker begrænset tid i faciliteten per dag, mod vederlag.

5.1.2 Registreringsuger og tid

Aktivitetsdata er analyseret for fem uger per sæson. Højsæson er repræsenteret ved uge 2-6 i 2024, da denne periode giver et aktuelt billede uden forstyrrende helligdage og vinterferien. Lavsæson er repræsenteret ved uge 16-17, 19, 21 og 23 i 2023, hvor uger med helligdage er undgået for at sikre normale skoleuger. Data analyseres således for højsæsonen i januar og starten af februar samt lavsæsonen fra midt april til starten af juni, hvilket samlet repræsenterer data fra fem måneder.

Facilitet	Registreringsuger	Analyseret skoletid (kl.)	Faktisk skoletid** (kl.)
Frederiksberghallen	2023: 16-17, 19, 21 og 23 2024: 2-6	8 - 15	8 - 15.30/16
Bülowsvejhallen	2023: 16-17, 19, 21 og 23 2024: 2-6	8 - 15	8 - 15.30/16
Kedelhallen	2023: 16-17, 19, 21 og 23 2023: 2-6*	8 - 15	8 - 15.30/16

Table 4. Oversigt over registreringsuger og analyseret timer

* Der er ikke registreret aktivitet for denne periode i Kedelhallen, hvorfor registreringsugerne for 2023 anvendes som erstatning.

** Den faktiske skoletid er fra kl. 8-16. I praksis benytter skolerne ikke idrætsfaciliteterne frem til kl. 16.

Aktivitetsdata analyseres fra kl. 8 til 14.59 (fremadrettet kl. 15) for at øge sammenligningsgrundlaget.

Det skyldes forskellen på, hvornår idrætsforeningerne starter deres aktiviteter om eftermiddagen, f.eks. starter nogle idrætsforeninger deres aktiviteter kl. 15.30.

5.1.3 Booking, benyttelse og fremmøde i løbet af ugen

Dette afsnit ser nærmere på booking, benyttelse og fremmøde i løbet af ugen opdelt i et afsnit for henholdsvis højsæson og lavsæson.

5.1.3.1 Højsæson

Aktiviteten i idrætsfaciliteterne varierer en del i løbet af ugen på tværs af faciliteterne. Frederiksberghallen har som den eneste facilitet en relativ ensartethed i benyttelsen i løbet ugen. De to kommunale idrætsfaciliteter har derimod én dag på ugen med markant mindre benyttelse hhv. 36% om torsdagen for Bülowsvejhallen, og 11% om fredagen for Kedelhallen. Kedelhallen og Bülowsvejhallen er ens benyttet i højsæsonen, men Kedelhallen har et højere fremmøde på grund af, at faciliteten er mindre booket end Bülowsvejhallen. Frederiksberghallen har det højeste gennemsnitlige benyttelse og fremmøde, som tyder på at være påvirket af god kapacitetsudnyttelse

tirsdag og fredag. På timeniveau (bilag 5) er kl. 11 stort set ikke benyttet i de kommunale idrætsfaciliteter, hvorimod kl. 14 i Frederiksberghallen er den mindst bookede og benyttede time i højsæsonen. Der er en stor diskrepans mellem skolernes bookinger og deres benyttelse af idrætsfaciliteterne, hvilket kommer til syne i aktivitetsdataen ved, at idrætsfaciliteterne står ubenyttet i cirka halvdelen af skoletiden til trods for, at skolerne har booket idrætsfaciliteterne mellem 75-100%.

Facilitet		Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Alle dage
Frederiksberghallen	Booking	86	79	89	89	79	84
	Benyttelse	63	71	57	57	66	63
	Fremmøde	73	90	64	64	84	75
Bülowsvejhallen	Booking	100	100	100	100	100	100
	Benyttelse	46	51	63	36	69	53
	Fremmøde	46	51	63	36	69	53
Kedelhallen	Booking	75	89	85	82	43	75
	Benyttelse	63	49	60	77	11	52
	Fremmøde	84	55	70	94	26	66

Tabel 5: Oversigt over booking, benyttelse og fremmøde til/brug af bookede tider på tværs af ugedage, kl. 8 – 15, højsæson (pct.)

5.1.3.2 Lav sæson

Diskrepansen mellem skolernes bookinger og deres benyttelse af idrætsfaciliteterne er forstærket i lavsæsonen. Mest udtalt er det for Frederiksberghallen, der i lavsæsonen har de to dage med den laveste benyttelse og det mindste fremmøde på tværs af idrætsfaciliteterne. Tabel 6 viser endda, at Frederiksberghallen og Kedelhallen har dage med en højere efterspørgsel på tid end i lavsæsonen booking. Kedelhallen udnyttes bedre om fredagen i lavsæsonen, mens de øvrige dages benyttelse omvendt er faldet trods højere efterspørgsel. Bülowsvejhallen er bedre benyttet onsdag og torsdag end i højsæsonen, men har halveret benyttelse i de øvrige dage. De tre idrætsfaciliteter har hver én dag, hvor benyttelsen er højere end 50%, hvilket er særdeles lavere end i højsæsonen. Fremmødet på tværs af faciliteterne er væsentligt forringet, Kedelhallen har det bedste gennemsnitlige fremmøde på 47%. Det vil sige, at mindre end halvdelen af gangene faciliteten er booket, er der fremmøde. På timeniveau er kl. 11 fortsat den mindst bookede og benyttede tid i de kommunale idrætsfaciliteter. Se bilag 5 for yderligere analyse af timeniveau.

Facilitet		Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Alle dage*
Frederiksberghallen	Booking	71	100	100	75	86	86

	Benyttelse	31	65	18	29	6	30
	Fremmøde	44	65	18	39	7	35
Bülowsvejhallen	Booking	100	100	100	100	100	100
	Benyttelse	43	20	66	46	34	42
	Fremmøde	43	20	66	46	34	42
	Booking	75	89	89	86	54	79
Kedelhallen	Benyttelse	49	29	27	43	31	36
	Fremmøde	65	33	30	50	57	47

Tabel 6: Oversigt over booking, benyttelse og fremmøde til/brug af bookede tider på tværs af ugedage, kl. 8-15, lavsæson (pct.)

Note. *Gennemsnit af mandag til fredag

5.1.4 Antal aktive

Antallet af aktive deltagere er en anden måde at vurdere idrætsfaciliteternes kapacitetsudnyttelse. Der henvises til beregning af 'benyttelse' i afsnit 3.2.1.4.

Ved at se nærmere på tabel og kurvediagrammer i bilag 6, viser det sig, at det gennemsnitlige antal aktive per dag varierer fra dag til dag, og generelt er gennemsnitlige antal aktive per dag lavere i lavsæsonen end i højsæsonen. Overordnet set er gennemsnittet for hele ugen ens for Bülowsvejhallen og Frederiksberghallen i højsæsonen med variation i antallet af aktive i løbet af ugen. Kedelhallen er på niveau med de to andre, men trækkes ned af fredagens gennemsnitlige antal aktive per dag, da der her ses et gennemsnit på fem aktive. Antallet af aktive falder markant i lavsæsonen for Frederiksberghallen og Kedelhallen med cirka en halvering af aktive. Begge har flere dage med et gennemsnit omkring ti aktive i skoletiden. Bülowsvejhallen og Kedelhallen har dage i lavsæsonen med flere registrerede aktive end i højsæsonen, hvilket afspejler, at disse dage er de mindst benyttede i højsæsonen.

5.1.5 Koblingen mellem metoder

På baggrund af ovenstående analyse af aktivitetsdata, afsnit 5.1.3 - 5.1.4, er det belyst, at skoletiden har væsentligt dårligere kapacitetsudnyttelse end eftermiddagen i både høj- og lavsæson. Der er meget ledig tid i idrætsfaciliteterne, der ikke bliver benyttet til trods for, at de er booket af skolerne. De to kommunale idrætsfaciliteter bliver benyttet i samme omfang, men Kedelhallens brugere har et højere fremmøde end Bülowsvejhallen. **Det er bemærkelsesværdigt, at skolernes booking generelt stiger fra højsæson til lavsæson, selvom benyttelsen og fremmødet, flere dage i løbet af ugen i lavsæsonen, mere end halveres.**

Den indsamlede og analyserede aktivitetsdata har været afgørende for udformningen af specialets kvalitative empiri-indsamling. Data har identificeret områder med høj- og lav kapacitetsudnyttelse og variationer i skolernes benyttelsesmønstre, hvilket har bidraget til formuleringen af de kvalitative forskningsspørgsmål, der omhandler skolernes måde at booke og benytte idrætsfaciliteterne på samt idrætsfaciliteternes rolle for skolernes hverdag. Derudover har aktivitetsdata bidraget til at nuancere interviewguiden til specialets mange informanter, som bl.a. har foranlediget spørgsmål omkring baggrunden for skolernes forskel i booking og benyttelse i høj- og lavsæson.

Styrken ved at indsamle og analysere den kvantitative data forud for interviewene, er, at det giver mulighed for at identificere tendenser og iøjnefaldende skift i skolernes booking, benyttelse og fremmøde, som informanterne er uvidende om. Aktivitetsdata har været understøttende ved at være en aktiv komponent under interviewene, hvor aktivitetsdata på tværs af idrætsfaciliteterne er bragt i spil midtvejs i interviewet. Baggrunden for ikke at præsentere data i begyndelsen af interviewet har været forventning om, at det ville påvirke informantens svar på spørgsmålene bl.a. i form af bekræftelsesbias. Den præsenterede aktivitetsdata, som informanterne er forlagt, har været kurvedigrammer over booking og benyttelse for de tre inkluderede idrætsfaciliteter i hhv. høj- og lavsæson.

5.2 Analyse af kvalitativ data

I dette afsnit præsenteres de identificerede temaer på baggrund af foretagne interviews. Informanterne fremgår af tabel 7. Til generering af temaer med relevans for problemformuleringen, er der skabt et overblik over koder ved at inddele koder i farver, for derved at synliggøre kodernes relaterbarhed (se bilag 7 for eksempel på kodning af interview). De farveinddelte koder har dannet grundlag for en række undertemaer, der i den tematiske analyse vil fremgå som underoverskrifter, og ligge til grund for beskrivelsen af det overordnede tema (se bilag 8 for temaoversigt og bilag 9 for transskriberede interviews). Den tematiske analyse har identificeret følgende temaer:

1. *Idrætsfacilitet, et faglokale i en kompleks hverdag*
2. *Spæde skridt for aktivitetsdata*
3. *Samarbejdes betydning for aflysning og efterspørgsel*

Det har været nødvendigt at undlade koder, som ikke har passeret til de identificerede temaer. Koder er til- og fravalgt efter relevans og betydning for temaerne.

Type	Organisation	Informant	Aktivitetsdata præsenteret
Idrætsforeninger	Idræt i Dagtimerne	Formand	Ja
	Frederiksberg Senior Motion	Formand	Ja
Kommunale forvaltninger	Kultur- og fritidsafdelingen (By, kultur og miljø)	Idrætskonsulent	Ja
	Skoleafdelingen (Børn og Unge)	Anonym	Ja
Frederiksberg Idræt (FIU)	Direktion	Direktør	Nej
		Idrætskonsulent	Nej
	Idrætsfacilitet	Halinspektør	Ja*
Folkeskoler	Skolen på La Cours Vej	Skoleleder	Nej
	Skolen på Nyelandsvej	Pædagogisk leder	Ja

Tabel 7. Oversigt over informanter

Note. * To halinspektører er interviewet, hvoraf det ene var et baggrundsinterview, hvor aktivitetsdata ikke blev præsenteret.

For hver tematisk analyse opgøres de væsentligste fund for hhv. omkostninger forbundet med den offentlige værdiskabelse og den egentlige offentlige værdi i værdiskabelseskontoen jfr. operationalisering af offentlig værdi (afsnit 2.3).

5.2.1 En idrætsfacilitet, et faglokale i en kompleks hverdag

Dette afsnit belyser det første tema, og berører undertemaerne; pladsforhold og fleksibelt faglokale. Undertemaerne kommer sig af, at det under interviewene har vist sig, at det er adgangen til idrætsfaciliteterne, der er en forudsætning og nødvendighed for at gennemføre idrætsundervisningen. Derudover fremhæves skolernes egne begrænsede faciliteter som centralt for idrætsundervisningen og kompleksiteten af skolernes hverdag og skoleskema.

5.2.1.1 Pladsforhold

Pladsforholdene i skolerne på Frederiksberg, der er Danmarks tættest befolkede by, har ikke overraskende været et omdrejningspunkt i samtlige interviews. Begge skoleinformanter nævner, at deres matrikler ikke rummer tilstrækkelig med ude- og indendørs idrætsfaciliteter, som begrænser undervisningsmuligheder:

Vi mangler i høj grad plads. Når man har to klasser af 28 elever, så er det presset at være inde i én gymnastiksal. Nandrupvej [ekstern udendørs idrætsfacilitet] fungerer fint, men mange andre skoler har færre elever, færre klasser og flere faciliteter samt, at vi ikke har et udeområde. Vi har ikke en gård eller en boldbane i forbindelse med skolen, hvor man kan gå ud og lave aktiviteter. Sådan er det nok for mange Frederiksberg og Københavner-skoler, at man ikke har den type faciliteter [udefaciliteter på skolen].

(Pædagogisk leder, Skolen på Nylandsvej)

Skolens begrænsede pladsforhold betyder, at de er nødsaget til at gøre brug af kommunale faciliteter til idrætsundervisningen. Skolerne anser det som en udvidelse af deres egne pladsforhold, et ekstra faglokale, når de råder over og benytter kommunens idrætsfaciliteter. Det giver nogle fordelagtige undervisningsmuligheder, hvor bl.a. Skolen på La Cours Vej har organiseret deres idræt på tværs, således at hele årgangen, f.eks. alle syvendeklasser, har idræt samtidig. Det havde ikke været muligt uden adgang til andre idrætsfaciliteter, og det giver en række fordele:

”Ikke alle idrætslærere er lige gode til alting. Nogen er bedre til kropskultur, bevægelseslære og den slags, mens andre er bedre til at lave noget boldbasis. På den måde kan vi udnytte hinandens kompetencer, så det er tre idrætslærere, der arbejder sammen om faget på én årgang, og derfor har adgang til forskellige faciliteter.”

(Skoleleder, Skolen på La Cours Vej)

Ovenstående citat fra skolelederen udtrykker værdien af at kunne organisere idrætsundervisningen på tværs af årgange. Det skaber bedre undervisning for både skoleelever- og lærer at have adgang til kommunale idrætsfaciliteter, hvilket stemmer overens med Moores første hjørne i den strategiske trekant, offentlig værdiskabelse.

Til idrætsfaget er der tilknyttet en række vejledende og bindende mål, som går under betegnelsen ”Fælles Mål” (Børne- og undervisningsministeriet, 2019). Skolerne kan ikke opfylde de lovpligtige mål for undervisningen uden adgang til idrætsfaciliteter, der kan støtte op herom. I lovkravet for idrætsfaget er der bl.a. krav om en varieret undervisning i idræt samt dannelse i det kropslige, men informanten pointerer, at det også handler om at have faciliteter, der kan være ramme om forskelligartede aktiviteter, for at vække glæden ved idræt:

Det handler ikke bare om at opfylde målet [lovkravet]. Det har det gode formål, at det handler om at give dem en kropsligdannelse. Præsenter dem for så meget som muligt, og i sidste ende forhåbentlig præsenter dem for nogen ting, som de synes er fede og sjove, og giver dem lyst til livslang bevægelse. Det er i virkeligheden dét overordnede mål med faget i idræt. Det er at give dem lyst til og glæde ved at bevæge sig.

(Informant, Skoleafdelingen)

Det fremgår, at idrætsfaciliteterne understøtter flere former for offentlig værdiskabelse – der ses både den lovpligtige værdiskabelse i form af opfyldelsen af mål tilknyttet til idræt, som et fag, og det at være ramme om den almene- og kropslige dannelse for børn og unges fysiske udfoldelse gennem leg og bevægelse.

5.2.1.2 Fleksibelt faglokale

Idrætsfaciliteter bliver i høj grad anset som et fleksibelt faglokale, hvorfor dette indgår som et undertema. Det har dog nogle konsekvenser for benyttelsen at have denne fleksibilitet, bl.a. blev det belyst i afsnit 5.1.3, at skolerne har en uforholdsmæssig høj booking af idrætsfaciliteterne i forhold til den lave benyttelse. Interviews med skolerne tyder på, at de ikke kan tage højde for sæsonudsving, sygdom mv., når skolerne planlægger det kommende år. Og dermed spiller skoleskemaet en afgørende rolle for skolernes benyttelse af idrætsfaciliteterne, og rummer stor kompleksitet i et samspil mellem lærere, elever og faglokaler:

”Vi skal lægge skemaer for 40 klasser og hundrede lærere. Vi er jo nødt til at vide, helt præcist, hvilke faciliteter vi har til rådighed, inden vi går i gang med den proces.”

(Pædagogisk leder, Skolen på Nylandsvej)

Planlægningen af idrætstimerne foregår typisk som det første i forberedelsen af det kommende skoleår, og denne planlægning er en forudsætning for planlægningen af de resterende undervisningstimer. Moores tredje hjørne, den operationelle kapacitet, spiller en afgørende rolle, da Skoleafdelingen kun har én medarbejder ansat til at koordinere og administrere fordelingen af tider i de kommunale idrætsfaciliteter.:

Jeg er bindeled på den måde, at jeg helt lavpraktisk fordeler de her tider. De ønsker og siger, “du må ikke give os tirsdag, for det er vores mødedag, så der kan vi ikke bruge dem”, og så sørger jeg for ikke at give dem tirsdag, og så får jeg det til at gå op, så det passer så godt som muligt ind i deres hverdag. Jeg har dialog med skolerne om, hvad der kan lade sig gøre. Selvfølgelig på den måde prøver jeg at servicere dem så godt, som jeg overhovedet kan, fordi det er en måde at gøre deres ret komplekse hverdag, lettere på. Så det sætter jeg stor ære i at prøve på. Lytte til hvad det er for nogle behov, de har, og bruger meget tid på at bytte om og tilpasse for, at det kan lade sig gøre, så godt som overhovedet muligt. Det synes jeg faktisk er en rigtig, vigtig opgave.

(Informant, Skoleafdelingen)

Det fremgår af ovenstående citat, at informanten føler et ansvar for at skabe de bedste betingelser for skolernes hverdag. Moore (2013) understreger også vigtigheden af ansvarsfølelse i den offentlige institution for at kunne fortsætte med at skabe resultater, der leder til offentlig værdiskabelse.

Der opstår en tydelig uoverensstemmelse ved sammenligning af den operationelle kapacitet i Frederiksberg Idræt (FIU) og deres administration af tider til de folkeoplysende foreninger med Skoleafdelingens operationelle kapacitet og deres administration af tider i kommunale idrætsfaciliteter for folkeskoler. Citatet illustrerer, at informanten er opmærksom på, hvordan ressourcerne skal anvendes for at skabe værdi for skolerne. Det er et politisk ønske at udnytte idrætsfaciliteterne i samme omfang som i eftermiddagstimerne, men for at opfylde det, vil det kræve flere ressourcer i Skoleafdelingen. Det skyldes, at informanten i Skoleafdelingen håndterer et

tilsvarende omfang af opgaver som FIU, men med betydeligt færre ressourcer. Selvom et skoleskema er statisk (det planlægges oftest for et år ad gangen), er der stor variation i benyttelsen af idrætsfaciliteterne. Den store variation i benyttelsen af idrætsfaciliteterne er knyttet til den fleksibilitet, som skolerne får, når idrætsfaciliteterne står til rådighed i samme omfang som faglokalerne på skolen.

Du kan ikke som lærer begynde at tage højde for, hvornår du har faglokalerne, så drukner du. Det, jeg virkelig forsøger at formidle et budskab om, er, at vi er nødt til at værne om medarbejdernes tid; lærerne og pædagoger, skal gå til det, der er allervigtigst, og det er børnene. De bruger rigeligt tid på alle mulige former for administration. Det er så vigtigt for mig at sige, at det bliver vi nødt til for så vidt, det er muligt at skærme dem imod, så de bruger tiden på det, der er allervigtigst, og det er børnene.

(Informant, Skoleafdelingen)

Informantens udtalelse vidner om, at fleksibiliteten, ved at idrætsfaciliteten står til rådighed, er altafgørende for, at lærerne kan bruge tiden på undervisningen. Selvom idrætsfaciliteten er ubenyttet, er det fortsat afgørende for lærerne, at de ved, at idrætsfaciliteten står til rådighed, og skaber fortsat én type offentlig værdi. Dette kan relateres til Moores omtale af utilitaristiske og deontologiske værdier. Set fra et utilitaristisk perspektiv vil det være et forkert valg at lade en idrætsfacilitet stå ubenyttet. Det deontologiske perspektiv anskuer det derimod anderledes, idet det ikke handler om at maksimere udbyttet af idrætsfaciliteten, men derimod træffe ”det rigtig valg”, som i dette tilfælde vil være at acceptere, at kommunale idrætsfaciliteter står ubenyttet hen, fordi det opvejes af, at faciliteterne står til rådighed og benyttelse for skolerne, hvis de måtte have behov for at bruge idrætsfaciliteterne. Pædagogisk leder for Skolen på Nylandsvej forklarer her, hvorfor det er vigtigt at have en idrætsfacilitet stående til rådighed:

Jeg ved, at sommerperioden kan være fra dag til dag [om skolerne benytter sig af tiderne i hallen].

Det kan være vejrafhængigt, eller vikarafhængigt. For udskolingen, der planlægger de tre lærere, at der f.eks. er indendørs- og udendørsforløb, men hvis det så regner, kan man bruge den [idrætsfaciliteten] [...].

(Pædagogisk leder, Skolen på Nylandsvej)

Den pædagogiske leders udtalelse vidner om, at omskiftelige forhold, såsom sygdom og vejromstændigheder, stiller krav til idrætsfaciliteters rådighed for skolerne. Det er en nødvendighed for at drive en skole, og rådigheden over idrætsfaciliteter i dagtimerne er et nødvendigt 'onde' på bekostning af en dårligere kapacitetsudnyttelse. Afslutningsvis illustrerer nedenstående citat fra interviewet med Skoleafdelingen, at skolerne oplever en kompleks hverdag, der kræver fleksible rammer, f.eks. i form af fleksibel benyttelse af idrætsfaciliteterne:

”Vi har helt klart den holdning, at vi vil gerne bidrage til, at faciliteterne bliver brugt så godt som muligt, og der hvor det giver mening, hvor vi kan hjælpe, vil vi også gerne det. Vi har også den holdning, at en skolehverdag bliver nødt til at være fleksibel, og det koster på, at det ikke bliver brugt hele tiden, fordi det kan du ikke i en skolehverdag. Det kan ikke lade sig gøre. [...]

(Informant, Skoleafdelingen)

5.2.1.3 Delopsamling: værdiskabelseskonto

Samlet set viser analysen, at idrætsfaciliteter fungerer som en integreret del af skolernes undervisning, og understøtter lærer og elever i en kompleks hverdag. Idrætsfaciliteters benyttelse og rådighed giver skolerne mulighed for at leve op til lovkravet til idrætsfaget samt give eleverne mulighed for kropslig dannelse. Omkostningen ved skolernes rådighed er den megen tid, hvor idrætsfaciliteten ikke benyttes, som skolerne og forvaltningen mener, er nødvendig for at kunne drive en skole.

Værdiskabelseskonto for idrætsfaciliteter på Frederiksberg	
Omkostninger	Offentlig værdi
Alternativomkostninger Skolernes rådighed skaber færre muligheder for brug af idrætsfaciliteterne for andre potentielle brugere. Skoleafdelingen har få ressourcer til at administrere skolernes booking.	Mission Fungerer som et ekstra klasselokale og gør det muligt at organisere idrætten fordelagtigt for undervisningen til gavn for lærer og elever, således at lærer kan udnytte sine kompetencer til gavn for undervisning og elever. Giver skolerne stor fleksibilitet i en kompleks og uforudsigelig hverdag.
	Retfærdighed og lovlighed Giver skolerne mulighed for at leve op til lovkrav i ”Fælles Mål” for idrætsfaget. Ved at være ramme om idrætten giver idrætsfaciliteten eleverne mulighed for kropslig dannelse og idrætsspecifikke færdigheder.
	Tilfredshed Skolers rådighed over idrætsfaciliteter mindsker en administrative byrde, hvilket giver lærerne mere tid og gavner undervisning og elever.

Tabel 8. Værdiskabelseskonto for tema 'En idrætsfacilitet, et faglokale i en kompleks hverdag'.

5.2.2 Spæde skridt for aktivitetsdata

Dette afsnit vil belyse det andet tema, som berører styringsmekanismer på tværs af kommunale aktører og idrætsfaciliteter samt dets betydning. Derudover belyses anvendelsen af aktivitetsdata og baggrunden for skolernes booking. Undertemaerne kommer sig bl.a. af forskellen mellem FIU og kultur- og fritidsafdelingens anvendelse af aktivitetsdata, udsving i booking og benyttelse samt forventningen om, at idrætsfaciliteterne står til rådighed for skolerne, og de fordele og ulemper det medfører.

5.2.2.1 Styring af idrætsfaciliteter og anvendelse af aktivitetsdata

Dette undertema belyser, at kommunale aktører har forskellig viden og anvendelse af aktivitetsdata. Frederiksberg Idræt (FIU) er hidtil den eneste part i kommunen, der gør brug af aktivitetsdata i sit daglige virke. Det gør de, fordi de føler sig forpligtet til at anvende de offentlige midler hensigtsmæssigt, som byens borger har bidraget med:

[...] Så kan man sige, at på foreningsbrugen, der er vi ekstremt ambitiøse. Fordi vi har en forventning om, at vi skal ligge på en tårnhøj udnyttelse, og det skal vi, fordi vi har så få faciliteter, så stor efterspørgsel, så vi kan ikke være andet bekendt. Hverken overfor foreningerne selv, og deres medlemmer eller dem, der ikke er medlemmer endnu, som står på venteliste, som kunne være med, hvis der var flere faciliteter. Men også på vegne af hele byen. Vi skal være ambitiøse og få det mest ud af det, vi har.

(Direktør, FIU)

Ovenstående udtalelse illustrerer FIU's fokus på udnyttelsen af idrætsfaciliteterne i eftermiddagstimerne. Det er i eftermiddagstimerne, hvor FIU har politisk indflydelse, men til trods for, at deres fokus alene er på de folkeoplysende foreninger, imødekommer de Moores krav om at skabe dokumenterbare resultater i form af høj udnyttelse. Der opstår umiddelbart et benspænd i anvendeligheden af aktivitetsdataen i skoletiden. For det første gør Skoleafdelingen ikke brug af aktivitetsdata (se interview med informant i bilag 9), og for det andet, er Kultur- og fritidsafdelingen (KFA) fortsat i en læringsproces med at finde frem til, hvordan data skal anvendes:

Vi har ikke fået organiseret den samme procedure for dialog med brugere i dagtimerne. Eller afrapportering for den sagsskyld, og det skal vi lære at bruge.

(Idrætskonsument, Kultur- og fritidsafdelingen)

KFA har ikke foretaget samme investering af tid og ressourcer i aktivitetsdata som FIU, og de har dermed ikke opnået samme grad af viden og erfaring med, hvilken rolle data kan få. I 2022 blev facilitetsstrategien vedtaget (og anses af kommunen som idrætsfaciliteterne vision). Strategien indeholder tre spor, hvoraf bedre udnyttelse af idrætsfaciliteter i dagtimerne udgør det ene spor (Frederiksberg Kommune et al., 2022). Idrætskonsulenten i KFA anerkender, at benyttelsen i dagtimerne ikke har fået samme opmærksomhed som eftermiddagstimerne de senere år:

”Der har foreløbig nok ikke været det samme fokus på det [hvor meget idrætsfaciliteterne benyttes i dagtimerne], som der er i eftermiddags- og aften timerne. Og det afføder, tænker jeg to ting: 1) Det er de her detektiver, der går rundt og har oplevelser af at sige “jamen de bliver da aldrig brugt...”

Det kobler lidt henimod den her reelle viden. Hvis vi skal arbejde med det, skal vi have den reelle viden over anvendelsen. [...] Men igen er vi på et stadie, hvor det ikke har været så meget et fokus, men kommer mere i fokus nu.”

(Idrætskonsulent, Kultur- og fritidsafdelingen)

Det bliver i citatet fremhævet, at aktivitetsdata skal anvendes som det, dét er; objektiv viden om idrætsfaciliteternes benyttelse. Der er et ønske fra idrætskonsulenten om at ændre kulturen for, hvordan benyttelsen italesættes, så fremtidige beslutninger tages på baggrund af et oplyst grundlag og i mindre grad på baggrund af narrativer og subjektive holdninger om benyttelsen. Det vidner om, at KFA ønsker at foretage handlinger i overensstemmelse med facilitetsstrategien, og have et større fokus på at styrke den offentlige værdiskabelse, som kan opstå ved at øge benyttelsen af idrætsfaciliteterne, som ramme for idrætslige aktiviteter. Kultur og fritidsafdelingen kan med fordel se mod FIU, der anvender aktivitetsdata som et dialogværktøj i den daglige drift:

[...] Det primære formål med aktivitetsoptælling [aktivitetsdata] det er at gribe ind de steder, hvor faciliteten ikke er brugt. Så, vi direkte tager fat i de foreninger, eller andre, der ikke bruger tiderne. Jeg plejer gerne at sige, det er ikke sikkert, at klubbens ledelse vidste om det pågældende hold kom eller ikke kom, hverken en dag, eller mere generelt, så det her er for mig et oplysningsværktøj, hvor

vi hjælper klubbens ledelse til at løfte opgaven med at sikre, de udnytter deres tider fornuftigt. [...]
(Direktør, FIU)

Det fremgår af ovenstående citat, at aktivitetsdata bruges som et dialog- og oplysningsværktøj i samarbejdet med idrætsforeningernes ledelse ved at gøre disse opmærksomme på ubenyttede tider. Aktivitetsdata bruges i et begrænset omfang i andre processer, da den øjeblikkelige opfølgning på ubenyttede tider menes at være tilstrækkelig til at komme ubenyttede tider om eftermiddagen i idrætsfaciliteten til livs. Mens FIU, som selvejende institution, anvender en central styring af kapacitetsudnyttelsen, tyder det på, at en decentral styring eksisterer i de kommunale idrætsfaciliteter, som bl.a. viser sig ved halinspektørens handlinger:

Det er blandt andet, at så kan jeg udnytte, f.eks. som jeg gør mandagen med floorball, ved at de her to timer, hvor der kommer ikke nogen, så kan jeg booke der. Hvis det er en hel dag, så kan jeg ikke rigtig vide, hvilket tidsrum de ikke kommer. Det er ulempen ved det.
(Halinspektør, FIU)

Det informanten beskriver, er bedre handlemuligheder til at bringe andre brugergrupper ind i idrætsfaciliteten i de tidsrum, hvor halinspektøren har kendskab til eller viden om, at skolen ikke møder op. Det er en viden, som informanten nævner akkumuleres hen over skoleåret, og mulighederne kan både opstå som ledige tider samt spontane eller systematiske udeblivelser. I et offentligt værdiskabelsesperspektiv (Moore) er informantens handlinger en strategisk tilgang til at anvende offentlige midler hensigtsmæssigt og skabe størst mulig samfundsmæssig værdi ved at inkludere en bredere brugergrupper og bedre udnyttelse af idrætsfaciliteterne. Skolernes måde at booke idrætsfaciliteterne begrænser halinspektørens muligheder for at skabe aktivitet. Men den strategisk tilgang er ikke ens for alle halinspektører og idrætsfaciliteter:

[...] F.eks. har vi et gymnastikhold i badmintonhallen, og den er lidt mindre end hallen ved siden af. Vi må ikke gå ind i den [i den større hal ved siden af, [Hal 2 i Frederiksberghallerne], selvom den står tom, fordi det er Falkonergårdens Gymnasium, der har lejet hallen og betaler for den fra kl. 8 til 14.
(Formand, Frederiksberg Senior Motion)

På baggrund af ovenstående citat kan det udledes, at andre brugergrupper ikke må anvende den betalte haltid. Det kan derfor argumenteres, at der hersker to forskellige logikker for benyttelsen i

henholdsvis en kommunalt og selvejende idrætsfacilitet. I den selvejende idrætsfacilitet har skolen betalt for tiden, og tiden anses dermed af halinspektøren som ”deres” til trods for, at tiden ikke benyttes. I de kommunale faciliteter, Kedelhallen og Bülowshallen, er der ikke et økonomisk hensyn at tage til en betalende part, eftersom deres brugere får stillet idrætsfaciliteten vederlagsfrit til rådighed. Halinspektørens handlinger i den kommunale facilitet er dermed i overensstemmelse med kommunens vision om en bedre kapacitetsudnyttelse, hvorimod handlingerne foretaget af halinspektøren i den selvejende idrætsfacilitet peger mod et større hensyn til økonomi end at skabe aktivitet i idrætsfaciliteten.

5.2.2.2 Booking og sæsonudsving

Kapacitetsudnyttelse af idrætsfaciliteterne i skoletiden har ikke fået samme opmærksomhed, som kapacitetsudnyttelsen om eftermiddagen, hvilket skolernes måde at booke idrætsfaciliteter er et godt eksempel på (afsnit 5.1.3). Det er forskelligt på tværs af idrætsfaciliteterne, hvordan faciliteten bookes, men det kan overordnet deles op i to metoder; booking på timebasis og booking på dagbasis. Hvilken facilitet skolen tilbydes at benytte til sin idrætsundervisning afhænger af skolens placering i forhold til idrætsfaciliteten. Et såkaldt nærhedsprincip, facilitetens attraktivitet og bookinghistorisk er alle faktorer, der tages i betragtning, når den årlige fordeling af tider i idrætsfaciliteterne planlægges:

Dét der ligger til grund for det, er, at alle skolerne, der er i nærheden af Bülowshallen ønsker rigtig mange timer. De ønsker flere timer, end jeg kan give dem. Og så er det nemmest... Så har vi vænnet os til... Og nu begynder de at ønske hele dage. De kan ikke få mere end en hel dag. Så, jeg giver dem en hel dag, og så kan de selv internt, finde ud af hvem der skal komme hvornår på dagen [klasserne imellem]. Hvor nogle af de andre faciliteter, ikke er så eftertragtet, så det tager man, når man ikke kan få det man helst vil have.

(Informant, Skoleafdelingen)

Bülowshallen er en eftertragtet idrætsfacilitet grundet dets placering og pladsforhold, hvilket bookingen og ovenstående citat afspejler, men dette understøttes ikke af aktivitetsdata (afsnit 5.1.3). I modsætning til de kommunale idrætsfaciliteter, er Frederiksberghallen ikke underlagt samme retningslinjer. Derimod er det i overvejende grad efterspørgslen fra skoler og andre aktører, der har betydning for, hvor meget og hvordan faciliteten bookes.

I relation til idrætsfaciliteters kapacitetsudnyttelse viser aktivitetsdata en stor forskel i skolernes benyttelse af idrætsfaciliteterne fra højsæson til lavsæson. Selvom forskellen er stor, og der er et eksisterende kendskab til sæsonudsving i kommunen, inddrages den viden ikke i fordelingen af tider:

Der bliver taget højde for sæsonudsving på den måde, at jeg spørger, om de har brug for hallen hele året. Jeg har haft nogle år, hvor jeg har prøvet og... Vi køber timer i Frederiksberghallerne, og det er rigtig mange penge. Så er man sådan lidt "I kan kun få til Påske, og så kan I ikke få mere", og det fungerer rigtig dårligt. For i virkeligheden havde de brug for mere. Så... Nej, så det gør jeg egentlig ikke. Jeg spørger dem "har I brug for det? Og I skal sige til, hvis I ikke har brug for det." Men realiteten er, at det har de. De har brug for den hele året, også fordi, ofte har de ikke nogen alternativer. Skolen på Nylandsvej f.eks. de har verdens mindste skolegård. Det er ikke sådan, at de kan gå ud i gården, men de bruger anlægget på Nandrupvej.

(Informant, Skoleafdelingen)

Selvom aktivitetsdata viser, at benyttelsen er mindre i lavsæsonen, er det stadig forståelsen i Skoleafdelingen, at skolerne har behov for, at idrætsfaciliteterne står til rådighed i samme omfang, hele året rundt. Begge skoleinformanter fortæller, at mindre rådighed over idrætsfaciliteterne i lavsæson, vil påvirke lærernes planlægning af undervisningen negativt. Derudover har vejromstændigheder stor betydning for idrætsundervisningens gennemførelse, idet et pludselig vejrskifte kan ødelægge et planlagt udendørs undervisningsforløb, hvilket stiller krav til, at lærer har vished om, at de har en idrætsfacilitet stående til rådighed, i sådanne tilfælde. Begge skoleinformanter anerkender, at der er forskel på benyttelsen af idrætsfaciliteterne afhængigt af sæson:

Der er også forskel på, hvornår du har idræt. F.eks. i morges hvor det var ti grader, er det ikke så smart at være udenfor, så der vælger man at gå indenfor. Over middag kan de måske være udenfor, fordi det pludselig er tyve grader. Jeg tror, at det vil være irriterende, hvis de [lærerne] skal forholde sig til hele tiden at kigge et par uger frem: "Nå, nu er Kedelhallen ikke ledig. Hvad gør vi så?" Det vil medføre en masse besvær [administrativt besvær for lærerne]. [...]

(Skoleleder, Skolen på La Cours Vej)

Sammenfattet giver det skoler og lærer stor grad af fleksibilitet at have idrætsfaciliteterne stående til rådighed. Det står frem i analysen som afgørende for undervisningens planlægning og gennemførelse. Skolerne er opmærksomme på, at der sker en ændring i deres benyttelse af faciliteterne fra høj- til lavsæson, men de er tilbageholdende med at skabe ændringer som, for det første skal findes i frygten

for de konsekvenser, det vil have ikke at have idrætsfaciliteterne stående til rådighed. For det andet, er der frygten for, at det vil føre til øget krav og en u hensigtsmæssig administration til skolerne og lærerne, som vil resultere i mindre tid til eleverne.

5.2.2.3 Delopsamling: værdiskabelseskonto

Temaet har belyst, at aktivitetsdata på nuværende tidspunkt benyttes i meget begrænset omfang i de kommunale forvaltninger, imens FIU, som foreningsidrættens stemme, har ambition om at optimere kapacitetsudnyttelsen. Både måden hvorpå skolerne booker samt deres udsving i benyttelsen fra høj- til lavsæson tyder på at have en central rolle i den nuværende måde, som idrætsfaciliteterne bliver udnyttet på i skoletiden. Bookingen er styret af flere faktorer, men er i høj grad præget af historik og skolernes forventninger til deres benyttelse. Skolernes rådighed over idrætsfaciliteterne har trods den store diskrepans i benyttelsen fra høj- til lavsæson en stor betydning for skoleidrættens planlægning og undervisning, som i sidste ende gavner eleverne.

Værdiskabelseskonto for idrætsfaciliteter på Frederiksberg	
Omkostninger	Offentlig værdi
Alternativomkostninger Skolernes rådighed skaber færre muligheder for brug af idrætsfaciliteterne for andre potentielle brugere. Skoleafdelingen har få ressourcer til at administrere skolers booking i. <i>Kultur- og fritidsafdelingen har ikke investeret tid og ressourcer i at blive bekendt med aktivitetsdata og skal i gang med at gøre sig erfaringer.</i> <i>Blokbooking skaber usikkerhed om hvem og hvornår idrætsfaciliteten benyttes, reducerer anvendeligheden af aktivitetsdata og begrænser halinspektørens muligheder for at skabe aktivitet i tilfælde af, at skolen ikke har fremmøde.</i> <i>Sæsonbetonet udsving skaber stor forskel i idrætsfaciliteternes booking og benyttelse fra høj- til lavsæson</i>	Mission Fungerer som et ekstra klasselokale og gør det muligt at organisere idrætten fordelagtigt for undervisningen til gavn for lærer og elever, således at lærer kan udnytte sine kompetencer til gavn for undervisning og elever. Giver skolerne stor fleksibilitet i en kompleks og uforudsigelig hverdag. <i>Det gavner skole, lærere og eleverne at råde over idrætsfaciliteten uagtet årstid for at kunne imødekomme omskiftelige vejrforhold.</i>
	Retfærdighed og lovlighed Giver skolerne mulighed for at leve op til lovkrav i ”Fælles Mål” for idrætsfaget. Ved at være ramme om idrætten giver idrætsfaciliteten eleverne mulighed for kropsligdannelse og idrætsspecifikke færdigheder. <i>Booking af idrætsfaciliteter er bestemt af nærhed, attraktivitet, pladsforhold og historik.</i>
	Tilfredshed Skolers rådighed over idrætsfaciliteter mindsker en administrative byrde, hvilket giver lærerne mere tid og gavner undervisning og elever.

Table 9. Værdiskabelseskonto for tema ’Spæde skridt for aktivitetsdata’

Note. Ændringer i kursiv

5.2.3 Samarbejdets betydning for aflysning og efterspørgsel

Den sidste tematiske analyse vil belyse forventningerne til benyttelsen af idrætsfaciliteter og aktivitetsdata, herunder aflysning af bookede timer og viden om efterspørgslen i idrætsfaciliteterne, med fokus på samarbejdet mellem kommunale aktører. Under tematisering af koderne har spontanitet, brugerdiversitet, ressourcer og forventninger til aflysning været koder, der har haft betydning for undertemaerne. En anden central kode er samarbejdet, der ser ud til at være rammesættende for aflysningskulturen og efterspørgslen:

Det skal vi egentlig gøre, fordi... vi skal have fundet en model for, hvordan det her samarbejde, og det vil være et samarbejde mellem forvaltninger, og på tværs i udgangspunktet og ikke imellem FIU og... fordi, udnyttelse i dagtimerne, det kan i princippet være for alle. Det er ikke nødvendigvis kun for foreningsidrætten, og i øvrigt, der kan være mange forskellige forhold, der gør sig gældende, i forhold til det her med brugen i dagtimerne. [...]
(Idrætskonsulent, Kultur- og fritidsafdelingen)

5.2.3.1 Aflysning

En mulig årsag til den store forskel mellem skolernes booking og benyttelse, er skolernes evner og muligheder for at aflyse timerne i idrætsfaciliteterne, som de ved, de ikke skal anvende. Der tegner sig i interviewene et billede af modsatrettede logikker for aflysningskulturen, hhv. for svømmefaciliteter og idrætsfaciliteter. I svømmefaciliteterne aflyser skolerne ikke deres tid i svømmehallen, da de ved, at der allerede er brugere i svømmehallen, som kan benytte de tider, som skolen har haft reserveret til deres svømmeundervisning. De afbestiller derimod den bus, som skal transportere dem til og fra svømmehallen, bl.a. fordi den er betalt med egne skolemidler. I nedenstående citat svarer informanten på, om der eksisterer en anden aflysningskultur i svømmehallen end for idrætsfaciliteterne:

Det ligger måske implicit i, at svømmebussen koster meget... Og derop [svømmehallen] behøver man ikke melde afbud, fordi der går det bare i sig selv. Det er mere, at der ikke skal holde en bus og vente forgæves. Jeg ved faktisk ikke, om vi betaler for et år, men det er også ligegyldigt. Det er for, at chaufføren ikke spilder tiden, når han skal køre børnehaverbørn bagefter.

(Pædagogisk leder, Skolen på La Nylandsvej)

På baggrund af ovenstående kan det tyde på, at der implicit er et større hensyn til skolens egen økonomi end hensynet til svømmehallen og idrætsfaciliteten. Sidstnævnte kan skyldes, at skolen har

en forventning om, at det ikke har nogen betydning, om skolen ikke aflyser. Det tyder på, at der eksisterer en anden logik for aflysning af tider for idrætsfaciliteterne til trods for, at begge faciliteter er kommunalt ejede og stilles til rådighed vederlagsfrit for skolerne⁷:

[...] Jeg tror bare, at vi har en tilgang til det: "Når ja, men det er vores tid, på det tidspunkt." Der er ikke nogen, der tænker: "så er der nogle andre, der kan gå derover." Det er der ikke. Vi tager det nok lidt for givet: "Det er vores tid, og når vi ikke kommer, så kommer vi ikke." [...]

(Skoleleder, Skolen på La Cours Vej)

Sammenfattende kan de to modsatrettede logikker beskrives gennem skolernes handlinger og forventninger til faciliteternes benyttelse for andre brugere. Relateres dette til Moores teori om offentlig værdiskabelse, kan den for hver facilitet, idrætsfacilitet og svømmefacilitet, appliceres, men med modsatrettet formål. Skolerne legitimerer deres handlinger ved ikke at melde afbud, fordi de ved og/eller har en forventning om, at svømmehallen fortsat skaber værdi for andre brugere. Handlingen er den samme, men begrundelsen derimod, er anderledes for ikke at aflyse bookede tider i idrætsfaciliteterne. Her legitimeres den manglende handling med, at skolerne ikke har viden eller forventning om, at idrætsfaciliteten kan benyttes af andre brugere end skolerne selv. Det ligger implicit i, at det er skolerne, der råder over tiderne.

I interviewet med Skoleafdelingen bliver det fremhævet, at lærerne ikke har tid til at aflyse idrætsfaciliteterne. Hun mener endvidere, at det er vigtigt at gøre sig klar over formålet med, at skolerne aflyser for den ekstra byrde, som pålægges skoler og lærere, skal kunne stå til mål for det, som vindes ved, at lærerne bruger ressourcer på at aflyse timen i faciliteten:

[..] Det skal stå på mål med det, man opnår med det [at aflyse]. Fordi, man kunne godt prøve at indføre, at hvis man ikke brugte idrætsfaciliteten, så skulle man aflyse den. Nu har jeg været i skoleverden i mange år, og det er ikke realistisk, at det sker. Men hvad skulle formålet være med det? Selvfølgelig kunne man sige, at hvis man virkelig gerne ville det, så kunne man finde på et eller andet, der gjorde, at man blev tvunget til det. Er det et godt sted at bruge ressourcerne? Det kan man diskutere. Men hvad skulle målet været? Hvem kan benytte en pludselig opstået tid fra kl. 10 -

⁷ Her bemærkes, at Frederiksberghallerne er FIU's egne, og derfor betaler skolerne mv. for deres benyttelse – men logikken er tilsvarende ovenstående.

12 tirsdag formiddag?

(Informant, Skoleafdelingen)

Ud fra ovenstående kan det udledes, at der ikke er en viden om, eller forventning til, at idrætsfaciliteterne kan skabe værdi for andre brugere i dagtimerne. Endvidere påpeger informanten, hvis det påtvinges eller påkræves af lærere og/eller skoler at aflyse kan det have en forringende effekt på den offentlige værdi, som idrætsfaciliteterne har for skolerne. Skolerne mangler generel viden om, hvem og hvor stor efterspørgslen er på idrætsfaciliteter i dagtimerne. Og det giver god mening, da hverken aktivitetsdata eller bookingportalen viser eller indikerer noget om, hvem der efterspørger idrætsfaciliteterne, og hvor stor efterspørgslen er.

5.2.3.2 Efterspørgsel

Kultur- og Fritidsafdelingen (KFA) udtrykker også et ønske om at blive dygtigere til at udnytte idrætsfaciliteterne, men pointerer samtidig, at det skal skyldes en efterspørgsel på tider, hvilket der på nuværende tidspunkt ikke er viden om, hvorvidt eksisterer. FIU pointerer i relation til efterspørgslen, at tidspunktet for hvornår foreningerne bliver oplyst om ledig tid, ikke er uvæsentligt, idet idrætsforeningerne har svært ved at etablere spontan aktivitet. KFA og FIU's syn på efterspørgslen indikerer, at der ikke er vished om, hvilke andre brugere idrætsfaciliteterne kan komme til gavn for, i skoletiden. Der er dog vished om FIU's satsning på senior- og børnemotion, men der kan også opstå aktivitet på andre måder:

Nykløveret [børneinstitution], de benytter det også, når der ikke er nogen. Så har vi en aftale, at enten så kommer de over og spørger, om der er nogen aflysninger eller om vi ved, om der kommer nogle i dag [i Kedelhallen]. Så siger vi "det ved vi ikke, men vi kan se, at nu er klokken kvart over, og der har ikke være nogen, så kom I bare over med børnene, men husk at gå igen, hvis de [skolen] kommer." Så, de udnytter det rigtig meget.

(Halinspektør, FIU)

Noget anderledes er tilbagemeldingen fra idrætsforeningerne, der har bemærket, at skolerne er mindre til stede i lavsæsonen, og at den tid bør komme andre brugere til gode, men idrætsforeningerne har ikke et umiddelbart ønske om mere tid til at dyrke deres idræt:

Ja, hvis det her bliver aktuelt nu [peger på den sæsonfordelingsdokumentet], så er det fint nok. De tider vi har aktuelt, det fungerer fint.

(Bestyrelsesformand, Idræt i Dagtimerne)

Informanten fra KFA beskriver i nedenstående citat, at der er vished om, at FIU ønsker mere tid i dagtimerne, men hvorvidt de er de eneste, som efterspørger adgang, mangler der viden om:

Aktivitet i dagtimerne.... Det, der er i det, det er, at vi heller ikke er derhenne endnu, hvor vi nødvendigvis ved, hvad efterspørgslen er i dagtimerne. Altså, vi har en formodning om, at der nogen, der gerne vil bruge det i dagtimerne. Vi kan nok også, sådan ret hurtigt sige "det vil de gerne" men, om det kun lige er dem der, eller mange andre eller sådan noget... det har vi faktisk ikke noget overblik over, endnu.

(Idrætskonsulent, Kultur- og fritidsafdelingen)

Den manglende viden om efterspørgslen i skoletiden tyder på at være en af årsagerne til, at skolerne fortsat har legitim ret og opbakning til at benytte idrætsfaciliteterne, til trods for en markant lavere kapacitetsudnyttelse af idrætsfaciliteterne sammenlignet med kapacitetsudnyttelsen om eftermiddagen.

5.3.3.3 Delopsamling: værdiskabelseskonto

På baggrund af ovenstående tema kan det udledes, at særligt læreres manglende tid og forventning til, at idrætsfaciliteterne kan skabe værdi for andre brugere i dagtimerne, er årsagen til at ubenyttede tider ikke aflyses. Efterspørgslen, eller mangel på viden om samme, ser tillige ud til at være én årsag til, at Kultur- og fritidsafdeling ikke har forsøgt at optimere kapaciteten i idrætsfaciliteterne. Denne interesse for at forbedre kapacitetsudnyttelse tyder på at understøtte skolernes adgang til idrætsfaciliteterne i skoletiden.

5.2.4 Fællesopsamling af tematisk analyse (5.2.1 – 5.2.3): værdiskabelseskonto

Samlet set illustrerer de tre temaer i den tematiske analyse, at idrætsfaciliteterne fungerer som en integreret del af skolernes undervisning, og at de understøtter både lærere og elever i deres komplekse hverdag. Det gør idrætsfaciliteterne bl.a. ved at stå til rådighed uagtet sæson og forventet benyttelse. Skolernes rådighed over idrætsfaciliteterne gør det derudover muligt at leve op til lovkravene for idrætsfaget men af vigtigere formål, er idrætsfaciliteterne ramme om elevernes kropslige dannelse. Disse forudsættende dimensioner fremgår af højre side ('offentlig værdi') af værdiskabelseskontoen.

Dog er der omkostninger forbundet med skolernes rådighed over idrætsfaciliteterne, særligt den betydelige tid, hvor faciliteterne ikke bliver benyttet. Skolernes bookingpraksis og variationer i benyttelse fra højsæson til lavsæson spiller en central rolle i, hvordan idrætsfaciliteterne udnyttes i skoletiden. Denne tid anses af skoler og forvaltninger som nødvendig for at opretholde fleksibiliteten af idrætsfaciliteternes brug, som gennem analyserne fremstår som en afgørende faktor for, at idrætsundervisningen, på tværs af sæson, kan gennemføres uden forringet undervisningskvalitet. Endelig peger analysen på en sammenhæng mellem viden om efterspørgsel blandt andre brugergrupper samt skoler og læreres villighed til at aflyse idrætsfaciliteterne. Disse omkostninger fremgår af venstre side ('omkostninger') af værdiskabelseskontoen.

Værdiskabelseskonto for idrætsfaciliteter på Frederiksberg	
Omkostninger	Offentlig værdi
Alternativomkostninger Skolernes rådighed skaber færre muligheder for brug af idrætsfaciliteterne for andre potentielle brugere. Skoleafdelingen har få ressourcer til at administrere skolers booking i . Kultur- og fritidsafdelingen har ikke investeret tid og ressourcer i at blive bekendt med aktivitetsdata og skal i gang med at gøre sig erfaringer. Blokbooking skaber usikkerhed og hvem og hvornår idrætsfaciliteten benyttes, reducerer anvendeligheden af aktivitetsdata og begrænser halinspektørens muligheder for at skabe aktivitet i tilfælde af skolen ikke har fremmøde. Sæsonbetonet udsving skaber stor forskel i idrætsfaciliteternes booking og benyttelse fra høj- til lavsæson. <i>Skolers gratis rådighed over idrætsfaciliteter og manglende viden om efterspørgslen fra andre brugere af idrætsfaciliteter fordrer ikke til aflysning – det resulterer i ubenyttede faciliteter.</i> <i>Der allokeres ressourcer til skolers forventet fremmøde, som går tabt, når skoler ikke aflyser deres tid i idrætsfaciliteten.</i> <i>Den manglende prioritering af øget kapacitetsudnyttelsen af faciliteterne har betydet, at der ikke har været et behov for at opbygge et samarbejde på tværs af forvaltninger.</i>	Mission Fungerer som et ekstra klasselokale og gør det muligt at organisere idrætten fordelagtigt for undervisningen til gavn for lærer og elever, således at lærer kan udnytte sine kompetencer til gavn for undervisning og elever. Giver skolerne stor fleksibilitet i en kompleks og uforudsigelig hverdag. Det gavner skole, lærere og eleverne at rådgive over idrætsfaciliteten uagtet årstid for at kunne imødekomme omskiftelig vejrforhold. Retfærdighed og lovlighed Giver skolerne mulighed for at leve op til lovkrav i ”Fælles Mål” for idrætsfaget Ved at være ramme om idrætten giver idrætsfaciliteten eleverne mulighed for kropsligdannelse og idrætsspecifikke færdigheder. Booking af idrætsfaciliteter er bestemt af nærhed, attraktivitet, pladsforhold og historik. Tilfredshed Skolers rådighed over idrætsfaciliteter mindsker en administrative byrde, hvilket giver lærer mere tid og gavner undervisning og elever <i>Der er ingen forventninger til at skoler eller lærer aflyser bookedede tider. Det frigiver tid og ressourcer.</i>

Table 10. Samlet værdiskabelseskonto

Note. Ændringer skrevet i kursiv

6. Diskussion

I dette afsnit vil en diskussion af undersøgelsens analyseresultater og metodiske grundlag blive fremlagt. I den første del, er der taget udgangspunkt i værdiskabelseskontoen og udvalgt de fire mest interessante diskussionspunkter; lovkrav, bookingpraksis, aflysning og efterspørgsel. På tværs af datatyper vil disse blive diskutere op imod problemformuleringen og eksisterende viden. Herefter forsættes den metodisk diskussion, der tillige strækker sig på tværs af datatyper med diskussion om dataindsamlingsmetodernes indvirkning på analysen og resultater.

6.1 Analyse- og resultatdiskussion

Analyse- og resultatdiskussionen er opbygget således, at der efter de første to diskussioner foretages en delkonklusion. Denne tilgang gentages med yderligere to diskussionsemner, der ligeledes afsluttes med en delkonklusion.

6.1.1 Er idrætsfaciliteter nødvendig for at leve op til lovkravet for undervisningen?

Med skolereformen i 2014 fulgte lovkravet om at implementere 45 minutters bevægelse i løbet af den daglige undervisning, og i teorien burde dette øge benyttelsen af idrætsfaciliteterne til leg, motion og bevægelsesunderstøttende undervisning. Set i lyset af, at kommuner generelt set mener, at der skabes meget offentlig værdi i idrætsfaciliteterne ved at danne ramme om skoleundervisning (Iversen & Forsberg, 2024, p. 265), er det paradoksalt, at hverken aktivitetsdata eller interviews med skolerne kan understøtte, at idrætsfaciliteterne benyttes til andet end idrætsundervisning: *Vi vil have sværere ved at få idrætsundervisning i skolen til at hænge sammen, hvis vi ikke havde haft Kedelhallen [...]* (Informant, skole). Børn og unge er blevet mere aktive, siden reformen blev indført (Pedersen et al., 2023), men fra 2017 til 2022 er bevægelse, understøttende eller integrerede som en del af undervisningen, faldet signifikant (Nielsen & Rasmussen, 2022, p. 17). Selvom mindre end halvdelen af skolerne mener at efterleve lovkravet (Nielsen & Rasmussen, 2022, p. 14), har det trods alt haft en effekt på børns fysiske aktivitet i løbet af skoledagen, hvilket den nye folkeskolereform ender med at reducere, trods den modsatte intention.

På trods af, at disse tal er på nationalt niveau, kan Bülowvejhallen anvendes som eksempel på tværs af de tre faciliteter. Med skolernes vished om, at de råder over idrætsfaciliteten hele dagen, tyder den gennemsnitlige daglige benyttelse (42-53% i høj- og lavsæson) ikke på, at faciliteten bliver indtænkt i andre fag. *Det er typisk den, vi bruger i vores idrætsundervisning* (Informant, skoleleder). Denne diskrepans mellem lovkravet og den faktiske benyttelse af idrætsfaciliteterne kan skyldes flere faktorer. De fysiske rammer synes at fremme inddragelsen, og derfor kan nærheden af

idrætsfaciliteterne også spille en væsentlig rolle for skolernes mulighed for at anvende faciliteterne i undervisningen (Nielsen & Rasmussen, 2022, p. 28). Det bakkes op af Nielsen & Rasmussen (2022, p. 31), som identificerer, at den mest begrænsende faktor for at inddrage bevægelse i undervisningen er manglende tid. Og hvis elever og lærere først skal transportere sig til idrætsfaciliteten, går der værdifuld tid fra undervisningen. Resultaterne i afsnit 5.1.3 for Bülowshallen, taler dog både for og imod denne diskussion.

Det er dog uvist, hvor meget Bülowshallen i praksis benyttes til andre undervisningsfag end idræt, hvilket også gør sig gældende for Kedelhallen og Frederiksberghallen. Begrænsningen skal findes i data om benyttelsen, der ikke kan identificere, hvem og hvad faciliteten benyttes til, idet der alene oplyses gennemsnitligt antal aktive og benyttelsesprocent, begge per time. Det begrænser den offentlige værdiskabelse, som kommunerne tillægger idrætsfaciliteter, at faciliteterne ikke danner ramme om andre undervisningsfag, end idrætsfaget. Lovkravet om at inkludere 45 minutters daglig bevægelse har ikke haft den ønskede effekt i folkeskolen (Børne- og undervisningsministeriet, 2020, p. 43), og det ser ud til at skinne igennem bl.a. på skolernes benyttelse af idrætsfaciliteter. Otte ud af ti skoler angiver dog at ville fortsætte med at inddrage bevægelse i nuværende omfang, selvom lovkravet om bevægelse fjernes (Nielsen & Rasmussen, 2022, p. 15). På trods af, at idrætsfaciliteterne anses for at kunne danne ramme for alle typer af undervisningsformer, viser denne undersøgelse, at de i praksis primært danner ramme om idrætsundervisning.

6.1.2 Betydning af bookingpraksis på idrætsfaciliteters kapacitetsudnyttelse

I dette afsnit vil betydningen af måden, hvorpå skolerne booker idrætsfaciliteterne i skoletiden blive diskuteret med inddragelse af ny teori, som en mulig forklaring herpå.

Skolernes identiske booking af idrætsfaciliteterne i både høj- og lavsæson samt flere af informanternes udtalelser i de tematiske analyser illustrerer, at bookingen i høj grad beror på stiafhængighed. Tidligere handlinger og etablerede strukturer, måder at 'gøre tingene på', i skolerne og Skoleafdelingen, tyder på at være dikterende for, hvordan der træffes beslutninger (Klitgaard & Emmenegger, 2018, p. 132). Det følgende citat er en god illustration på skolernes booking: *Det, der ligger til grund for det, er, at alle skolerne, der er i nærheden af Bülowshallen, ønsker rigtig mange timer. De ønsker flere timer, end jeg kan give dem. Og så er det nemmest... Så har vi vænnet os til... [..]. Så, jeg giver dem en hel dag, og så kan de selv internt, finde ud af hvem der skal komme, hvornår på dagen [klasserne imellem]. (Informant, Skoleafdelingen).* Denne stiafhængighed tyder på at være

på linje med måden, som idrætsforeningerne får tildelt tider om eftermiddagen i Frederiksberg Kommune (Forsberg, 2016).

Centralt for diskussionen er forskellen på de to måder, hvorpå skolerne booker idrætsfaciliteterne, og hvordan dette påvirker kapacitetsudnyttelsen. De to eksempler, der analyseres, er Kedelhallen og Bülowvejhallen. I Kedelhallen begrænses skolerne til at booke faciliteten i 1-2 timer per dag, men med mulighed for at booke flere gange om ugen. Derimod har skolerne i Bülowvejhallen ubegrænset adgang til faciliteten mellem kl. 8-15 én dag om ugen. Imens efterspørgslen på tid i Bülowvejhallen overstiger den tid, Skoleafdelingen kan tilbyde, beskrives Kedelhallen som den mindst eftertragtede facilitet. Imidlertid viser det sig, at begge faciliteter er benyttet ens i højsæsonen, og den store forskel på efterspørgsel, kan ikke aflæses af skolernes benyttelse af de to faciliteter. Det kan muligvis tilskrives, at skolernes begrænset bookingtid i Kedelhallen ser ud til at øge benyttelsen og fremmødet. En mulig årsag, er, at skolerne i højere grad har vished om, hvilke klasser der skal benytte de bookedede tider i Kedelhallen, dvs. en højere overensstemmelse mellem skolernes planlagte idrætstimer, og de timer, som de har booket i Kedelhallen, hvilket kan være med til at øge fremmødet i de begrænsede timer. Hvis skolerne tilknyttet Bülowvejhallen adopterer samme bookingmetode, tyder det på, at der frigives tider i én af kommunens mest eftertragtede faciliteter. Det vil i så fald betyde, at faciliteten kunne danne ramme om mere aktivitet samt for andre skoler og brugergrupper, og derved imødekomme efterspørgslen og skabe mere offentlig værdi (Moore, 1995).

Den store, og for nuværende, uforløste fordel ved de flere reelle, ledige tider i faciliteten, er spørgsmålet om, hvem disse ledige tider skal tilfalde, og om det er en politisk opgave at sikre faciliteters optimale kapacitetsudnyttelse? Det er skildret, at der er et politisk ønske om at udnytte idrætsfaciliteterne bedre i skoletiden (afsnit), og derfor vil denne opgave formentlig tilfalde Kultur- og fritidsafdelingen (KFA), eftersom visionen ikke beskriver, hvilke brugergrupper som de ledige tider skal tilfalde. Ifølge Moore skal ledere agere som 'explores' (Moore, 1995, pp. 299-300), og i overført betydning skal KFA selv udforske, hvordan den ledige tid er bedst tjent for den offentlige værdiskabelse. Der er antydning af sporskifte, idet det kommende samarbejde ser ud til at være præget af en mere rationel adfærd med inddragelse af andre forvaltninger og et bredere, nyttemaksimerende sigte i arbejdet med at udnytte de ledige tider i faciliteterne: *vi skal have fundet en model for, hvordan det her samarbejde, og det vil være et samarbejde mellem forvaltninger, og på tværs i udgangspunktet og ikke imellem FIU og... fordi, udnyttelse i dagtimerne det kan i princippet være for alle. (Informant,*

Kultur- og fritidsafdelingen). Men funktionen som 'explores' ser også ud til at være svækket, idet der også er tegn på, at det kommende samarbejde om kapacitetsudnyttelsen fortsat skal tage hensyn til skolerne, hvilket kan være begrundet normer og forventninger til skoletiden (Ibsen, 2021): *[...] Vi skal ikke sætte himmel og hav i et, hvis der ikke er nogen efterspørgsel. [...] Det kan være, at der slet ikke er nogen efterspørgsel.* (Informant, Kultur- og fritidsafdelingen). Derfor er der god grund til at undersøge efterspørgslen i kommunens forvaltninger. Ny forskning viser, at idrætsfaciliteterne også kan komme i spil på andre måder ved at inddrage personalet. Inddragelsen af personalet viser desuden at øge benyttelsen og brugerdiversiteten i idrætsfaciliteten (Andersen et al., 2024).

I sidste ende er det en politisk beslutning, hvordan aktivitetsdata (data om bookingen og fremmødet) skal anvendes som beslutningsværktøj. Skal aktivitetsdata anvendes til at forbedre kapacitetsudnyttelsen, er det nødvendigt at opveje fordele og ulemper, herunder om skoler og lærers fleksibilitet samt det administrative arbejde skal forringes, og hvorvidt det opvejes af den ekstra aktivitet, der kan skabes i de ledige timer i faciliteten. Vurderes det, at aktiviteten skaber mere ønskværdige outcomes end de sociale outcomes for skolerne, der bl.a. er et resultat af at have faciliteten stående til rådighed, bør aktivitetsdata anvendes som beslutningsværktøj.

Delkonklusion (6.1.1-6.1.2)

Idrætsfaciliteterne spiller en vigtig rolle i skolernes hverdag, mens aktivitetsdata og interviews viser, at idrætsfaciliteterne primært bruges til at danne ramme om idrætsundervisningen. Undersøgelsen finder ikke belæg for påstanden om, at idrætsfaciliteterne benyttes i andre undervisningsfag. Den gennemsnitlige daglige benyttelse i skoletiden ligger mellem 42-53%, hvilket indikerer, at der er betydelig ledig kapacitet, hvilket tyder på bl.a. at være et resultat af, hvordan skolerne booker idrætsfaciliteterne. Kortere og hyppigere bookinger er den bedste måde at udnytte kapaciteten, som formentligt skyldes en højere overensstemmelse med skolernes skema. En ændring af bookingpraksis kan frigøre den ledig kapacitet i idrætsfaciliteterne til andre brugere med det resultat, at Kultur- og fritidsafdelingen har en ledelsesopgave som 'explores', og dermed har ansvaret for at finde frem til, hvordan de ledige tider skaber den ønskværdige offentlige værdi.

6.1.3 Sæsonudsving

Flere kommunerapporter (Høyer-Kruse et al., 2016; Høyer-Kruse et al., 2018; Pedersen et al., 2019b) bekræfter billedet af skolernes lave benyttelse og ændringen af skolernes benyttelse i løbet af året (fænomenet "flere sæsoner i én sæson"), der gør sig gældende på tværs af de tre idrætsfaciliteter

(afsnit). Det interessante ved sæsonudsvingene for booking og benyttelse på tværs af idrætsfaciliteterne, er, at det kan diskuteres, om en mulig årsag til forskellen skyldes faciliteternes styringsform.

Iversen & Forsberg (2014) understøtter, at selvejende institutioner i højere grad end kommunale idrætsfaciliteter forsøger at optimere benyttelsen. Det viser sig således i undersøgelsen, at den vedtagne sæsonfordeling ikke afspejles i praksis for lavsæsonen for Frederiksberghallen. Det kan formodentligt afspejles i Frederiksberg Idræts økonomiske incitament til at sikre kontinuerlig udnyttelse af faciliteten i skoletiden gennem en central styring af kapaciteten i løbet af sæsonen (Iversen et al., 2021). Styringen af kapaciteten i de kommunale idrætsfaciliteter er tillige organisatorisk, centralt styret én gang om året. For i praksis, er det den enkelte skole, der internt fordeler tiderne i faciliteten: *[...] Så, jeg giver dem en hel dag, og så kan de selv internt, finde ud af hvem der skal komme, hvornår på dagen [klasserne imellem]. (Informant, Skoleafdelingen)*. Det kan tilskrives, at sæsonfordelingen for skolerne er styret af de deontologiske værdier, fordi det er ”det rigtige valg” at give skolerne selvbestemmelse og råderet over idrætsfaciliteterne. Men det er uhensigtsmæssigt for kapacitetsudnyttelsen, da skolerne ikke nødvendigvis føler sig forpligtet til at maksimere brugen af deres tildelte tid (afsnit 5.2.1.2).

Selvom der foreligger viden om, at selvejende institutioner har store ligheder med offentlige institutioner (Iversen, 2015, pp. 53-54), ser dette ikke ud til at gælde for skoletiden, hvor de økonomiske hensyn og større lighed med kommercielle institutioner ser ud til at dominere. Det skyldes formodentligt, at FIU ikke modtager kommunalt støttetilskud for brugere i skoletiden, og derfor er de nødsaget til at have et økonomisk hensyn, hvilket også kan argumenteres at være legitimt, eftersom det er en forudsætning for at drifte FIU. Desværre viser data, at det økonomiske hensyn ikke resulterer i øget benyttelse af faciliteten, f.eks. falder benyttelsen om fredagen til 6% (afsnit 5.1.3.2, tabel 6), og antallet af aktive halveres i løbet af ugen i lavsæsonen (bilag 6). Derudover er Frederiksberghallen på tværs af de tre faciliteter den mindst benyttede facilitet i lavsæson, hvilket står i kontrast til, at det var den højest benyttede facilitet i højsæsonen (afsnit 5.1.3.1, tabel 5). Fordelen er derimod, at Frederiksberghallen også har en større brugerdiversitet, end de kommunale idrætsfaciliteter, i kraft af incitamentet for at imødekomme efterspørgslen for tid i faciliteten fra forskelligartede brugergrupper. Det økonomiske incitament overskygger dog ikke FIU's egne

initiativer, og FIU finder også plads til egne initiativer bl.a. flere senioridrætsforeninger, herunder de to idrætsforeninger, som indgår i denne undersøgelse.

På den ene side er det positivt, at det økonomiske incitament fordrer FIU til at optimere kapacitetsudnyttelsen af faciliteten, og ser ud til at skabe en større brugerdiversitet. Det står i kontrast til de kommunale idrætsfaciliteter, hvor intet motiv eller incitament fordrer til at ændre skolernes tider i faciliteterne, f.eks. fra høj- til lavsæson. På den anden side kan et økonomisk incitament ud fra et offentlig værdiperspektiv være problematisk, da et økonomisk hensyn tyder på at veje tungere end behovet for at skabe aktivitet i faciliteten. Hensynet til den betalende bruger ses i hvert fald større end hensynet til at skabe aktivitet: *Vi må ikke gå ind i den [...] selvom den står tom, fordi det er Falkonergårdens Gymnasium, der har lejet hallen og betaler for den fra kl. 8 til (Formand, Frederiksberg Senior Motion).* Det indikerer, at økonomiske hensyn skævvrider og begrænser adgangen til faciliteterne for potentielle brugere, hvilket kan hæmme den samlede offentlige værdiskabelse (Moore, 2013). I modsætning til den selvejende faciliteter har halinspektøren for den kommunale facilitet, Kedelhallen, ikke et økonomisk hensyn, der skal tages, og kan derfor foretage proaktive handlinger, der sikrer aktivitet i faciliteten, som tidligere belyst (afsnit 5.2.3.2).

Diskussionen indikerer, at en central og økonomisk styringsform er mest fremmende for brugerdiversiteten, men ikke nødvendigvis resulterer i bedre kapacitetsudnyttelse af faciliteten. Styringsformen i de kommunale idrætsfaciliteter synes at kunne tilskrives hensigten med give skolerne selvbestemmelse og råderet over idrætsfaciliteter, hvorimod styringsformen af Frederiksberghallen synes at være drevet af økonomi og efterspørgsel.

6.1.4 Afløsning

Det er centralt for anvendeligheden af aktivitetsdata at diskutere afløsning af bookede tider i idrætsfaciliteterne, som i analysen træder frem, som to faktorer; (1) skolen og lærernes ressourcer, og (2) forventningen til faciliteten. Punkt ét berøres kort, hvortil der kan knyttes den bemærkning, at tid har været en gennemgående begrundelse i analysen for, at skoler og lærere ikke har ressourcerne til at aflyse tider i idrætsfaciliteterne.

Punkt to derimod diskuteres gennem et paradoks. Paradokset er, at skolerne anvender to forskellige logikker, når det kommer til afløsning af faciliteter, som afhænger af, om den foretages for en svømmehal eller idrætsfacilitet. Kort fortalt aflyser skolerne hverken svømmehaller eller

idrætsfaciliteter. Skolerne aflyser ikke svømmehaller, fordi eksisterende brugere i svømmehallen kan benytte deres ”booket” svømmebaner. Begrundelsen for, at skolerne ikke aflyser den bookedede tid i idrætsfaciliteterne, er derimod, at de ikke forventer, at andre vil bruge deres ”booket” facilitet (se afsnit 5.2.3.1). Denne forskel tyder på en dybereliggende problematik i principper og praksis for skolernes benyttelse af idrætsfaciliteter samt de manglende regler og retningslinjer for aflysning. Det peger i retningen af en institutionel logik, der er forankret i skolernes historiske prioritering i dagtimerne. Den logik fastholder regler og retningslinjer for, hvad der forventes af skolerne, og hvad de selv har en forventning om, at skulle foretage sig ift. aflysning af bookinger (Ibsen, 2021): *Jeg tror bare, at vi har den tilgang til det: “ Når ja, men det er vores tid, på det tidspunkt.” Der er ikke nogen der tænker: “så er der nogle andre, der kan gå derover.” Det er der ikke. Vi tager det nok lidt for givet: “Det er vores tid, og når vi ikke kommer, så kommer vi ikke.” [...]. (Informant, skole).*

Den institutionelle logik (Ibsen, 2021) ser ud til at være et resultat af skolernes historiske prioritering i dagtimerne, men også skolernes og Skoleafdelingens forventninger til, at andre brugergrupper kan gøre nytte af idrætsfaciliteterne: *Jeg tror ikke, vi har tænkt over det, for hvem skulle bruge en tid i kedelhallen, hvis de dagen inden får at vide, at vi ikke kommer. Så nej, det har vi ikke (Informant, skole.)* Denne antagelse kan dog udfordres af data fra Wannasports⁸, som viser, at 39,2% af brugerne booker deres aktivitet indenfor 24 timer (Lund Ærthøj et al., 2024). En anden vigtig faktor er halinspektørernes initiativer til at skabe aktivitet i faciliteterne (6.1.3). Både aktivitetsdata og (Andersen et al., 2024) understøtter, at der findes andre måder at skabe bedre udnyttelse af faciliteterne på, og det taler for, at skolerne aflyser de ubenyttede tider. Det ville dog kræve en ændring i den eksisterende institutionelle logik og en mere aktiv rolle fra både skolerne og lærerne, hvilket punkt ét i diskussionen, tid, synes at tale imod.

Et interessant fund i analysen er det økonomisk incitament, der ser ud til at fremme lærernes tilbøjelighed til at aflyse. Lærerne aflyser skolebussen, der transporterer eleverne til svømmehallen, men kontakter ikke svømmehallen for at give besked om deres udeblivelse. Det kan på den ene side tale for at revurdere, om skolernes benyttelse af idrætsfaciliteterne fortsat skal være vederlagsfri, hvis et økonomisk incitament hjælper lærerne på at aflyse. På den anden side kan fremmødet i Frederiksberghallen bruges som modargument, idet brugerne her betaler for at benytte faciliteten,

⁸ Wannasport er blandt mange ting en online platform, hvor kommuner kan udbyde overskydende kapacitet til selvorganiserede brugere.

men fremmødet ikke er betydeligt bedre end i de to andre kommunale idrætsfaciliteter, som er vederlagsfri.

Diskussionen har belyst, hvorvidt skolernes historiske og normative eneret til at benytte idrætsfaciliteterne har skabt en forventning om, at andre brugergrupper ikke kan benytte faciliteterne. Der er behov for et sporskifte med tydeliggørelse af potentielle andre brugergrupper samt retningslinjer og potentielt et økonomisk incitament for skolernes aflysning af idrætsfaciliteterne.

Delkonklusion (6.1.3-6.1.4)

Betydningen af måden, hvorpå skolerne booker og benytter idrætsfaciliteterne, er belyst i ovenstående to diskussioner om sæsonudsving og logik for aflysninger. Økonomisk incitament ser ud til at fremme den centrale styring af faciliteterne hos FIU i et forsøg på at optimere kapacitetsudnyttelsen ved at imødekomme efterspørgslen på tid i faciliteten. Men det har ikke nødvendigvis den forventede effekt på benyttelsen (understøttes af tabel 6 i afsnit 5.1.3.2). Omvendt foretager skolerne ingen ændringer undervejs i løbet af skoleåret, hvilke kan tilskrives skolernes historiske prioritering i skoletiden og de deontologiske værdier, der er knyttet til, at skolerne har idrætsfaciliteterne stående til rådighed. Særligt skolernes manglende retningslinjer og regler for booking og benyttelse peger i retning af fastholdelse af den institutionelle logik. En ændring af bookingpraksis og retningslinjer for aflysning af booket tider, tyder på at kunne frigøre nogle af skolernes bookede, således at de bliver til reel, ledig kapacitet i idrætsfaciliteterne, som kan komme til gavn for andre brugere.

6.2 Metodisk diskussion

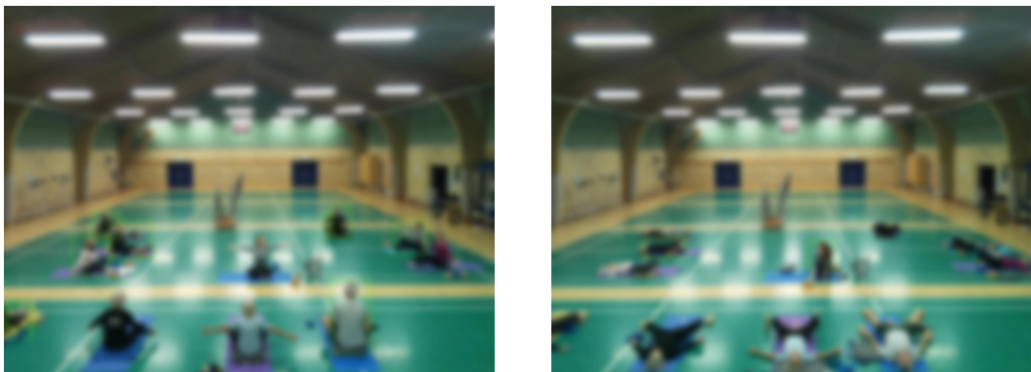
I dette afsnit diskuteres begrænsningerne ved aktivitetsdata og betydningen for fremtidige beslutninger. Afsnittet afsluttes med en diskussion af de foretagne interviews og inkluderede informanter.

6.2.1 Aktivitetsdatas begrænsning

Hvis Frederiksberg Kommune i fremtiden skal træffe politiske beslutninger med viden fra aktivitetsdata, er det vigtigt at kende til dets begrænsninger. I dette afsnit diskuteres potentielle fejl for aktivitetsdata, herunder beregning af benyttelsen og antal aktive.

Beregning af benyttelse (afsnit 3.2.1.4 og bilag 3) har et generelt validitetsproblem. Billederne, der ligger til grund for beregningen, er et øjebliksbillede af den aktivitet, som foregår i faciliteten. Står de aktive udenfor kameraets synsfelt, i klynger, eller laver aktivitet på gulv, tyder det på, at kameraet

ikke registrerer de aktive. Det er vanskeligt at drage pålidelige konklusioner om, hvor mange aktive, der benytter idrætsfaciliteten, når datagrundlaget ikke repræsenterer virkeligheden. Nedenstående billede illustrerer målemetodens begrænsning. Antallet af aktive opgøres til 5,5 aktive for timen, hvilket er noget mindre end det antal, der reelt benytter faciliteten⁹.

Billede 2. Eksempel på fejlregistrering for antallet af aktive i idrætsfaciliteten

Det er en begrænsning, at aktivitetsdata i ovenstående eksempel opgør antallet af aktive til mindre end halvdelen af det faktiske antal aktive, idet det potentielt kan foranledige til forkerte beslutninger. F.eks. at placere gruppen af aktive brugere i en mindre facilitet, der var bedre egnet til seks personer, og frigøre en større idrætsfacilitet til andre brugere.

Fejlen i målemetoden for antal aktive problematiserer også benyttelsen, idet de registrerede antal aktive per time ligger til grund for beregningen (to eller flere aktive hele timen udløser 100% benyttet time). Det bliver særlig problematisk, hvis flere af målemetodens begrænsninger spiller ind på samme tid. Det kræver blot, at idrætsfaciliteten ikke benyttes de første 15 minutter af timen. Hvilket ikke er utænkeligt med skolernes rådighed over idrætsfaciliteterne. Fordi beregningen af benyttelsen er et gennemsnit af antallet af registrerede aktive på de to billeder, kræver det blot, at skolen først benytter faciliteten efter det første billede af antal aktive, er opgjort¹⁰, hvorefter de nævnte begrænsninger og mulige fejl, kan få meget større betydning for beregning af benyttelsen.

⁹ En konservativt skøn er, at der fremgår tolv personer på begge billeder – og registreringen af personer burde derfor tilsvarende være opgjort til tolv $12+12 = 24$. $24/2 = 12$

¹⁰ Kvart over og kvart i, hver time.

På baggrund af diskussionen om aktivitetsdatas begrænsninger, er det plausibelt at argumentere for, at fremtidige beslutninger, der inddrager aktivitetsdata, skal tages med påpasselighed og vished om, at beslutningsgrundlaget ikke er så sikkert, som hidtil antaget.

6.2.2 Interview og informanter

En metodisk begrænsning kommer til udtryk ved interviewenes oprindelige tiltænkte formål, der inkluderede at undersøge, om det var muligt at reducere idrætsfaciliteterne energimæssige aftryk. Formålet var bl.a. at afdække, om informanterne var villige til at organisere sig anderledes for at tage hensyn til energiforbruget. Det viste sig undervejs i specialet, at undersøgelsens fokus, nemlig skolernes betydning for booking og benyttelse af idrætsfaciliteterne samt idrætsfaciliteterne rolle for skolerne, var mere interessant og relevant at undersøge. Denne ændring kan være problematisk, da det potentielt kan påvirke undersøgelsens pålidelighed (Kvale & Brinkmann, 2015a). Det kan også have ført til underbelyste områder, som konsekvens af at interviewene havde et andet oprindeligt sigte end alene at belyse undersøgelsens problemformulering.

Den anden metodiske begrænsning er undersøgelsens manglende inkludering af lærernes syn på idrætsfaciliteternes rolle i hverdagen. Det står i kontrast til den klare fordel, at de inkluderede informanter har været karakteriseret af at være ansat i en stilling med politisk indflydelse og beslutningskompetencer. Den position er lærere ikke i, men de er derimod de aktører, som har størst indsigt i idrætsfaciliteternes betydning for den offentlige værdiskabelse. Det er et vigtigt, perspektiv, som begrænser undersøgelsen af, hvilken rolle idrætsfaciliteterne har for den offentlige værdiskabelse.

7. Konklusion

Dette speciale har haft til formål at undersøge, hvorvidt eksisterende data om booking og benyttelse af idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune kan forbedre kapacitetsudnyttelsen i skoletiden. Undersøgelsen har adresseret tre forskningsspørgsmål omhandlende ledig kapacitet, betydningen af skolernes booking metode og benyttelse af idrætsfaciliteterne, samt idrætsfaciliteternes rolle i skolernes hverdag.

Undersøgelsen konkluderer, at der er ledig kapacitet i idrætsfaciliteterne i skoletiden. Den ledige kapacitet viser sig overvejende som bookede tider, der ikke udnyttes af skolerne. Men der er tillige ledige tider i faciliteterne, som ikke er booket, og dermed også ledig kapacitet til brug for andre brugergrupper i skoletiden. Det gælder på tværs af ugerne og sæsonerne. Skolerne benytter idrætsfaciliteterne markant mindre i lavsæsonen, til trods for, at lavsæsonen i højere grad er booket, og det resulterer i en dårligere kapacitetsudnyttelse i lavsæsonen end i højsæsonen. Aktivitetsdata har derudover belyst, at skolernes bookinger ikke afspejler deres behov eftersom idrætsfaciliteter med høj booking ikke nødvendigvis resulterer i tilsvarende høj benyttelse, hverken i høj- eller lavsæson.

Kombinationen af aktivitetsdata og interviews med informanter, med relevans for skoletiden, har belyst, at måden hvorpå skolerne booker idrætsfaciliteterne resulterer i tomme idrætsfaciliteter i løbet af ugen, mere i lavsæsonen end i højsæsonen. Idrætsfaciliteterne står til rådighed for skolerne i samme omfang i både høj- og lavsæson, uagtet at skolerne har en forventning om at benyttelsen af idrætsfaciliteterne er mindre i lavsæsonen. Aktivitetsdata viser desuden, at bookinger af begrænset tid skaber et større fremmøde hos skolerne, og interviews har belyst, at det giver mulighed for, at halinspektøren kan fremme benyttelsen og brugerdiversiteten i idrætsfaciliteten.

Måden hvorpå skolerne booker og benytter idrætsfaciliteter, skal dog ses i lyset af deres rolle for skolerne. Idrætsfaciliteterne fungerer som et ekstra faglokale, og skolernes viden, om hvilken og hvor meget tid de har til rådighed i faciliteten, fremstår i undersøgelsen som en forudsætning for, at skolerne kan skabe det kommende års skoleskema. Idrætsfaciliteterne har en vigtig rolle som ramme om idrætsundervisningen, men dets fleksible funktion, få retningslinjer for booking, benyttelse og aflysning betyder, at skolerne og lærerne kan bruge sin tid på deres kerneopgave, undervisning af eleverne. Analyse og diskussion peger endvidere på, at idrætsfaciliteternes rolle i skoletiden skyldes en institutionel logik, der understøtter den historiske forventning om, at kommunen prioriterer skolerne i idrætsfaciliteterne.

Med udgangspunkt i Moores (1995, 2013) teori om offentlig værdiskabelse er ovenstående opgjort som omkostninger og forudsætninger for den offentlige værdiskabelse, på værdiskabelseskontoen. På den baggrund kan det konkluderes, at det er muligt at anvende eksisterende data om booking og benyttelse til at forbedre kapacitetsudnyttelse af idrætsfaciliteterne i skoletiden, i Frederiksberg Kommune. Men det kan ikke konkluderes, om den forbedret kapacitetsudnyttelse resulterer i anden eller mere ønskværdig offentlig værdiskabelse, end den nuværende måde idrætsfaciliteterne er udnyttet og den vigtige rolle ved at stå til rådighed for skolerne.

8. Perspektivering

Den nye folkeskolereforms reducerede timeantal i idrætsundervisning fører umiddelbart til et mindre behov for, at idrætsfaciliteterne skal stå til rådighed for skolerne. Det bør medføre færre bookinger i idrætsfaciliteterne i skoletiden, og dermed resultere i mere reel, ledig kapacitet, som kan komme andre brugergrupper til gavn. Den nye folkeskolereform udgør dermed en oplagt mulighed for at komme efterspørgslen efter idrætsfaciliteter i kommunen nærmere, og udgør rammen om de to første punkter i perspektiveringen.

8.1 Et mindre behov for idrætsfaciliteter

Det reducerede timeantal i idrætsundervisning fører umiddelbart til et mindre behov for, at idrætsfaciliteterne står til rådighed for skolerne. Det bør medføre færre bookinger i idrætsfaciliteterne i skoletiden, og dermed resultere i mere reel, ledig kapacitet, som kan komme andre brugergrupper til gavn.

Kultur- og fritidsafdelingens udforskning af, hvordan ledig tid bedst tjener den offentlige værdiskabelse (afsnit 6.1.2), vil drage fordel af en integreret og helhedsorienteret tilgang, hvor idrætsfaciliteterne indarbejdes på tværs af forvaltninger og fagområder. En sådan tilgang vil fremme og støtte flere borgergruppers bevægelses- og motionsvaner (Iversen & Dalgas, 2024), og der er skabt en sjælden mulighed for at integrere idrætsfaciliteterne i den kommunale sundhedsfremme og forebyggende indsats. Der eksisterer i øjeblikket ingen kultur, norm eller forventning om, at folkeoplysende foreninger skal inkluderes i sundhedsfremmende og forebyggende indsatser (Ibsen, 2021, pp. 112-129). Derfor kan den igangværende forskning, om personalets rolle i kommunale idrætsanlæg (Andersen et al., 2024), med fordel inddrages i denne kontekst. Den ledige kapacitet giver mulighed for at tænke innovativt og strategisk ved bl.a. at bruge idrætsfaciliteterne som ramme for initiativer rettet mod nogle af de mest marginaliserede borgergrupper, herunder langtidsledige og borgere med fysiske funktionsnedsættelser (Ibsen et al., 2022). Ved at inddrage idrætsfaciliteter i sådanne indsatser kan kommunen få bragt idrætsfaciliteterne i spil på tværs af forvaltninger og fagområder, hvilket vil være med til at nedbryde barriererne for at indtænke idrætsfaciliteterne i andre kontekster end idræt.

På baggrund af ovenstående kan den nye folkeskolereform i kombination med den ledige kapacitet, bruges som en katalysator til at udvikle en mere integreret og helhedsorienteret strategisk tilgang, der kan ændre praksis for, hvordan Frederiksberg Kommune kan forbedre kapacitetsudnyttelsen af idrætsfaciliteterne.

8.2 Social ulighed

Den nye folkeskolereform reducerer antallet af idrætstimer betydeligt, og det rejser bekymringer for elevernes mentale og fysiske helbred (Hjortdal, 2024). Forskning fra Svendborgprojektet viser, at flere idrætstimer har positive effekter på elevernes sundhed (Bugge et al., 2018; Tarp et al., 2018). En reducere af idrætstimerne for udskolings eleverne går derfor stik modsat dokumenterede effekter af mere idræt. Særligt bekymrende er overgangen af dele af skoleidrætten til valgfag, hvilket formentlig vil medføre øget social ulighed hos de unge (Rask et al., 2018; Rask et al., 2022), som det allerede ses i foreningsidrætten. Denne ændring betyder, at idræts glade elever får mulighed for at dyrke mere idræt, mens de mindre idræts glade elever kan vælge idrætten fra. Det kan få negative konsekvenser for de elever, der har brug for positive idrætsoplevelser for at opbygge et sundt forhold til idræt og bevægelse. Ny forskning om skoleidrættens betydning viser, at elever, der har haft ubehagelige oplevelser i idrætstimerne, er markant mindre fysisk aktive senere i livet (Dalgas, 2024, pp. 65-70). Det skaber potentielt to modsætninger; til- og fravælgerne af idrætten; de idrætsvante og ikke-idrætsvante. Her understøtter skolereformen i meget højere grad de idrætsvante elever, hvilket medfører risiko for, at de ikke-idrætsvante tabes mellem to stole (Linder & Knudstrup, 2024).

Skal idrætsfaciliteterne leve op til den kommunale forventning om at være ramme om mere end idrætsundervisningen i skoletiden og legitimere sin substantielle økonomiske støtte (Iversen & Forsberg, 2024), anbefales det at udnytte den opstået mulighed for at inddrage faciliteterne i de øvrige undervisningsfag. Inddragelsen af idrætsfaciliteterne kan med fordel indskrives i de, af skolebestyrelsen, frivillige principper for, hvordan motion og bevægelse skal indgå i undervisningen (Børne- og undervisningsministeriet, 2024, p. 3).

8.3 Fremtidig forskning

Der er behov for mere empirisk forskning, der går i dybden med lærere og elevers syn på idrætsfaciliteternes rolle i deres hverdag. For at forbedre udnyttelsen af idrætsfaciliteter i skoletiden er det afgørende at forstå, hvordan lærerne værdsætter og anvender faciliteterne, samt hvilken betydning de tilskriver dem i forhold til deres undervisningspraksis og elevernes fysiske aktivitet.

Lærernes indsigt er central, som ansvarlige for at planlægge og gennemføre idrætsundervisningen samt anden undervisning i idrætsfaciliteterne, og selvom der i denne undersøgelse identificeres faktorer, der påvirker skolernes booking og benyttelse af idrætsfaciliteterne, må det forventes, at

lærerne vil kunne anskueliggøre mere detaljerede fremmende og hæmmende faktorer for deres booking og benyttelse af idrætsfaciliteterne. For at kunne foretage en konklusion om idrætsfaciliteternes offentlige værdiskabelse, er det nødvendigt med mere forskning inden for området og med indsigt fra lærer og elever, samt yderligere forskning, der afdækker i hvilken grad, at de fysiske rammer, herunder idrætsfaciliteterne, har betydning for kvaliteten og effekten af skoleundervisningen, både idræts- og øvrige fag.

På baggrund af undersøgelsen synes det relevant at anbefale mere forskning, der afdækker kommunens, skolernes og lærernes forskellige forventninger til, hvem idrætsfaciliteter (som i dette speciale, større idrætshaller) og svømmefaciliteter har til formål at være til gavn for. Denne anbefaling udspringer af en central hypotese om, at skoler og lærere har forskellige forventninger til, hvem der benytter henholdsvis idrætsfaciliteter og svømmefaciliteter, hvilket tyder på at påvirke skolernes praksis for at booke og aflyse faciliteterne.

Det ligger implicit i, at idrætsfaciliteterne i dagtimerne primært er til gavn for skolerne, hvilket giver skolerne ret til og mulighed for at booke det timeantal, de måtte have behov for. Det kan bl.a. illustreres af Bülowvejhallen og skolerne, der ingen forventninger har til, at andre kan benytte faciliteten, og dermed ikke ser et behov for at aflyse deres booking, når denne ikke skal benyttes alligevel. I modsætning synes lærerne i denne undersøgelse at have en anden forventning til svømmefaciliteterne. De ved, at svømmefaciliteterne også benyttes af andre brugere end skolerne, også i skoletiden. Denne forventning kan skyldes, at svømmehaller har tradition for et større sigte mod den selvorganiserede idræt og bredere offentlighed (Linder, 2024).

Ved at afdække kommunens, skolernes og lærernes forskellige forventninger til, hvem der benytter kommunale idræts- og svømmefaciliteter, kan det være et lille skridt i retningen af, at de to facilitetstyper får mere tilfælles, hvad angår benyttelse og brugerdiversitet, end hvad der på nuværende tidspunkt ser ud til at adskille de to facilitetstyper.

9. Litteraturliste

- Andersen, R. V., Høyer-Kruse, J., & Iversen, E. B. (2024). *Hvilken rolle kan personalet spille for udviklingen i de kommunale haller?* (Kort fortalt, Issue.
- Braun, V., Clark, V., & Weate, P. (2016). Using thematic analysis in sport and exercise research. In B. Smith & A. C. Sparkes (Eds.), *Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise* (1. udgave ed., pp. 191-204). Taylor & Francis Group.
- Buch-Hansen, H., & Nielsen, P. (2014). *Kritisk realisme*. Samfundslitteratur/Roskilde Universitetsforlag.
- Bugge, A., Möller, S., Tarp, J., Hillman, C. H., Lima, R. A., Gejl, A. K., Klakk, H., & Wedderkopp, N. (2018). Influence of a 2- to 6-year physical education intervention on scholastic performance: The CHAMPS study-DK. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 28(1), 228-236. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/sms.12902>
- Børne- og undervisningsministeriet. (2019). *Idræt: Fælles Mål*. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet Retrieved from https://emu.dk/sites/default/files/2020-09/GSK_F%C3%A6llesM%C3%A5l_idr%C3%A6t.pdf
- Børne- og undervisningsministeriet. (2020). *Folkeskolens udvikling efter reformen : en vidensopsamling om folkeskolereformens følgeforskningsprogram 2014-2018*. <https://hdl.handle.net/109.3.1/ca962ed8-7444-415c-83d6-6d74e64baf9f>
- Børne- og undervisningsministeriet. (2024, 19/02-2023). *Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse*
- Cresswell, J. H., & Clark, V. L. P. (2017). Choosing a Mixed Methods Design. In *Designing and conducting mixed methods research* (Third edition, international student edition ed., pp. 53-104). SAGE.
- Dalgas, B. W. (2024). *Moving Denmark: Physical Activity Beliefs and Motivation Within and Across Life* Syddansk Universitet].
- Danmarks Statistik. (2018). *Tættest befolkning på landet på Sjælland og Fyn*. Retrieved 01/04 from <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=30696>
- DGI. (2024). *Medlemstal* <https://www.dgi.dk/om/fakta/tal-og-referater/medlemstal>
- Europa-Parlamentet. (2016a). Databeskyttelsesforordningen. 2016/679, Artikel 6.

- Europa-Parlamentet. (2016b). Databeskyttelsesforordningen. 2016/679, Artikel 5.
- Fernado, J. (2024, 01/04-2024). *Opportunity Cost: Definition, Formula, and Examples*. Investopedia. Retrieved 10/04 from <https://www.investopedia.com/terms/o/opportunitycost.asp>
- Forsberg, P. (2016). *Fremtidens idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune - afslutningsnotat*. <https://www.idan.dk/udgivelser/fremtidens-idraetsfaciliteter-i-frederiksberg-kommune-afslutningsnotat/>
- Forsberg, P. (2020). *I idrætsforeningernes tjeneste : en undersøgelse af ledelse af danske idrætsanlæg : ph.d.-afhandling SDU*. Odense.
- Forsberg, P., & Hayman, D. (2021). *Strategiske potentialer i registrering af aktiviteter* (1. udgave ed.). Idrættens Analyseinstitut. https://idan.dk/media/10589772/Analyseredskab-for-kameramaaling_final_.pdf
- Forsberg, P., & Iversen, E. B. (2019a). The influence of voluntary sports clubs on the management of community sports facilities in Denmark. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(3), 399-414. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/19406940.2019.1595699>
- Forsberg, P., & Iversen, E. B. (2019b). Skaber ledere af idrætsanlæg offentlig værdi? *Forum for Idræt*(34).
- Forsberg, P., Petersen, F., & Toftgård, N. A. (2023). Idrætsfacilitetsanalyse i Køge Kommune : baggrundsrapport.
- Frederiksberg Idræt. (2023). *Velkommen til Frederiksberg* [Præsentation af FIU og idrætten på Frederiksberg]. Frederiksberg Idræt.
- Frederiksberg Kommune. (2019). *BILAG 7: BILAG til Lokaleudlånsregler*. (J.nr.: 18.15.00-P21-1-18). Frederiksberg Retrieved from <https://booking.frederiksberg.dk/side.asp?wkid=frederiksberg&side=8>
- Frederiksberg Kommune. (2022). *Love for Frederiksberg Idræt*. Frederiksberg: Frederiksberg Kommune
- Frederiksberg Kommune, Frederiksberg Idræt, & Københavns Boldklub. (2022). *Facilitetsstrategi for idrætsfaciliteter på Frederiksberg*. Københavns Kommune
- Hallmonitor. (2024, u.d.). *HallMonitor Sensor: Monitorering af faciliteter inde og ude*. Hallmonitor. Retrieved 03/04-2024 from <https://www.hallmonitor.dk/produkter/hallmonitor-sensor/>

- Hjortdal, J. (2024, 24/3-2024). *Danske Skoleelever og DIF: Politisk svigt at fjerne krav om bevægelse og skære i idrætstimer*. DIF.dk. Retrieved 15/04 from <https://www.dif.dk/nyheder/2024/03/danske-skoleelever-og-dif-politisk-svigt-at-fjerne-krav-om-bevaegelse-og-skaere-i-idraetstimer>
- Høyer-Kruse, J. (2022). Undersøgelse af de eksisterende faciliteters benyttelse : resultater fra kameramålinger i udvalgte idrætshaller. *Kort fortalt (Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund)*.
- Høyer-Kruse, J., Bundgaard Iversen, E., & Forsberg, P. (2017). Idrætsanlægs benyttelse og brugernes tilfredshed.
- Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Gjersing Nielsen, C., & Due Nielsen, C. (2016). *Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune* (Movements, Issue).
- Høyer-Kruse, J., Voldby, C. R., Ibsen, B., & Jørgensen, C. M. (2018). *Idræt, fritid og kultur i Roskilde Kommune : aktiviteter og faciliteter*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet. https://roskilde.dk/sites/default/files/fics/DAG/3678/Bilag/Idraet_fritid_og_kultur_i_Roskilde_Kommune_-_aktiviteter_og_faciliteter.pdf
- Ibsen, B. (2011). Kommunalreformens betydning for kommunernes idrætspolitik. *Økonomi & Politik*, 84(2), 94. (Sport, politik og økonomi)
- Ibsen, B. (2021). Voluntary-Public Sector Co-Production in Denmark: Why Differences Between Welfare Areas? In *Voluntary and Public Sector Collaboration in Scandinavia : New Approaches to Co-Production* (pp. 101-136). Springer International Publishing AG.
- Ibsen, B., Elmoose-Østerlund, K., & Høyer-Kruse, J. (2022). *Bevægelsesvaner og selvvrurderet helbred*. Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.
- Ibsen, B., & Jørgensen, P. (2009). Kommunal idrætspolitik under forandring. In B. Ibsen (Ed.), *Nye stier i den kommunale idrætspolitik*. Idrættens Analyseinstitutet.
- Iversen, E. B. (2015). *Public management of private non-profit sports halls : PhD thesis*. University of Southern Denmark.
- Iversen, E. B., & Cuskelly, G. (2015). Effects of different policy approaches on sport facility utilisation strategies. *Sport Management Review*. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2014.12.004>

- Iversen, E. B., & Dalgas, B. W. (2024, 21/03-2024). *Kommuners opdeling i fagområder står i vejen for bedre bevægelsesvaner* Idrætsmonitor.dk. Retrieved 27/04 from <https://idraetsmonitor.dk/debat/art9807624/Kommuners-opdeling-i-fagomr%C3%A5der-st%C3%A5r-i-vejen-for-bedre-bev%C3%A6gelsesvaner>
- Iversen, E. B., & Forsberg, P. (2014). Mål eller kaos? : muligheder og begrænsninger i at indføre 'performance management' i danske idrætsfaciliteter. *Forum for Idræt*(1), 96.
- Iversen, E. B., & Forsberg, P. (2024). Skal idrætsanlæg nyorientere deres eksistensberettigelse? In *Idrættens og civilsamfundets knaster: kritisk samfundsvidenskabelige analyser* (pp. 251-272). SDU.
- Iversen, E. B., Høyer-Kruse, J., & Ibsen, B. (2021). *Vi måler på brugen af idrætsfaciliteter som aldrig før*. Retrieved 11/3 from <https://www.altinget.dk/idraet/artikel/vi-maaler-paa-brugen-af-idraetsfaciliteter-som-aldrig-foer-nu-advarer-forskere-om-centrale-faldgruber>
- Klitgaard, M. B., & Emmenegger, P. (2018). Historisk Institutionalisme. In C. Green-Pedersen, C. Jensen, & P. Nannestad (Eds.), *Offentlig politik* (Vol. 3, pp. 127-146).
- Kulturministeriet. (2018). *Bekendtgørelse af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven)*. Kulturministeriet
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015a). Den sociale konstruktion af validitet. In *Interview - det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udgave, 2. opslag ed., pp. 313 - 338). Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015b). *Interview - det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udgave, 2. opslag ed.). Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015c). Udførelse af interview. In *Interview - det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udgave, 2. opslag ed., pp. 177-196). Hans Reitzels Forlag.
- Linder, J. (2024, 17/04-2024). *Efter sag om kommunalt kurbad: Fagforening frygter, at andre svømmebade kan komme i klemme* Idrætsmonitor.dk. Retrieved 20/04-2024 from <https://idraetsmonitor.dk/nyheder/art9858054/Fagforening-frygter-at-andre-sv%C3%B8mmebade-kan-komme-i-klemme>

- Linder, J., & Knudstrup, A. H. (2024). *Skoleaftale sløjfer prøve og timer: Men DGI-formand tror på mere idræt gennem styrkede valgfag*. Idrætsmonitor.dk. Retrieved 15/5-2024 from <https://idraetsmonitor.dk/nyheder/art9819713/Men-DGI-formand-tror-p%C3%A5-mere-idr%C3%A6t-gennem-styrkede-valgfag>
- Lund Ærthøj, A., Gansler, R., & Stoklund, S. (2024). *Idrætsmødet: Hvordan kan fremtidens faciliteter arbejde bruger- og datadrevet*. Youtube.com.
- Moore, M. H. (1995). *Creating public value : strategic management in government*. Cambridge: Harvard University Press.
- Moore, M. H. (2013). *Recognizing public value*. Cambridge: Harvard University Press.
- Nielsen, J. H., & Rasmussen, M. (2022). *Bevægelse i skoledagen 2022* (Bevægelse i skoledagen 2022, Issue.
- Ottesen, L., & Ibsen, B. (2000). Forsamles og forenes om idrætten. In K. U. Institut for Idræt (Ed.), (Vol. Skriftrække 5, pp. 14-15): Lokale og Anlægsfonden.
- Pedersen, M. R. L., Dalgas, B. W., Høyer-Kruse, J., & Ibsen, B. (2019a). Idræt, fritid, kultur og frivilligt arbejde i Vordingborg Kommune. In *Movement*. https://www.sdu.dk/da/forskning/cisc/nyt_cisc/vordingborg_rapport
- Pedersen, M. R. L., Dalgas, B. W., Høyer-Kruse, J., & Ibsen, B. (2019b). *Idræt, fritid, kultur og frivilligt arbejde i Vordingborg Kommune*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.
- Pedersen, N. H., Grøntved, A., Brønd, J. C., Møller, N. C., Larsen, K. T., Debrabant, B., Koch, S., Troelsen, J., Brage, S., Schipperijn, J., Hjelmberg, J., Wedderkopp, N., Christiansen, L. B., & Kristensen, P. L. (2023). Effect of nationwide school policy on device-measured physical activity in Danish children and adolescents: a natural experiment. *The Lancet Regional Health - Europe*, 26, 100575. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2022.100575>
- Rask, S., Kjær, M., Pilgærd, M., & Asserhøj, T. L. (2018). *Socialt udsatte i idrætten : definitioner og eksisterende viden* (1. udgave ed.). Idrættens Analyseinstitut. <http://www.idan.dk/vidensbank/downloads/socialt-udsatte-i-idraetten-definitioner-og-eksisterende-viden/021770db-5c47-4fdb-b09c-a8bd00a1f93b>
- Rask, S., Petersen, F., Hansen, K., & Eske, M. (2022). *Danskernes motions- og sportsvaner 2020* (1. udgave ed.)

- Ryberg, J. (2023, 11/05-2023). *Utilitarisme*. Den Store Danske. Retrieved 08/04 from <https://denstoredanske.lex.dk/utilitarisme>
- Schmidt, E. B., & Ibsen, B. (2022). Indvandrere og efterkommeres deltagelse i idrætsforeninger. 107.
- Smith, B., & Sparks, A. C. (2016). Interviews: qualitative interviewing in the sport and exercise sciences. In B. Smith & A. C. Sparkes (Eds.), *Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise* (1. udgave ed., pp. 103-123). Taylor & Francis Group.
- Svendsen, G. L. H. (2003). Det store halbyggeri. *Fortid og Nutid*, 1, 186-204. <https://tidsskrift.dk/fortidognutid/article/view/75121>
- Tarp, J., Jespersen, E., Møller, N. C., Klakk, H., Wessner, B., Wedderkopp, N., & Bugge, A. (2018). Long-term follow-up on biological risk factors, adiposity, and cardiorespiratory fitness development in a physical education intervention: a natural experiment (CHAMPS-study DK). *BMC Public Health*, 18(1), 605. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5524-4>
- Toftgård, N. A. (2023, 31/10-2024). *Facilitetsindeks 2023: Ny metode betyder, at nogle kommuner står bedre i indekset end tidligere*. Idrættens Analyseinstitut. Retrieved 07/03 from <https://www.idan.dk/nyheder/facilitetsindeks-2023-ny-metode-betyder-at-nogle-kommuner-staar-bedre-i-indekset-end-tidligere/>
- Wøllekær, J. (2007). *Tidens krav er sporten krav - studier i den kommunale idrætspolitikdannelse i Odense, Århus og Ålborg i 1900-1950 : ph.d.-afhandling SDU*].

10. Bilag

Bilag 1: Værdiskabelseskonto

Værdiskabelseskonto for idrætsfaciliteter på Frederiksberg	
Omkostninger	Offentlig værdi
Værdiskabelseskontoen opgører her de omkostninger, der opstår ved de etablerede rammer om skoletiden og forudsætninger for den offentlige værdiskabelse.	Værdiskabelseskontoen opgører her de forudsætninger, der er en nødvendighed for, at den egentlige, substantielle offentlige værdiskabelse kan finde sted; herunder skolernes benyttelse af idrætsfaciliteterne til aktiviteter, der skaber læring, sundhed, fællesskab mv.

Tablel. Værdiskabelseskontoen for temaerne i den kvalitative analyse

Note. Med inspiration fra Moore (2013) p. 66

Bilag 2: Aktivitetsdata – eksempel

Nedenfor (næste side) vises et udskrift af Excel-dokumentet anvendt til beregning af benyttelsen (%).

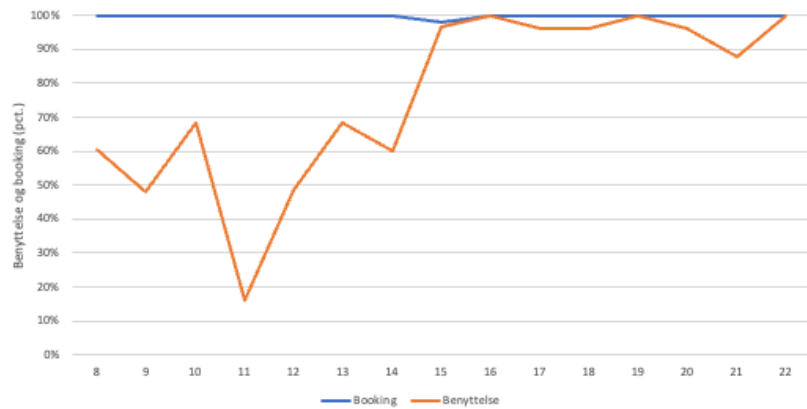
Til venstre er gennemsnittet for benyttelsen opgjort for de inkluderede fem uger. Hvis der har været anden aktivitet end idræt i faciliteten, f.eks. ved eksamen, registrerer kameraet dette og inkludere det i beregningen af benyttelsen. I denne undersøgelse er dage/timer med anden aktivitet slettet og indgår ikke i beregning. Det er der taget forbehold i beregning af benyttelsen (%).

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	Antal Uger	5		Mindst være (booking):	1,9	Mindst være (antal)	1,9										
2	Mindre aktivitet	4,8															
3	Bülowsvej	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	LÅ_rdag	SÅ_ndag		Uge 2, 2022	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	LÅ_rdag	SÅ_ndag
4	08:00	40%	80%	80%	80%	42%	60%	100%	20%	08:00	0	19,5	0	0	27	7,5	10,5
5	09:00	60%	60%	80%	80%	21%	20%	100%	60%	09:00	4	1	0	0	7,5	18	23
6	10:00	60%	80%	80%	80%	21%	100%	100%	100%	10:00	21	20,5	0	6,5	12,5	23	28
7	11:00	0%	0%	0%	0%	0%	80%	100%	100%	11:00	0,5	1	0	0	1	23,5	14
8	12:00	0%	40%	80%	83%	40%	80%	100%	100%	12:00	0	9,5	10,5	5,5	21,5	12,5	17
9	13:00	80%	60%	60%	63%	80%	100%	80%	80%	13:00	20,5	7,5	0	7	1,5	27,5	23
10	14:00	80%	40%	60%	21%	100%	100%	80%	80%	14:00	10	0	0	11,5	14,5	31,5	22
11	15:00	100%	100%	100%	83%	100%	100%	60%	60%	15:00	6,5	10	6	7,5	8,5	14,5	25
12	16:00	100%	100%	100%	100%	100%	60%	60%	60%	16:00	14	28,5	17,5	12	20	0	29,5
13	17:00	100%	100%	100%	80%	100%	40%	80%	80%	17:00	19,5	23,5	21,5	10,5	19	0	29
14	18:00	100%	100%	100%	100%	80%	40%	80%	80%	18:00	15	18	19,5	15,5	27	0	12
15	19:00	100%	100%	100%	100%	100%	0%	40%	40%	19:00	21	13	20,5	16,5	25,5	0	3
16	20:00	100%	100%	100%	100%	80%	0%	20%	20%	20:00	13	13,5	20	12	3,5	0	0
17	21:00	100%	100%	100%	100%	40%	0%	20%	20%	21:00	15	14	15	12	0	0	0
18	22:00	100%	100%	100%	100%	Lukket	0%	0%	0%	22:00	7,5	9,5	6,5	3,5		0	0
19		46%	51%	63%	36%	69%											
20																	
21	Kedelhallen	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	LÅ_rdag	SÅ_ndag		Uge 2, 2022	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	LÅ_rdag	SÅ_ndag
22	08:00	83%	80%	100%	80%	0%	0%	20%	20%	08:00	0	14,5	3	2	0	0	0
23	09:00	83%	80%	100%	80%	20%	20%	60%	60%	09:00	0	17	4,5	7	0	0	4
24	10:00	83%	80%	80%	80%	60%	60%	60%	60%	10:00	0	0	8,5	6,5	0	0	12
25	11:00	0%	0%	0%	80%	0%	60%	60%	60%	11:00	0	1	0	3,5	0	0,5	11
26	12:00	63%	60%	20%	80%	0%	80%	80%	80%	12:00	0	8,5	2,5	7	0	2,5	11
27	13:00	63%	40%	40%	80%	0%	20%	80%	80%	13:00	0	3,5	22	2	0	0	6
28	14:00	63%	0%	80%	60%	0%	20%	60%	60%	14:00	0	0	3,5	4	0	0	0,5
29	15:00	83%	80%	80%	40%	0%	0%	60%	60%	15:00	0	2,5	3	6	0	0	0
30	16:00	100%	100%	100%	100%	60%	0%	60%	60%	16:00	14	13,5	9,5	20	1,5	0	0
31	17:00	100%	100%	100%	100%	80%	0%	60%	60%	17:00	17,5	12	7	19,5	3	1	0
32	18:00	100%	100%	100%	100%	20%	0%	60%	60%	18:00	12,5	18	7,5	14,5	0	0	0
33	19:00	100%	100%	100%	100%	60%	40%	20%	20%	19:00	13,5	9,5	6,5	14	17,5	13,5	0
34	20:00	100%	100%	80%	80%	60%	40%	0%	0%	20:00	21	16	5	15,5	21,5	21,5	0
35	21:00	100%	100%	80%	80%	40%	40%	0%	0%	21:00	12	9,5	5,5	8,5	3	22,5	0
36	22:00	100%	80%	80%	80%	Lukket	40%	0%	0%	22:00	11	9	12,5	10,5		6	0
37		63%	49%	60%	77%	11%											
38																	
39	Frederiksberghal	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	LÅ_rdag	SÅ_ndag		Uge 2, 2022	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	LÅ_rdag	SÅ_ndag
40	08:00	100%	100%	83%	83%	60%	80%	0%	0%	08:00	18,5	6	2,5	9,5	0	8,5	0,5
41	09:00	100%	100%	83%	63%	60%	100%	100%	100%	09:00	14	7	4	6,5	1,5	25	5
42	10:00	80%	100%	63%	42%	100%	100%	80%	80%	10:00	0	15,5	4,5	10,5	7,5	27,5	7,5
43	11:00	0%	100%	21%	42%	100%	100%	80%	80%	11:00	0	6	0	7,5	5,5	22	19
44	12:00	20%	60%	83%	63%	60%	100%	80%	80%	12:00	5,5	6	3,5	7,5	21,5	13,5	18,5
45	13:00	80%	40%	63%	63%	60%	100%	80%	80%	13:00	13,5	0,5	2	16	5	12	18,5
46	14:00	60%	0%	0%	42%	20%	60%	80%	80%	14:00	0,5	0,5	0	4	0	14	15,5
47	15:00	100%	100%	100%	100%	80%	80%	80%	80%	15:00	7	18	6,5	12,5	4	19,5	21
48	16:00	100%	100%	100%	100%	100%	80%	80%	80%	16:00	18,5	20,5	17	12	14,5	17,5	18
49	17:00	100%	100%	100%	100%	100%	40%	60%	60%	17:00	27,5	10	17,5	22,5	10,5	1	15
50	18:00	100%	100%	100%	100%	100%	20%	20%	20%	18:00	11	26	25	18,5	8,5	0	0
51	19:00	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	19:00	11	9,5	18	21,5	11,5	0	0
52	20:00	100%	60%	100%	100%	20%	0%	0%	0%	20:00	5,5	0,5	13	16,5	0	0	0
53	21:00	100%	20%	100%	60%	20%	0%	0%	0%	21:00	8	0	10,5	3,5	0	0	0
54	22:00	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	22:00	6	0	7	0	0	0	0
55		63%	71%	57%	57%	66%											

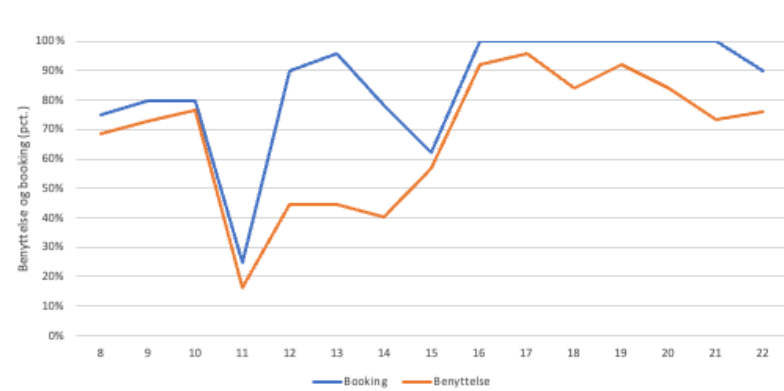
BOOKING															
Dagligdage	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Bülowsvej Store hal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Kedelhallen Store hal	75%	80%	80%	25%	90%	96%	78%	62%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	90%
Frederiksberg-Hallerne Hal 2	100%	100%	100%	80%	100%	80%	28%	76%	96%	100%	100%	100%	84%	71%	50%

BENYTTELSE															
Dagligdage	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Bülowsvej, Store Hal	60%	48%	68%	16%	49%	69%	60%	97%	100%	96%	96%	100%	96%	88%	100%
Kedelhallen Store hal	69%	73%	77%	16%	45%	45%	41%	57%	92%	96%	84%	92%	84%	73%	76%
Frederiksberg-Hallerne Hal 2	85%	81%	77%	53%	57%	61%	24%	96%	100%	100%	100%	100%	76%	60%	40%

Figur Xa. Booking og benyttelse af Bülowsvejhallen, Store hal, kl. 8-22, uge 2-6

Booking og benyttelse af Kedelhallen (Store hal) kl. 8-22, uge 2-6

Bilag 3: Beregning af benyttelse

Aktivitetsdata bliver til gennem et opsat kamera placeret i idrætsfaciliteten (oftest på gavlvæggen) der ved brug af to anonymiserede billeder, analyserer og registrerer antallet af aktive. Der registreres aktivitet to gange i timen; kvart over og kvart i, og det er muligt at opgøre antallet af aktive i idrætsfaciliteten og benyttelsesprocenten på hhv. én og to metoder. De er nærmere forklaret i nedenstående tabel, og fordele og ulemper ved opgørelsesmetoder for benyttelsesprocenten diskuteres senere i opgaven. Det er essentielt for undersøgelsen, og særligt for præsentationen af data under de kvalitative interviews, at data giver det mest retvisende og valid indblik i idrætsfaciliteternes benyttelse. Det er af stor betydning, hvilken metode der anvendes for benyttelsesprocenten. Metode 2 er mere lempelig, forstået, at den kun kræver aktivitet på ét af de to analyserede billeder, for at registrerer timen 100% benyttet. I praksis betyder det, at aktivitet først eller sidst på timen (kvart over eller kvart i) resulterer i, at idrætsfaciliteten registreres som 100% benyttet, selvom de personer der er registrerede, ikke har været aktive i den efterfølgende eller foregående del af timen. Metode 1 tager derimod højde for aktivitet i idrætsfaciliteten, først og sidst på timen i algoritmeanalyse- og beregning af benyttelsesprocenten. Det giver et mere retvisende billede af idrætsfacilitetens benyttelse fordi beregningen kræver registreret aktivitet på begge billeder. Metode 1 giver dermed flere ledige tider, og en mindre benyttelsesprocent end metode 2. Bliver metode 1 anvendt til præsentation af data under interviews, er der risiko for, at haltider registreres som 100% benyttet uden idrætsfaciliteten reelt har været benyttet, hverken helt eller delvist. Det giver et misvisende billede af idrætsfaciliteternes benyttelse.

Tabel. Oversigt over beregning for benyttelsesprocent og antal aktive

	Metode 1 (pr. billede)	Metode 2 (pr. time)
Benyttelsesprocent	Beregner benyttelsesprocenten ved at kræve aktivitet (identificeret deltagere i faciliteten) på begge billeder. Hvis der fremgår aktivitet på begge billeder*, opgøres benyttelsesprocenten til 100%. Fremgår der aktivitet på ét ud af to billeder opgøres benyttelsesprocenten til 50%.	Beregner benyttelsesprocenten ved at kræve aktivitet (identificere deltagere) på ét af de to billeder. Det vil sige, at har der været aktivitet på ét af to billeder, opgøres benyttelsesprocenten til 100%.
Antal aktive	Beregnes ved et gennemsnit af antallet af deltagere, der fremgår, og er ”identificeret” på begge billeder**	Beregnes ved et gennemsnit af antallet af deltagere, der fremgår, og er ”identificeret” på begge billeder*

*I Hallmonitors aktivitetsovervågningsdata skal der fremgå minimum én person på begge billeder for at kvalificere som 100% benyttet
**Billeder bliver sløret således at disse ikke indeholder personhenførbare oplysninger herunder billeder af ansigter, som kan identificere deltageren for derved at overholde regler for GDPR

Bilag 4: Interviewguides

Interviewguiden omhandler de samme emner, men spørgsmålene er rettet til, så de passede hver informant. Skoler og halinspektør er blevet præsenteret for nogle emner, som er mere specifikke for dem. Spørgsmålene står beskrevet under nedenstående eksempel på interviewguide. Rækkefølgen af spørgsmålene i oversigten afspejler ikke nødvendigvis rækkefølgen, som den blev udført under interviewet

Introduktion og formål

1. Præsenter dig selv og formålet med interviewet.
2. Forklar at formålet er at undersøge, hvordan eksisterende data om booking og benyttelse og af idrætsfaciliteter i Frederiksberg Kommune skaber offentlig værdi, herunder
 - a. Fokus er på dagtimerne
 - b. Bør og kan faciliteterne udnyttes bedre? Hvad betyder bedre?
3. Forklar hvordan data indsamles

Eksempel på interviewguide med idrætskonsulent og leder

Emne	Formål/teoretisk dimension	Interviewspørgsmål
Introduktion	Skabe kontakt med informanten ved først at præsentere sig selv.	Hvad er din rolle i forhold til de eksterne kommunale idrætsfaciliteter?
Om informanten arbejde	Indsigt i samarbejde med centrale kommunale aktører	Hvordan er samarbejdet med Skoleafdelingen/FIU/KFA? a. i forhold til indsamling og deling af data om benyttelse? Hvem har ansvaret for at faciliteterne bliver udnyttet optimalt?
Offentlig værdi	Få skabt indsigt ansvar og beslutningsprocesserne for idrætsfaciliteternes benyttelse.	Hvem har ansvaret for at faciliteterne bliver udnyttet optimalt? Hvem træffer beslutninger om skolerne brug i dagtimerne? a. Fordelingsnøgleb. Iht. driftsoverenskomsten administrerer i denne på vegne af kommunen. Hvorfor er der forskel på skoler bookinger? c. Hele dage vs. timebasisd. Hvad er det fordelene ved, at skoler ikke skal afmelde bookinger? Hvad er ulemperne ved, at skoler ikke skal afmelde bookinger?
Legitimitet og opbakning	Regler og procedure for	Hvilke retningslinjer har skolerne for booking- og benyttelse af faciliteterne? a. Hvad udspringer det sig af?
Operational kapacitet		Hvordan anvender I aktivitetsdata? a. Politiske beslutninger/strategier m.fl.
Offentlig værdi	Forventninger til fremtiden	Hvilke ønsker eller forventninger har forvaltningen til hvordan aktivitetsdata skal anvendes i fremtiden? a. Hvorfor anvendes det ikke sådan i dag?a. Hvad skal der til?

Offentlig værdi	Indsigt i stillingtagen til ”hvordan” idrætsfaciliteten benyttes og ikke alene ”om” den benyttes	Hvad er fordele og ulemper ved, at idrætsfaciliteter i dag anses som benyttet ved to brugere? a. Og har det overhovedet en betydning i skoletiden?
Offentlig værdi	Indsigt, hvem skoletiden for, og hvorfor	Hvem er idrætsfaciliteterne for? a. Er det kun skolerne i dagtimerne?

Skoler

Hvordan skaber idrætsfaciliteterne offentligt værdi.	Få leders indsigt den værdi det giver skolerne at benytte idrætsfaciliteterne og have den stående til rådighed	Hvorfor bruger skolerne de kommunale idrætsfaciliteter? Hvad er det for en værdi, det giver skolerne at have kommunale idrætsfaciliteter stående til rådighed? a. Eller, hvad er fordelene ved rådigheden af idrætsfaciliteterne?
Operational kapacitet	Har skolerne de fornødne ressourcer, bliver det ikke prioriteret mv.	Hvilke ressourcer har skolerne til at aflyse bookede tider, styring med anvendelsen af idrætsfaciliteterne, opfølgning m.fl. a. Hvad er barriererne? b. Ansvar for at aflyse? Er det muligt at anvende viden om booking og benyttelse til fremtidig booking af faciliteterne? a. Hvorfor/hvorfor ikke?
Legitimitet og opbakning	Hvad er skolernes syn på hvordan data skal anvendes i fremtiden	Er det muligt at anvende viden om booking og benyttelse til fremtidig booking af faciliteterne? a. Hvorfor/hvorfor ikke? ALT. Hvad er fordele og ulemperne ved, at anvende aktivitetsdata til fremtidig booking af idrætsfaciliteterne?
Offentlig værdi	Potentielle ulemper ved ”hårdere” styring af faciliteterne	Hvilke konsekvenser vil det have, hvis I blev pålagt bedre udnyttelse af idrætsfaciliteterne?

Halinspektør

Operationel kapacitet og offentlig værdiskabelse	Indsigt i samarbejdet mellem aktørerne, hvad giver det af muligheder for at skabe offentlig værdi	Hvordan er samarbejdet mellem dig og Skoleafdelingen? a. Er der forskel på Bülowvejhallen (Store hal) og Kedelhallen (Store hal)? Hvordan er samarbejdet mellem dig og skolerne? a. Er der forskel på Bülowvejhallen (Store hal) og Kedelhallen (Store hal)? Hvordan er samarbejdet mellem dig og brugerne? a. Er der forskel på Bülowvejhallen (Store hal) og Kedelhallen (Store hal)?
Operationel kapacitet	Hvad er halinspektørens rolle og muligheder for at skabe aktivitet?	Hvad er din rolle i at udnyttet faciliteten bedst muligt? Hvad gør du, når ”bookinger” ikke møder frem? a. Hvad kan/må du ikke gøre?
Energi		I hvilken grad tages der hensyn til energiforbruget, når faciliteten driftes? Hvilke behov styrer energiforbruget i faciliteten? a. Hvis ikke behov, så faktorer? Hvilket energiforbrug/tab er der forbundet med de ”bookinger”, der ikke anvender sin tid i faciliteten?

Bilag 5: Booking, benyttelse og fremmøde på timeniveau

Dette bilag ser nærmere på booking, benyttelsen og fremmøde for Frederiksberghallen, Bülowvejhallen og Kedelhallen. Resultaterne er opdelt efter facilitet, og analysen vil primært gå på skoletiden kl. 8-15, men data præsenteres fra kl. 8-15 og kl. 15-22 for at give det bedste indblik i facilitetens booking, benyttelse og fremmøde i hele dets åbningstid¹¹. Der gives først et indblik i højsæson og derefter lavsæson.

Højsæson

Tabellen viser, at overordnet set er bookingen høj både i dagtimerne og eftermiddagstimer på tværs af faciliteterne. Benyttelsen er derimod meget lavere i dagtimerne end eftermiddagstimerne, hvor der for Bülowvejhallen er den største forskel på 44 %-point. På tværs af idrætsfaciliteterne benyttes de i dagtimerne 52-63% af åbningstiden. Der er mange dagtimer, hvor idrætsfaciliteten ikke er i brug. Det fremgår endvidere at fremmødet for de bookedede tider i dagtimerne, er markant forskellige fra eftermiddagstimerne, hvor de to kommunale idrætsfaciliteter, Bülowvejhallen og Kedelhallen, har det laveste fremmøde på hhv. 53% og 59%. Det vil sig, at for Bülowvejhallen (der kun benyttes af skoler fra kl. 8-15) der fremmøde af elever i halvdelen af skoletiden.

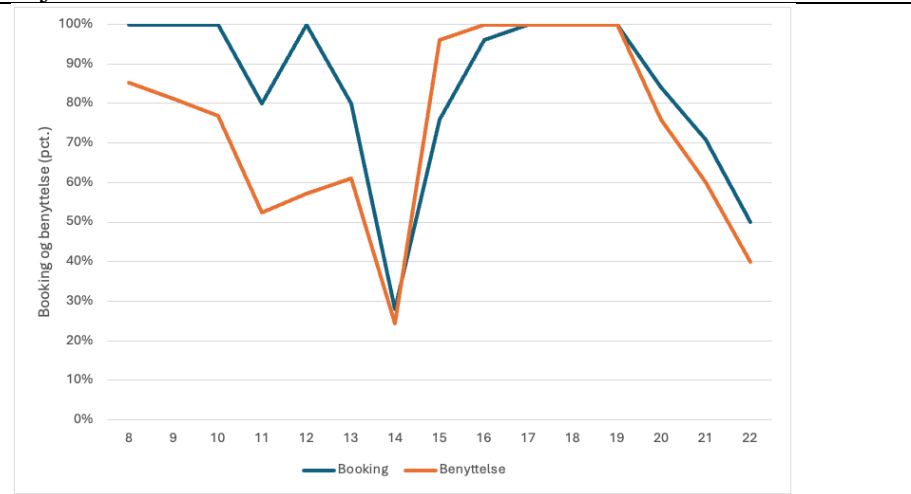
Tablel. Booking, benyttelse og fremmøde til og brug af idrætsfaciliteter kl. 8-15 og kl. 15-22 i højsæson (pct.)

Facilitet	Kl. 8-15			Kl. 15-22		
	Booking	Benyttelse	Fremmøde	Booking	Benyttelse	Fremmøde
Frederiksberghallen	84	63	75	85	84	99
Bülowvejhallen	100	53	53	100	97	97
Kedelhallen	75	52	69	94	82	87

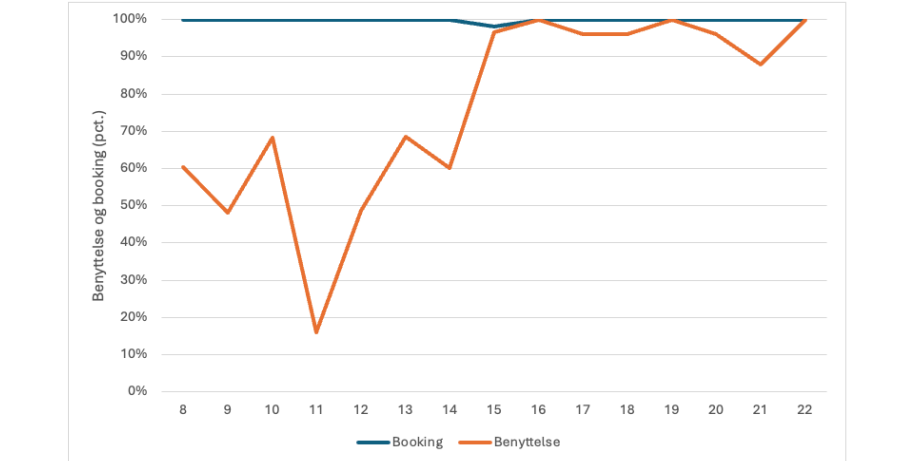
Ved at se nærmere på figurene viser der sig flere periode og tidspunkter i skoletiden med ledig kapacitet. Det understøtter fundene i tabellen der viser på tværs af idrætsfaciliteter en lav benyttelse fra kl. 8-15. De to kommunale idrætsfaciliteter, Bülowvejhallen og Kedelhallen, har begge et lignende benyttelsesmønster med faldende benyttelse mod frokost, hvor kl. 11 benyttes ca. 15% i begge tilfælde. Herefter stiger benyttelse frem mod eftermiddagen, og betragteligt, når idrætsforeninger indtræder i idrætsfaciliteten om eftermiddagen. Frederiksberghallen peaker i morgentimerne og har faldende benyttelse frem til eftermiddagen med laveste benyttelse på ca. 25%, kl. 14, som er booket tilsvarende.

¹¹ Det bemærkes for god ordens skyld igen, at weekender ikke er inkluderet i analysen.

Figur a. Booking og benyttelse af Frederiksberghallen, kl. 8-22, højsæson

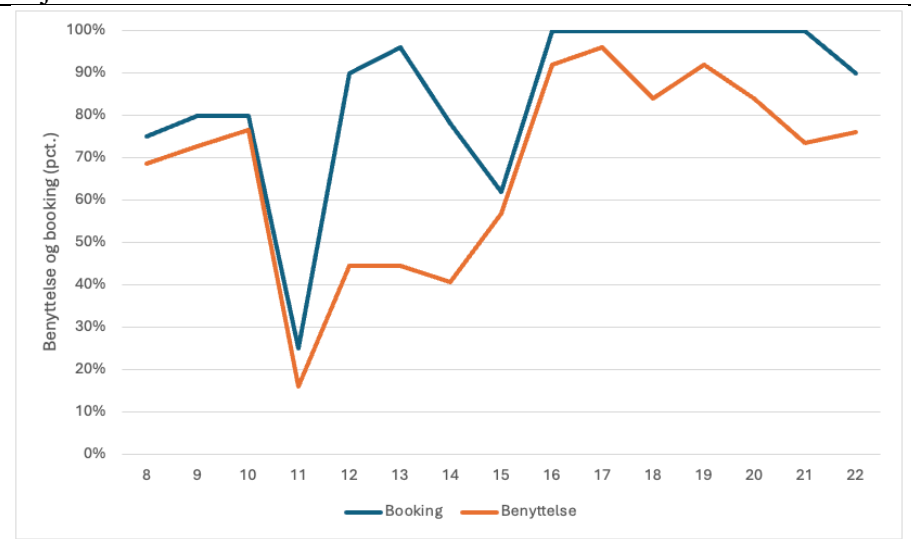

Figur b. Booking og benyttelse af Bülowsvejhallen, kl. 8-22, højsæson

*Der ses her bort fra kl. 15. Da idrætsforeningen har tiden fra kl. 15.30. Og det ikke har været muligt at opdele aktivitetsdata i halve timer.

Figur c. Booking og benyttelse af Kedelhallen, kl. 8-22, højsæson

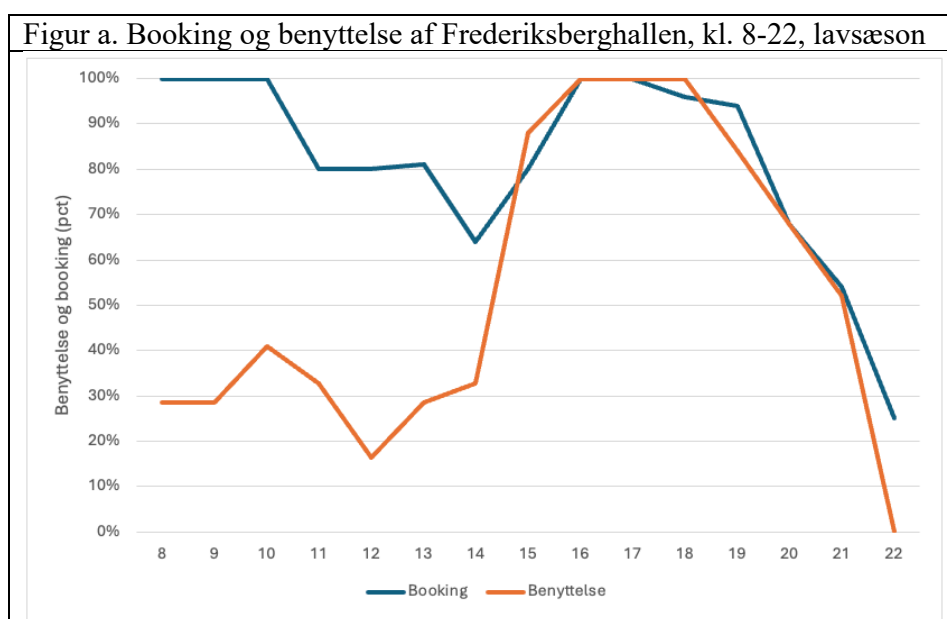
Lavsæson

Tabellen viser, at overordnet set er bookingen steget i dagtimerne og eftermiddagstimer på tværs af faciliteterne fra højsæson til lavsæson. Booking er uændret for Bülowvejhallen. Benyttelsen og fremmødet er derimod faldet betragteligt, og kun lidt mere hver tredje gang, er der fremmøde til den bookedede tid på tværs af faciliteterne. Benyttelsen er på tværs af idrætsfaciliteterne ligeledes faldet fra 52-63% til 30-42%, hvor Frederiksberghallen, modsat i højsæsonen, nu har oplevet en halvering af benyttelsen til 30%. Tendensen med de mange ledige dagtimer, hvor idrætsfaciliteten ikke er i brug, er blevet forstærket i lavsæsonen. Fra kl. 15-22 er booking og benyttelse tillige faldet men fremmødet er fortsat højt tilsvarende i højsæson.

Tablet. Booking, benyttelse og fremmøde til og brug af idrætsfaciliteter kl. 8-15 og kl. 15-22 i lavsæson (pct.)

Facilitet	Kl. 8-15			Kl. 15-22		
	Booking	Benyttelse	Fremmøde	Booking	Benyttelse	Fremmøde
Frederiksberghallen	86	30	35	77	74	96
Bülowvejhallen	100	42	42	100	91	91
Kedelhallen	79	31	39	95	72	76

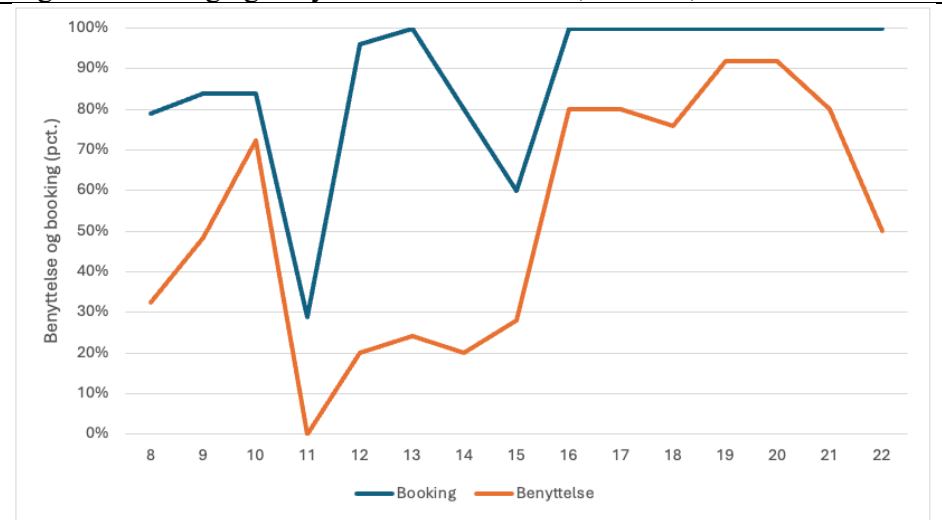
I **figurerne** viser det sig, at de to kommunale idrætsfaciliteter, Bülowvejhallen og Kedelhallen kun har få timer med højere benyttelse end 50%. Frederiksberghallen har på intet tidspunkt højere benyttelse end 40% kl. 10, og ligger i den øvrige "skoletid" på 30% eller mindre. Kl. 11 er fortsat Bülowvejhallen og Kedelhallens mindst benyttede time, med hhv. 12% og 0%.

Figur b. Booking og benyttelse af Bülowsvejhallen, kl. 8-22, lavsæson

Figur c. Booking og benyttelse af Kedelhallen, kl. 8-22, lavsæson

Bilag 6: Antal aktive

Tabel. Gennemsnit antal deltagere per dag fordelt efter sæson, kl. 8-15*

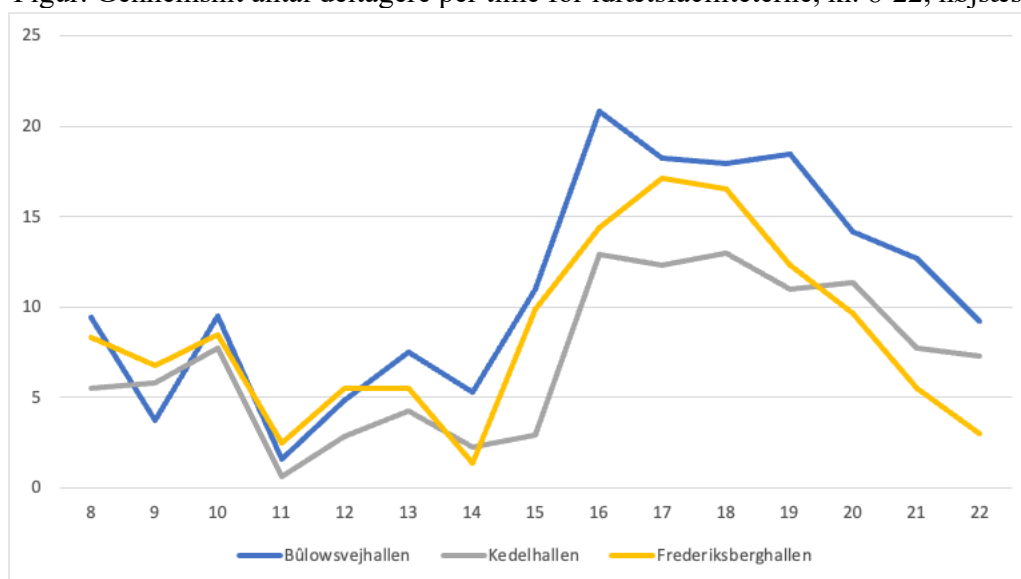
Facilitet		Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Uge**
Frederiksberghallen	Højsæson	55	47	24	31	34	191
	Lavsæson	20	47	8	16	4	95
Bülowsvejhallen	Højsæson	39	39	48	19	65	210
	Lavsæson	33	25	39	26	20	143
Kedelhallen	Højsæson	46	29	35	30	5	145
	Lavsæson	24	15	10	16	12	77

* Talt i løbet af én time (gennemsnit af to målinger)

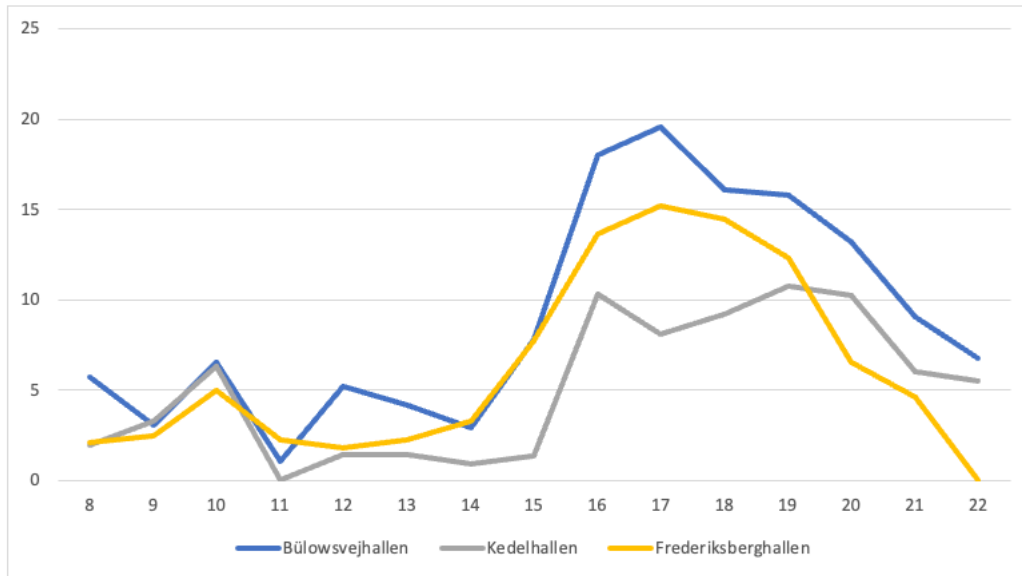
** Sum af gennemsnit for mandag – fredag.

Nedenstående figurer viser det gennemsnitlige antal deltagere pr. time for hhv. højsæson og lavsæson kl. 8-22. I højsæson vises, at morgentimerne benyttes af flest (>5 deltagere), hvor lavsæsonen forbliver på maksimal fem deltagere i gennemsnit per time (udover Bülowsvej og Kedelhallen kl. 10) for hele. Generelt kan forskellen fra høj- til lavsæson ses ved at kurverne i højsæsonen er forskudt nedad i lavsæsonen.

Figur. Gennemsnit antal deltagere per time for idrætsfaciliteterne, kl. 8-22, højsæson

Figur. Gennemsnit antal deltagere per time for idrætsfaciliteterne, kl. 8-22, lavsæson

Bilag 7: Eksempel på kodning af interview

00:01:53 Mark

Hvordan er idrætsfacilitetsdækningen på Skolen på La Coursvej?

Facilitetsdækning på skolen

00:02:02 Martin

Vi har to sale på skolen. På alle årgange har vi idræt på tværs af tre klasser. Derfor vil jeg rigtig gerne have Kedelhallen så meget som overhovedet muligt. Så har vi to sale, som er indrettet så man kan lave forskellige typer af idræt. Hvis Det er mere Boldspil orienteret, så er det meget godt at have kedelhallen. Kombinationen af kedelhallen og vores to sale, og Vores udendørs faciliteter giver nogle muligheder for, at vi rent faktisk kan leve op til idrætsfagets formål.

Idræt på tvær kræver mere plads, flere faciliteter, som skolen ikke har

Kombination af faciliteter gør at de leve op til idrætsfagets mål

Vi har været heldige, at Vi har på alle årgange har vi fået mulighed for at lægge idrætsundervisningen på tværs, så vi har kedelhallen mellem otte og ti timer om ugen.

Mulighed for at lægge undervisningen om, så alle klasser har idræt på samme tid.

00:02:47 Mark

Hvad vil det sige at idrætsundervisningen er på tværs?

00:02:48 Martin

Det kan være tre 6. Klasser, som alle har idræt på samme tid med tre lærere. De kan lave klasseopdelt undervisning, holddeling efter ønske, lave det drenge/pige-opdelt, opdele efter begyndere og erfarne til forskellige idrætsgrene. De kan udfordre rammerne på en anden måde og faktisk komme i mål med dét idrætsfaget går ud på. Kunne andet end at sparke en bold op i luften og spille mellem to mål.

Idræt på tvær giver mulighed for at udnytte lærernes kompetence

Ikke alle idrætslærere er lige gode til alting. Nogen er bedre til kropskultur, bevægelseslære og den slags, mens andre er bedre til at lave noget boldbasis. På den måde kan vi udnytte hinandens kompetencer, så det er tre idrætslærere der arbejder sammen om faget på én årgang, og derfor har adgang til forskellige faciliteter.

Har adgang til alle interne og eksterne idrætsfaciliteter på samme tid.

00:03:47 Mark

Vil det sige, at når I gør det på tværs, at det stiller større krav til idrætsfaciliteternes størrelse?

00:03:59 Martin

Det er mere antallet af faciliteter. Størrelsen gør ikke så forfærdelig meget. F.eks. Kan vi sagtens være én klasse i én sal her [på skolen].

Stor krav til antal faciliteter – IKKE størrelsen.

00:04:10 Mark

Er det en almindelig gymnastiksal?

00:04:11 Martin

Det er en almindelig gymnastik, er helt klassisk. Bygningen er fra 1922, tror jeg. Den har de ydervægge der er, og Det er svært at lave om på. Det er den klassiske med bomme, og hvad der nu ellers er af opstrengninger. Derfor er det fedt at have Kedelhallen, hvor der er mulighed for at lave noget mere, i nogle andre rammer. Der er meget højere til loftet. Der er en lille sal ved siden af, hvor vi kan gå ind med spejle mv. Det giver mulighed for at dele det mere op.

Klassisk gymnastiksal

Fordelagtig at have adgang til andre rammer end egne gymnastiksale

Giver mulighed for at dele op, hvis nødvendigt.

00:04:47 Mark

Hvorfor benytter I de eksterne idrætsfaciliteter?

00:04:52 Martin

Det gør vi fordi, hvis vi skulle være her [kun have idræt på skolen], så ville de [idrætssalene] ikke være store nok. Vi ville ikke kunne rumme tilstrækkelig med elever. Så vil vi være nødt til at lave det klasseopdelt, eller højst to klasser sammen.

Idrætsfaciliteterne gør, at de kan lave idræt på tværs.

Vi har typisk tre klasser på én årgang sammen. Hvad skal den tredje klasse? Skal den have det alene, skal den have den med en klasse Der er ældre eller en klasse der er yngre? Det er også lettere i forhold til omklædning. Der er nogle krav; lad os sige at man er i en fjerdeklasse, du kan ikke nødvendigvis efterlade alle drengene alene i et omklædningsrum, hvis du har to kvindelige idrætslærere. Og så vil vi komme til at lave fagfordeling, sætte lærer på efter køn, fordi de skal kunne være i et omklædningsrum. Det er lidt dumt, hvis du sætter to af samme køn sammen, eller hvis du ikke har to... Det kan være, at du har to kvinder som kan det hele, men du kan ikke sætte dem sammen, så du bliver nødt til at have en mand ind. Og så kan det være, at du ikke har mulighed for at leve op til kravene i idrætsfaget.

Idræt på tværs gør det nemmere at leve op til lovkrav

00:05:52 Martin

Det, at vi kan dele på tværs af en hel årgang med tre lærere... Nogle gange har vi en ekstra lærer, så vi er fire i indskoling. Nogle gange har vi SFO-pædagoger med, så der er vi fem og seks voksne. Det giver en helt anden mulighed for at gå i dybden. Så kan man tage ned i grøndalsparken med ti elever, mens andre arbejder specifikt på volleyball i en af vores sale. Så begynder det at batte. Vi kan f.eks. Øve kids-volley med ti børn fremfor, at vi er 25 elever med én lærer.

00:06:27 Mark

Er I begrænset af Kedelhallenens rammer? Der må I hverken spille fodbold eller håndbold.

00:06:46 Martin

Samler vi vores faciliteter; Kedelhallen, vores to sale, og det udendørs bliver vi ikke begrænset af det. Selvfølgelig vil det være federe hvis vi havde Bülowshallen. Så kunne vi spille alt... Ud fra den geografiske placering vi har midt på Frederiksberg og de begrænsninger det giver, synes jeg, at vi har mulighed for at leve op til det hele.

Det er den totale facilitetskapacitet der gør, at de ikke er begrænset i deres idrætslige udfoldelser

Andre faciliteter er ønskværdige, men ikke anvendelige grundet geografisk placering

Sæsonafhængigt

Det er lidt mere sæsonbetonet hvad man underviser i, så er det godt være fodbold eller lignende hører mere til sommeren. Der har vi rigtig gode muligheder på skolen for at være udendørs.

00:07:30 Mark

Ja, I har i hvert fald mere plads end Skolen på Nyelandsvej, hvor jeg havde mit seneste interview.

00:07:36 Martin

Jeg har selv været lærer på skolerne ved søerne i sin tid, hvor vi havde vi Bülowshallen, og andre gange var vi i Frederiksberg Hallen. Det mister sin glæden, når man skal transportere sig langt.

Lang transport til idrætsfacilitet er ødelæggende for undervisningen

00:07:49 Mark

Ja, hvad er det der gør, at afstanden har stor betydning?

00:07:55 Martin

Dels at vi kommer til en hal som ikke er indrettet til idræt i skoleregi. Vi kommer ud, og er et helt andet sted. Det er ikke i nærheden af skolen.

Nærhed af faciliteter har stor betydning for benyttelsen

Jeg kan huske, at jeg havde udskolingseleverne, og der var mange der aldrig dukkede op, når Vi skulle til frederiksberghallen. Det kan være, de ikke havde cykel. Det tager en halv time at komme derud med det offentlige. Hvem skal betale for Det? Er Det børnene? Det var ikke godt [at dyrke idræt i idrætsfaciliteter langt fra skolen]. Det skal helst være i nærheden af hvor skolen ligger. Eller bliver vi nødt til at sætte nogle flere timer af. Det gør vi f.eks. Til atletik, hvor vi tager på Frederiksberg Stadion. Det gør vi det i en periode, og er der i tre timer.

Nærhed af faciliteter har stor betydning for benyttelsen

00:08:46 Mark

Så kunne godt tænke mig at spørge ind værdien af at have idrætsfaciliteterne stående til rådighed. Det er jo ikke altid, at I bruger hallen. **Hvad giver det jer, at den står til rådighed for jer, når I har behov for den?**

00:09:26 Martin

Det er meget vigtigt for os at vi ved præcis hvornår vi har den til rådighed. Vi lægger skemaer efter hvornår vi har Kedelhallen. Det er noget af det allerførste vi planlægger; idrætstimerne er det første vi planlægger. Så ved vi "på det tidspunkt kan 2. Klasserne have idræt, så har de 2 sale her og kedelhallen". Derfor er de også afhængige af at bruge den. Så kan det godt være i sommerperioderne, At de ikke bruger den, men Jeg er ret sikker på, at de stort set hele vinteren benytter den hver gang der er idræt.

Rådighed over idrætsfacilitet er meget vigtig ift. planlægning af skoleåret

Idrætstimer planlægges først

Sæsonafhængig benyttelse

Vi er meget glade for at [navn udenladt] altid får gjort, så vi har det antal timer, vi gerne vil have. Nogle gange er vi i Kedelhallen en hel dag.

Godt samarbejde med Skoleafdelingen

Vi bruger den også til fællessamlinger. Vi tager hele indskolingen med over og synger morgensang. Desværre ikke så meget som jeg kunne ønske, men når vi ved, at vi har kedelhallen, så kan vi også bruge den til noget andet. Den ligger rigtig tæt på os. Det er en kæmpe fordel for os. Det er også her vi har dimission. Det er næsten som at have En ekstra idrætshal på skolen. Vi kan næsten se derover herfra. Vi bruger kedelhallen som vores ekstra gymnastiksal.

Nærheden af facilitetens betydning for benyttelsen

Spontan benyttelse

Idrætsfaciliteten er en forlængelse af skolens faciliteter

00:10:35 Mark

Så I ser det som en del af skolen?

00:10:48 Mark

For os er det helt klart en del af skolen. Hvis vi skulle benytte Mariendalshallen, så vil vi ikke komme til at bruge den særlig meget.

Nærheden af facilitetens betydning for benyttelsen

En børnehaveklasse kan gå derover med sin børnehaveklasseledere og en pædagog, så let som ingenting. Det ser vi tit. Så går de igennem rundkørslen på Nyelandsvej og så er de i Kedelhallen, og tilbage igen halvanden time senere. Det er supervigtigt, at vi ved, at vi har fast adgang til kedelhallen.

Nærheden af facilitetens betydning for benyttelsen

00:11:24 Mark

Er der meget spontan benyttelse af Kedelhallen, eller er det meget fastlagt?

00:11:35 Martin

Nej, det er meget fastlagt. Ja, det er helt klart mest fastlagte brug. Nu har vi haft en omlagt uge. Vi kalder det LC-dagene, La Courvejs-dagene, hvor vi arbejder på tværs af hele skolen, 0. - 9. Der bliver de inddelt på forskellige 'værksteder', hvor vi bl.a. Havde et værksted med orienteringsløb og ketchersport. Der brugte vi kedelhallen i alle de timer, hvor vi normalt har

Mest fastlagt benyttelse af idrætsfaciliteter

idræt. Der var både minitennis, pickleball og badminton. Om torsdag kom forældre bl.a. På de forskellige værksteder.

Der har det været fedt at vide: "tirsdag, onsdag og torsdag, der har vi Kedelhallen i alle otte timer".

00:12:48 Mark

Hvad ligger der til grund for de tider I booker i kedelhallen?

00:12:56 Martin

Vi forsøger så vidt muligt ikke at have idræt først på dagen. Specielt med udskoling, er det sidst på dagen. Der er bl.a. Noget med badning, så for os, her på skolen, er det vigtigste ved idrætsfaget ikke at de skal gå i bad. Det er at de deltager i idræt. Vi forsøger at lave deltagelsesmuligheder for alle, og derfor går vi lidt på kompromis med f.eks. Bad. Derfor prøver vi at lægge idræt sent på dagen. Det er lidt federe, når du møder ind om morgenen til matematik at vide det kun er 4 lektioner for efter frokost er det idræt.

Der er nogen, der har den opfattelse, at det er bedst at starte med idræt for så har man rørt dig er mere læringsmodtagelse. Det er der en masse videnskabelige bevis, men vi tror, at det trods alt er federe at have idræt i syvende, ottende og niende lektion end at sidde til matematik. Det er typisk dér, at vi beder om at få tiderne.

Der er også noget med at skabe en ramme om en skoledag ved at starte på den samme måde, hver morgen. Det giver noget tryk for eleverne, at de ved de møder i deres klasse. Vi starter på den her måde. Hvis det f.eks. er de små klasser, kan vi tage højde for årstid, skema. Vi kan lave et skema på tavlen, så der guidning, en visuelle guidning for resten af skoledagen. Det er lidt svært at gøre, når du starter med idræt.

Hvis Vi skal have det optimale ud af idrætstimerne, så bliver de nødt til at lægge lidt senere på dagen Fordi Det er simpelthen er blevet vigtigt for børn i dag, at have en fuldstændig snorlige ramme omkring deres skoledag.

Tid i faciliteterne værdsættes

Idræt først på dagen af hensyn til elevens trivsel

Skabe rammerne om en god dag

Eleverne har brug for en struktureret dag

Bilag 8: Identificerende temaer og undertemaer

Idrætsfacilitet, et faglokale i en kompleks hverdag	Spæde skridt for aktivitetsdata	Samarbejdets betydning for aflysning og efterspørgsel
- Idræt på tværs - Nærhed til idrætsfacilitet - Forudsætning - Begrænset kapacitet - Nødvendighed for at udføre idrætsundervisning - Øget pres og forventninger til eksterne idrætsfaciliteter - Basisgrundlag for skoledagen - Skoleskemaets kompleksitet - Knaphed på faglokaler - Lovkrav - Nærhed til idrætsfacilitet	- Kriterier for at skabe mere valide aktivitetsdata er ”for” ressourcekrævende - Ingen ensrettede retningslinjer for anvendelsen af aktivitetsdata - Erfaren, men uerfaren - Objektivitet og dialogværktøj - Teknologi og ressourcer - Aktivitetsdata som dialogværktøj - Energioptimering - Booking - Sanktioner	- Materialesamling og attraktivitet - Idrætsfaciliteters begrænsning - Hvem skal ellers bruge idrætsfaciliteterne - Prioriteret adgang - Benyttelse/udnyttelse - Ambitiøse FIU - Brugerdiversitet - Manglende viden om benyttelse og historik (Aflysnings) kultur og ansvar - Rådighed er ”vores tid” - Spontanitet - Sæsonbetonet benyttelse - Ressourcetung administration - Kendskab, indsigt og opfattelse af skolerne hverdag

Bilag 9: Transskribering af interviews
Se separat fil.